

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Brandes, Edvard.; Edvard Brandes.

Titel | Title:

Overmagt : Skuespil i fire Akter

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : P. G. Philipsen, 1888

Fysiske størrelse | Physical extent:

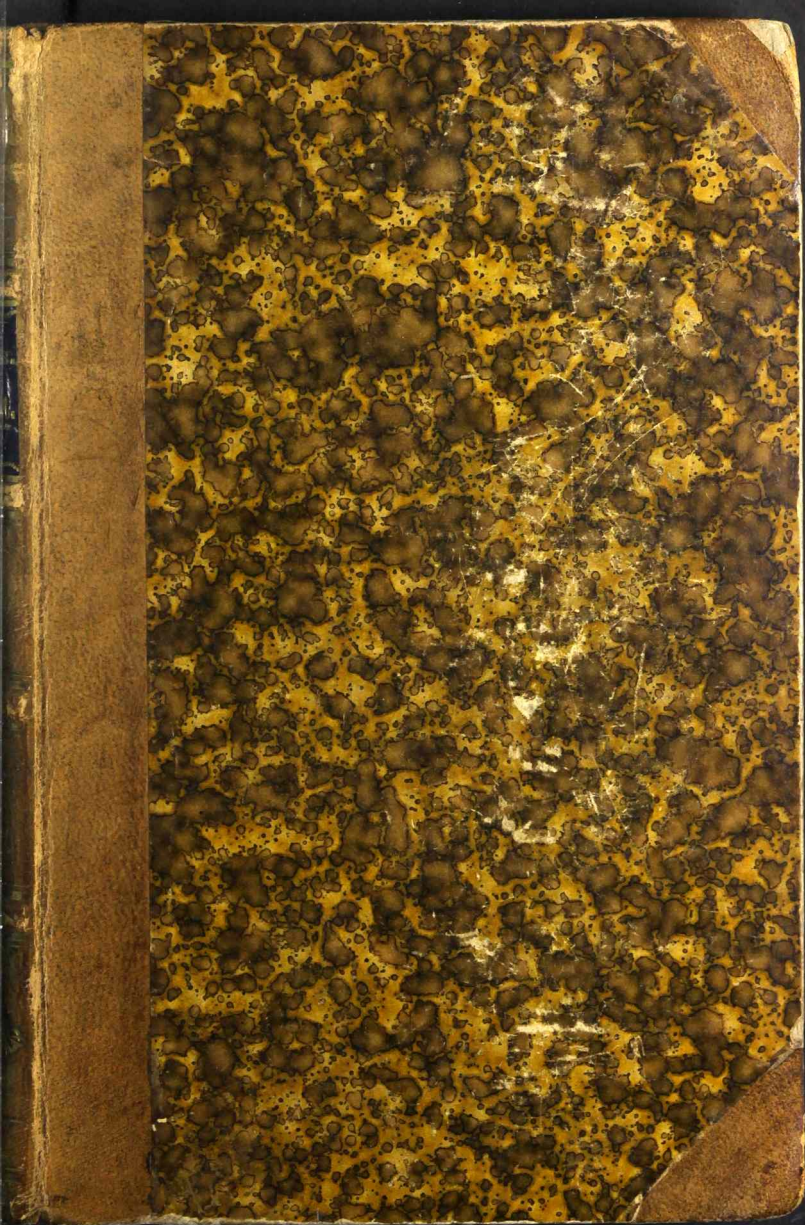
239 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

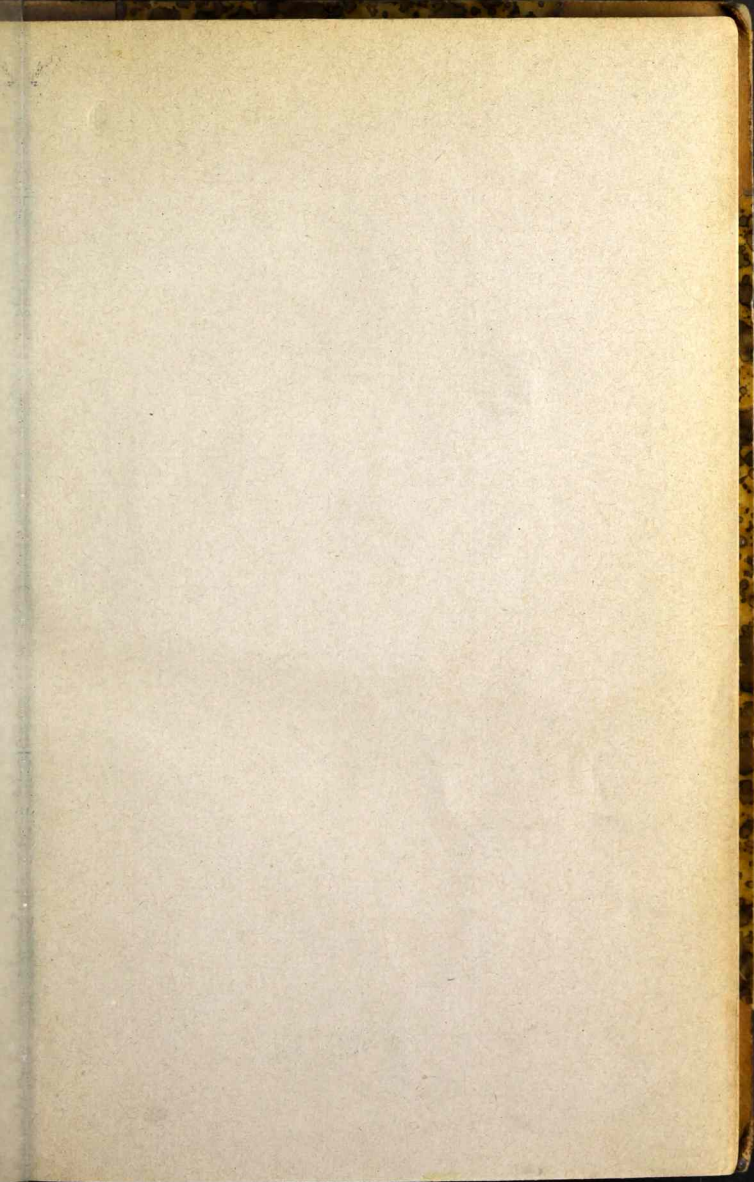
55. - 42.

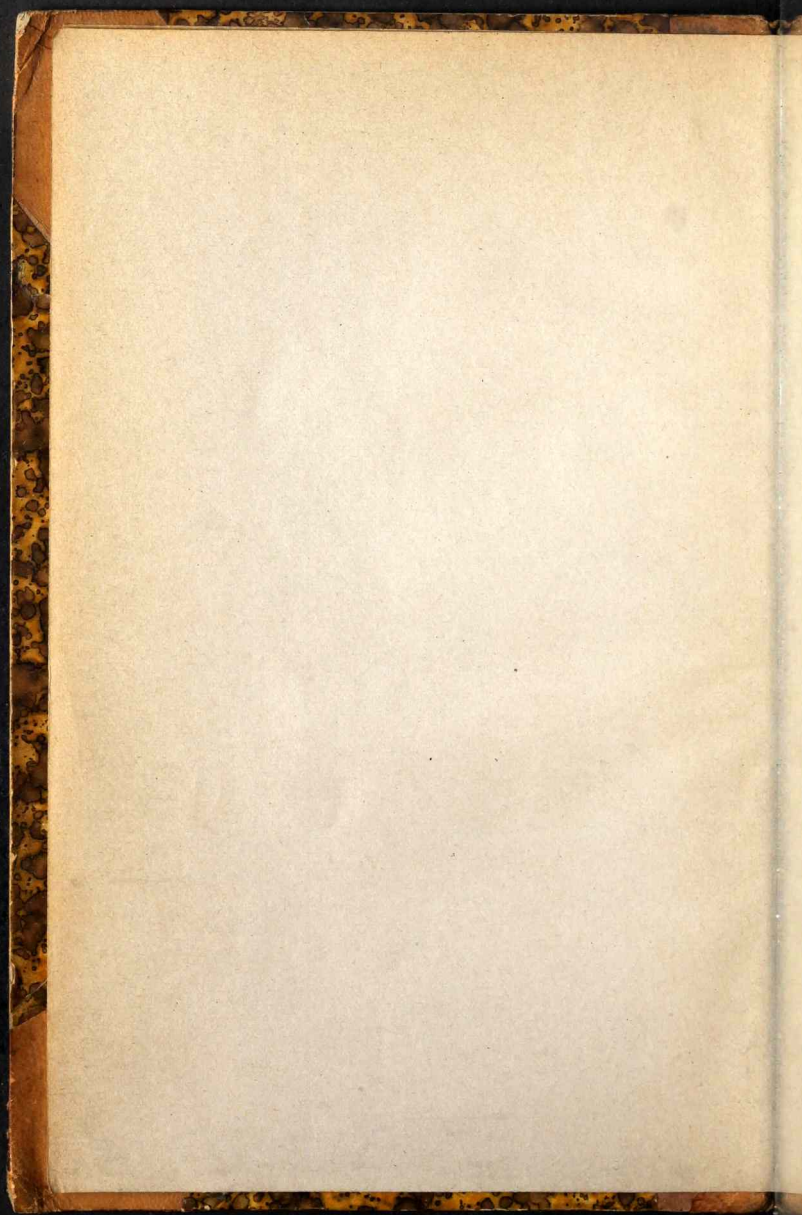
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

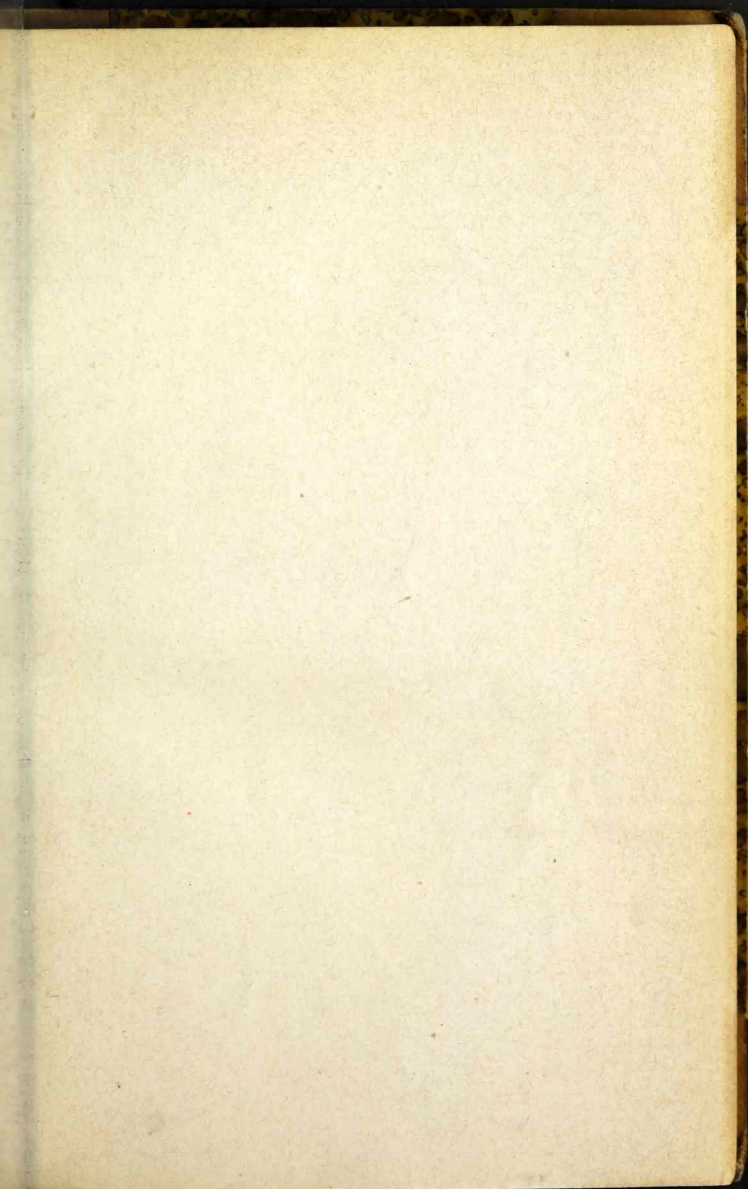

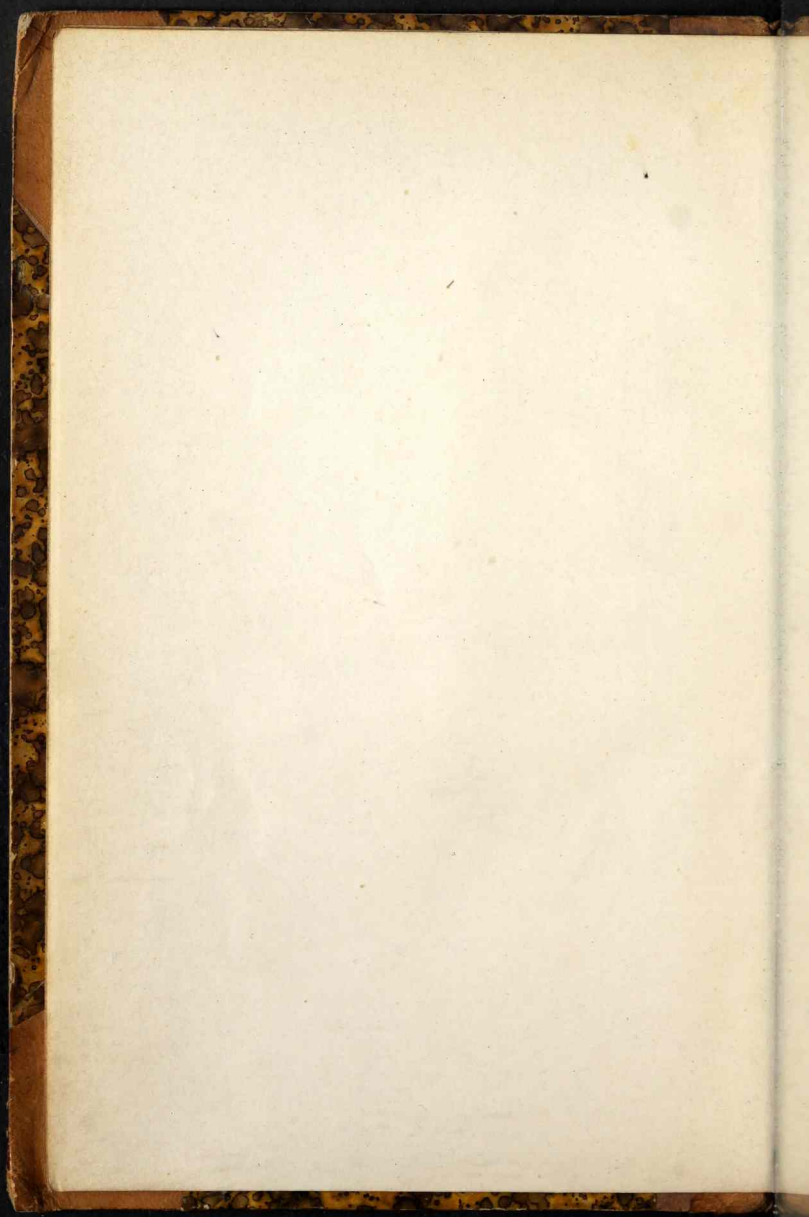
130021578828

OVERMAGT

EDVARD BRANDES

OVERMAGT

SKUESPIL

I FIRE AKTER

KJØBENHAVN

P. G. PHILIPSENS FORLAG

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE

1888

BY ARD BARNES

OVERMAGT

PERSONERNE:

Melson, Etatsraad, Bankdirektør.

Konni, hans Datter.

Johan Sindal, Maler. {
Gustav Vænk, Læge. } hans Søskendebørn.

Rud, Grosserer.

Fru Rud.

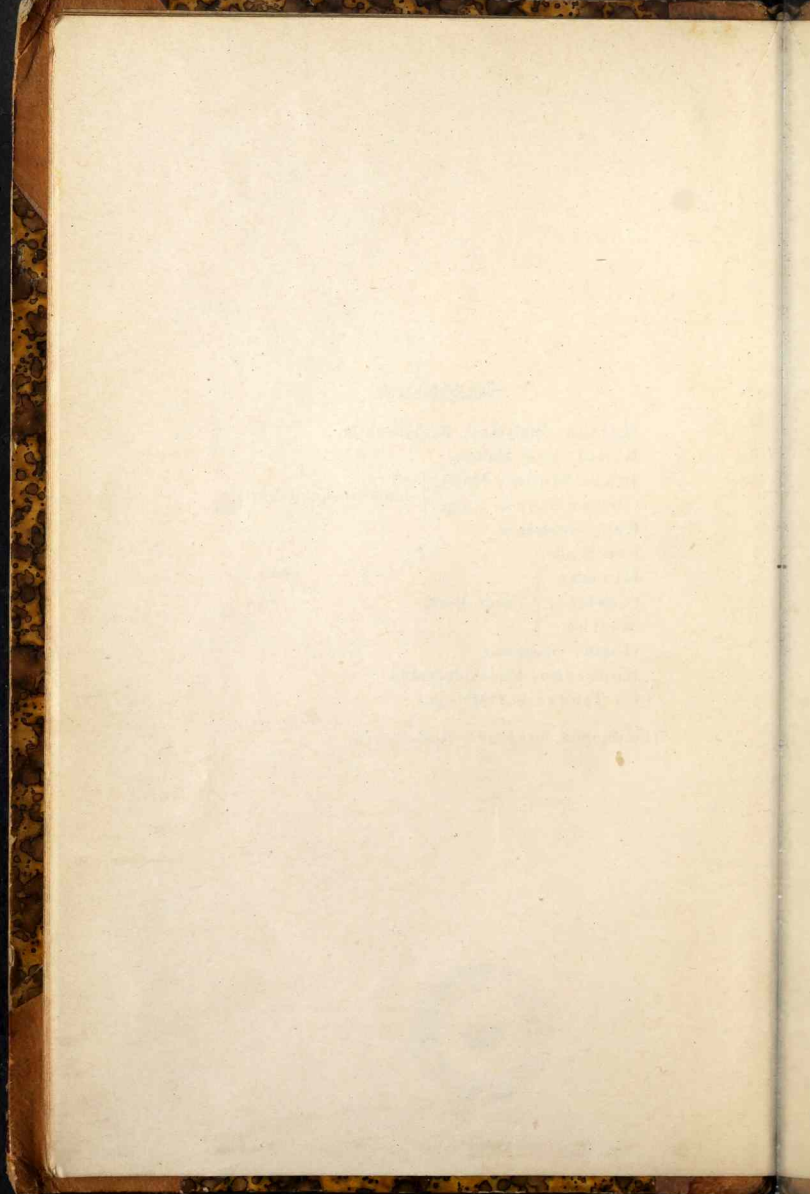
Herman, {
Josefine, } deres Børn.
Martha, }

Holm, Grosserer.

Andersen, Lodsoldermand.

En Tjener hos Melson.

Handlingen foregaar i Kjøbenhavn.

FØRSTE AKT.

En tarveligt møbleret Dagligstue hos Rud. I Midten staar et rundt Bord omgivet af Stole. Til venstre (for Tilskuerne) er et Vindue, hvorved en Lænestol; til højre en Sofa foran et opretstaaende Klaver. I Baggrunden Dør til Trappen; til højre Dør til Sovekamre; til venstre mod Baggrunden Dør til Spisestue. Det er Formiddag.

FØRSTE SCENE.

MARTHA staar ved Vinduet, gaar rask hen til Bordet og lytter med Haanden knuget mod Hjærtet. Det banker sagte paa Døren mod Trappen; efter et Øjeblik Vaklen lukker hun op. SINDAL kommer hurtigt ind.

SINDAL

griber hendes Haand.

Kæreste, Goddag!

MARTHA.

Hvor tør De komme her! De maa straks gaa.

SINDAL.

Er du vred?

MARTHA.

Nej — men hvor kan det falde Dem ind at komme herop?

SINDAL

De! Er vi saa fremmede for hinanden, og har du rent glemt de Ord, vi talte forleden Aften? Aa, Martha, min Elskede, hvad er der?

MARTHA.

Blot det, at jeg er bange, nogen skal komme.

SINDAL.

Er du ikke alene hjemme? Jeg mødte din Moder paa Gaden.

MARTHA.

Men hun kommer straks tilbage.

SINDAL

Vær blot rolig: jeg har et Ærinde.

MARTHA.

Et Ærinde?

SINDAL.

Ja et yderst rimeligt Ærinde (Han skifter Tone.): Jeg skulde hilse fra min Kusine, Frøken Konni Melson, og bede, om Frøken Rud ikke idag vilde spille en halv Time tidligere end sædvanligt.

MARTHA.

Men det er slet ikke sandt.

SINDAL.

Nej, det er det unægteligt ikke; men, Herregud, det tager sig saaledes ud . . . og Martha. forklar mig, hvad betyder egentlig din Adfærd? Fortryder du?

Jeg har længtes efter dig de sidste Dage. Hvor kunde jeg andet! Fra forleden Aften har jeg kun drømt om dig. Du er altfor vidunderlig, og som du gik der ved Siden af mig i den mørke Pileallé og din bløde Arm laa i min og din slanke Skikkelse bøjede sig imod mig, mens jeg saa' dine Øjne lokke og Guldknuden i din Nakke lyse . . . aa, Elskede, det er det bedste, jeg har levet, bedaarende, forvirrende, tryllende. Jeg længes efter dig, mens du her staar for mig, længes med en Angst, der lammer mig.

Du er kold; du tager dig maaske tilbage igen. Fortryder du?

MARTHA

sagte.

Jeg fortryder ikke, men jeg er sikkert mere angst end De.

SINDAL.

For hvad? For mig?

MARTHA.

For det Nye, som jeg ikke forstaar og som helt forandrer mig.

SINDAL.

Hvor De er sød og betagende! Hvor jeg elsker Dem!

MARTHA

smilende.

Er vi nu De's? Og netop naar du siger de Ord, som du sagde i Pilealléen —

SINDAL.

Du husker dem!

MARTHA.

Jeg har ikke tænkt paa andet siden da.

SINDAL.

Min Sødestel! (Han kysser hæftigt hendes Haand og drager hende mod Sofaen, hvor de sætter sig, og hun hviler sit Hoved mod hans Skulder.) Men hvor kan du da vredes over, at jeg kommer herop? Jeg er gaaet som halvtosset omkring siden —

MARTHA.

Og jeg da! Jeg tumler saa underligt om, ligesom jeg var bleven blind! Bestandig synes jeg, at der er noget, jeg skal udrette, noget der venter paa mig . . . og saa falder jeg i Tanker og staar ganske stille og stirrer ud for mig. Jeg synes, de andre maa mærke det, men de er jo optagne hver af sit. Jeg er glad, naar jeg skal ud og give Timer, men paa Gaden har jeg

en Angst over mig, som om du pludselig vilde komme frem fra en Sidegade og staa foran mig, eller bag fra i et Nu stikke din Arm ind under min. Og det farer igennem mig, og jeg staaer stille, og styrter saa afsted igen, bange for at Folk skal kunne se paa mig, hvad jeg tænker paa.

SINDAL

ømt.

Holder du saa meget af mig?

MARTHA.

Det gør jeg vel.

SINDAL.

Gid du var min! Vilde du, sig, vilde du?

MARTHA

sagte.

Ja!

SINDAL.

Gid vi kunde rejse bort sammen, vi to alene! Jeg trænger ogsaa til at komme bort. Jeg lever her paa Onkels Naade og døser Tiden hen. Jeg kan ikke arbejde her — her er altfor smaat og graat. Ingen Farver, intet Lys, ingen Menneskevrimmel — kun en smudsig By, hvor triste Mænd og Kvinder kryber om som sorte Regnorme. Jeg vil male Liv, det tætteste og voldsomste Liv, i Rigdom og Pragt... og her

foregaar intet. Jeg maa leve derude, paa lang Tid, ikke kigge lidt ind til Herligheden paa en Rejse.

Men jeg vil have dig med, du Dejlige! Jeg vil først være alene med dig, gemme mig i en lun Krog med dig og nyde dig, din Skønhed og din Friskhed, helt og holdent, og elske dig med alle søde Ord og ømme Kærtegn fra Dag til Nat og — (Sagte, tøvende.) fra Nat til Dag. Vilde du være med mig?

MARTHA.

Jeg vil gjerne hort.

SINDAL.

Er der slemt her hos dig?

MARTHA.

Aa, det er ikke saa nemt.

SINDAL

tøvende.

I er fattige?

MARTHA

forlegen.

Det gik tilbage for Far for nogle Aar siden. Han blev narret en Del Penge fra, skønt han var saa dygtig —

SINDAL.

Gaar det ham ikke godt nu?

MARTHA.

Vi behøver saa lidt — Far, Mor og jeg, for fler er vi ikke hjemme. Josefine er ude som Guvernante, og Herman sørger for sig selv.

SINDAL.

Din Broder skriver nok i Bladene.

MARTHA.

Han er klog og dygtig, kan du tro ... og god som ingen anden ... men hvad hjælper det, han er ulykkelig alligevel.

SINDAL.

Ja, det maa være forfærdeligt.

MARTHA.

Hys — jeg tror, der kommer nogen. Det er bestemt Mor.

SINDAL.

Det gør jo intet. Men naar ser jeg dig? Iaften?

MARTHA.

Det er umuligt. Josefine kommer idag hjem med sin Kæreste.

SINDAL.

Jeg *maa* se dig —

ANDEN SCENE.

DE FØRRIGE. FRU RUD kommer fra Døren i Baggrunden.

MARTHA.

Naa, er du der, Mor! Det er Hr. Sindal, som er kommen for at sige mig en Besked fra sin Kusine, Frøken Melson.

FRU RUD.

Goddag, goddag! Vær saa artig at tage Plads!

SINDAL.

Tak! Jeg skal straks løbel! Jeg skulde just til Byen, saa bad min Kusine mig gaa herop.

MARTHA.

Hr. Sindal bor hos Etatsraaden.

FRU RUD.

Aa, bor De derude! Det er ret et nydeligt Sted og vist en dejlig Have. Der maa være yndigt om Sommeren.

SINDAL.

Ja, i den varmeste Tid plejer nu min Onkel at tage paa Landet.

FRU RUD.

Naa, der kan man se! Vi andre vilde saamænd være glade, om vi fik Lov at bo paa Frederiksberg om Sommeren.

MARTHA.

Aa, vi kunde da godt bo paa Vesterbro, om vi vilde.

FRU RUD

sidder i Lænestolen ved Vinduet.

Ja, det kunde saamænd være rart, hvis Fars Forretninger tillod det. For der er bedre Lejligheder derude til billigere Pris; men min Mand har sin Gang her i Byen den hele Dag. Før havde vi en nydelig Lejlighed med Udsigt til Søerne — lidt højt oppe, men den Gang var jeg ogsaa raskere tilbens. Nu har jeg det saa slemt med en Svækkelse i det ene Ben, — aa, jeg har baade været hos Doktorer og Bén-Hansen med den Skade... men hvad véd de om, hvad der er inde i os.

SINDAL.

Nej, det er nok bedst, naar man slet ikke har Brug for de Folk. Onkel lider ogsaa en Del af Gigt.

FRU RUD.

Gør han det? Ja, det er en Mand, der har meget at skaffe... jeg derimod sidder helst hjemme i min Stue.

MARTHA.

Her er altid hyggeligt, naar Mor sidder i sin Lænestol. Og du kunde saamænd godt overlade Huset til mig.

FRU RUD.

Nej, vist ikke, du skal passe dit Klaver ... skønt det er saamænd galt nok, at du skal trave omkring til dine Informationer.

SINDAL.

Det har Fruen rigtignok Ret i. Det er ikke behageligt for en ung Dame at færdes undertiden sent paa Gaden.

MARTHA.

Der er saamænd ingen, der gør mig noget.

FRU RUD.

Og det er nu slet ikke det, en ung Pige skal tage sig for.

MARTHA.

Hvad skal egentlig en ung Pige tage sig for? More sig?

FRU RUD.

En ung Pige skal ikke arbejde. Det er disse nymodens Ideer. Og, Herregud, mens man er ung, skal man naturligvis more sig. Senere hen

bliver det saamænd trivielt nok, naar Benene er
blevne tunge. Saa danser man ikke længer.
Men naar man er nitten Aar —

MARTHA.

Jeg har ingenting imod Fornøjelser, Mor!

FRU RUD.

Men du vil altid læse. Hvad skal den Læsen
til? Det er ikke for unge Piger.

MARTHA.

Jeg kan da ikke gaa paa Bal hele Dagen.

FRU RUD.

Vis, vas! Hvad siger De, Hr. Sindal?

MARTHA.

Vi opholder vist Hr. Sindal, Mor!

SINDAL.

Jeg stod rigtignok paa Springet, da Fruen
kom hjem, og jeg maa nok afsted.

FRU RUD.

Farvel da! Hvis De en Aften vil tage til
Takke hos os i al Tarvelighed, saa er De sær-
deles velkommen. Men vi har jo kun lidt at
byde paa.

SINDAL.

Tak! Det vil jeg overordentlig gjerne be-

nytte mig af. Farvel, Frøken Martha, saa stoler jeg paa, at De kommer efter Aftale.

MARTHA

skjulende et Smil.

Farvel! Jeg skal nok komme.

SINDAL gaar ud af Baggrundsdøren, hvorhen MARTHA følger ham.

FRU RUD

strikker.

Det er rigtigt et nydeligt Menneske.

MARTHA

sidder ved Klaveret og spiller sagte en Vals.

Synes du, Mor! Ja, han ser ret godt ud.

FRU RUD.

Og saa har han saadant elskværdigt og vindende Væsen — ganske som et ungt Menneske skal have.

MARTHA.

Han er vist ogsaa afholdt.

FRU RUD.

Man kan sagtens være afholdt, naar man er ung og rig.

MARTHA.

Hr. Sindal er vist ikke rig.

FRU RUD.

Ikke det! Naa jeg tænkte, siden han er

Nevø af Etatsraaden. Men han bor der i Huset sammen med den smukke Frøken — mon der saa ikke skulde blive et Par af de to?

MARTHA

holder op at spille.

Hvor falder du paa det?

FRU RUD.

Det var da saa rimeligt. Smuk er hun, og en sydende Sum Penge faar hun du kan tro, han har nok sine Garn ude efter hende.

MARTHA.

Det har jeg ingenting sét til, og Mor véd da heller ikke det aller mindste derom.

FRU RUD.

Men tag dog ikke saadan paa Vej du skulde da vel aldrig —

MARTHA.

Nej, Mor, nej!

FRU RUD.

Nej, det ligner dig da heller ikke. Du tager ikke Verden saa let som Jósefine, og du vil nok gøre et fornuftigt Parti, lille Martha, som du da ogsaa er nødt til. Ak ja, hvordan skal det blive, naar du aldrig kommer i Selskab og sammen med unge Mennesker?

MARTHA

spillende en March og halvt syngende.

Aa, Mor, der kommer nok en herlig Prins
en smuk Sommerdag med fire prægtige Skimler
for Guldkareten —

FRU RUD.

Ja ja, du har nu ikke megen Følelse
Jeg i mine unge Dage, jeg kunde nok lide, naar
nogen kurede til mig. Herregud, unge Menne-
sker maa da more sig Men du har nu ikke
den Natur Du er ikke som Josefine. Nu
har vi hende vel snart.

MARTHA.

Det kan ikke vare farlig længe. De sagde,
Skibet kom mellem elleve og tolv.

FRU RUD.

Og hun har sin Kæreste med! Jaja!

MARTHA.

Den tredje.

FRU RUD.

Herregud, det har dog været pæne Menne-
sker begge to. Og nu er hun da saa fuld af
Lov over den tredje.

MARTHA.

Nye Koste og nye Kærester fejrer bedst.

FRU RUD.

Du skulde ikke gøre Nar. Han er jo Doktor, Josefines nye Kæreste, og kan maaske snart gifte sig. Saa er hun forsørget og kan holde op med at være Guvernante og bo hos fremmede Folk; du derimod skal blive ved at løbe rundt —

MARTHA.

Jeg har unge Ben, Mor!

FRU RUD.

Du forstaar mig godt, min Øjesten. Det er trist for mig, at I ikke har en gladere Ungdom.

MARTHA.

Men vi har det jo godt — tænk saa paa Herman!

FRU RUD.

Det er netop ham, jeg tænker paa. Jeg tænker altid paa ham. Hvis han blot ikke selv tog sig det saa nær —

MARTHA.

Han viser det dog ikke.

FRU RUD.

Men han glemmer det aldrig. Og Herregud, det ses dog ikke saa meget, og han har saadant et rart og klogt Ansigt. Men det maa skære

En i Hjærtet, naar man ser, hvor bleg han er,
og de dybe Furer, han har om Munden
Gammel er han før Tiden.

MARTHA.

Naar han har sit Arbejde, Mor, saa tror
jeg, at han glemmer alt andet. Det fornøjer
ham saadan at skrive —

FRU RUD.

Ak Gud ja, det er jo ogsaa en Ulykke,
Barn! Hvad er det dog, han skriver? Jeg for-
staar mig ikke derpaa, men Far er altid ked og
vred derover. Og han lægger sig da ud med
alle Folk —

MARTHA.

Naar det nu er hans Mening, Mor!

FRU RUD.

Ja, Mening ... Han behøvede da slet ikke
at sige den.

MARTHA

leende.

Det kunde han nok ikke tjene noget ved.

FRU RUD.

Tjene! Han kunde magelig faaet et godt
Einbøde. Han har saadan udmærkede Eksaminer.
Men nu er det forbi. Fader siger: paa den Maade

Herman skriver, bliver *de* rasende paa ham, de, som det kommer an paa. Og netop idag skal han have skrevet noget frygteligt slemt. Far var saa vred, da han gik hjemmefra — han havde imorges tidligt læst Bladet inde hos Barberen.

MARTHA.

Hvad var det da?

FRU RUD.

Jeg véd det saamænd ikke. Hvad forstaaar jeg mig derpaa. Men fælt var det vist: Far sagde, Herman kunde faa Ubehageligheder deraf.

MARTHA.

Der har vi ham. Nu kan vi spørge.

TREDJE SCENE.

DE FORRIGE. HERMAN kommer fra Døren til Trappen.

MARTHA.

Naa, hvad har du begaaet idag?

HERMAN.

Jeg er mig intet ondt bevidst, du. Goddag, Mor!

FRU RUD.

Far talte om en Artikel, min Dreng!

HERMAN.

Jeg véd sandelig ikke, hvorfor Far læser Bladet. Han gør ganske Ret i ikke at holde det, siden han ikke er enig med dem, der skriver deri, men hvorfor vil han da læse det? Han blot ærgrer sig hver Gang derover.

FRU RUD.

Det er da ikke saa underligt, at han vil læse, hvad hans Søn skriver.

HERMAN.

Til hvad Fornøjelse for ham?

MARTHA

smilende.

Eller for dig?

FRU RUD.

Du tager det saa underligt, Herman. Husk paa, at det er din Far! Han siger, du bare skriver dig Skade og Fortrædeligheder til. Herregud, hvorfor har du dog saa meget at udsætte paa andre? Enhver har sine Skavanker — (Han afbryder sig.)

HERMAN.

Ja, Mor, hvad nytter det at føre den Samtale hver Dag. Jeg maa nu være som jeg er

Far og jeg er uenige; han har sine Meninger og jeg mine. Jeg kritiserer ikke hans; men jeg er nu snart tredve Aar, Mor, og jeg maa være udenfor Formynderskab.

MARTHA.

Naa, Herman, tag det nu ikke saa højtideligt! Har du ikke Kontrabande-Bladet til mig? Jeg skal have min sædvanlige Lektyre, naar jeg kommer iseng — skønt iaften vil Josefine nok forstyrre mig.

HERMAN.

Hun kommer altsaa idag.

MARTHA.

Hun maa vist straks være her.

HERMAN.

Og en Kæreste har hun virkelig med igen?

FRU RUD.

Det stod der i Brevet igaar. Josefine skriver saa nydeligt om ham.

HERMAN.

Jeg kender ham lidt.

FRU RUD.

Er han et flinkt Menneske?

HERMAN.

Vist ganske dygtig. Han skal have god Praksis der paa Egnen.

MARTHA.

Hvordan ser han ud?

HERMAN.

Ikke videre appetitlig — saadan forspist og fed.

FRU RUD.

Naa, man vælger jo ikke, hvordan man vil se ud, ellers — (Hun standser.)

HERMAN.

Nej, Mor, ellers tror jeg, min Ryg var bleven rankere.

MARTHA.

Herman dog! Vær nu min egen søde Dreng og ikke melankolsk!

HERMAN.

Jeg er virkelig i meget godt Humør. Det piner mig kun lidt, hvis jeg nu atter skal skændes med Far.

FRU RUD.

Du er da ikke vred paa mig, Herman; jeg tænkte jo slet ikke —

HERMAN.

Hvor skulde det falde mig ind! Men lad os tale om noget andet! Har I havt Besøg idag?

FRU RUD.

Ja, fint Besøg lige inden du kom. Den unge Hr. Sindal.

HERMAN.

Hvad for noget! Hvor kommer han her?

MARTHA.

Han kom i et Ærinde for sin Kusine, Frøken Melson.

HERMAN.

Gaar han Ærinder for hende til dig? Det var mærkeligt.

FRU RUD.

Det véd jeg da ikke. Han er et nydeligt Menneske. Maaske har de et godt Øje til hinanden.

HERMAN.

Saa! Tror du det?

MARTHA.

Aa, det er noget som Mor finder paa. Hun kender dem slet ikke.

HERMAN.

Kender *du* ham?

MARTHA.

Jeg har set ham ude hos Frøken Melson.

HERMAN.

Hun er meget smuk. Jeg kunde misunde dig de Timer, du tilbringer med hende.

MARTHA.

Siger du det, min Bror! Saa vil du endnu mere kunne misunde Johan Sindal, der bor i Hus med hende.

HERMAN.

Ham kunde jeg vel ogsaa misunde, hvis han ikke var saadan en ækel Knægt.

MARTHA.

Hvad skal det sige? Hvad galt er der ved ham?

HERMAN.

En Laps og en Døgenigt og en indbildsk Fyr.

FRU RUD.

Det siger du nu. Men du kender ham slet ikke.

HERMAN.

Det gør jeg saamænd heller ikke. Det er saadant mit Indtryk.

MARTHA.

Hvis det da ikke er bare Misundelse

HERMAN.

Naa, naa! Tag dig det ikke saa nær!

MARTHA.

Det er underligt, at du angriber Folk, som du ikke kender —

HERMAN.

— og at du forsvarer Folk, som du ikke kender. Jeg véd lidt om Sindal. Han er en Salonmaler, som der ingen Kærne er i.

MARTHA.

Da har jeg hørt, at han har stort Talent

HERMAN.

Kan være! men —

FRU RUD.

Der er Josefine.

Døren ud til Trappen slaas op. Man ser JOSEFINE give Penge til et Bybud, som afleverer en Koffert til en Pige.

FJERDE SCENE.

DE FORRIGE. JOSEFINE kommer hastigt ind.

JOSEFINE.

Goddag, goddag, allesammen! Goddag, søde Mor!

Hun kysser FRU RUD.

FRU RUD.

Velkommen, lille Josefine, jeg gratulerer!

JOSEFINE.

Goddag, Tulle! Hvor du er smuk!

Hun kysser MARTHA og ser kærligt paa hende.

MARTHA.

Aa, hvor det er yndigt at have dig hjemme igen, Josefine!

JOSEFINE.

Goddag, Herman, hvordan har du det?

Hun kysser ham.

HERMAN.

Goddag og til Lykke! Er Kæresten ikke med?

JOSEFINE.

Gustav kommer lige straks. Han kender dig, Herman.

HERMAN.

Og jeg ham.

JOSEFINE.

Han roser dig enormt: du er saa uhyre begavet. Men han siger, du er gal.

HERMAN.

Det er jeg ogsaa.

FRU RUD.

Hvordan gik Rejsen.

JOSEFINE.

Aa, udmærket! Nej, det er sandt, jeg var gruelig søsyg, og Gustav gjorde det blot værre ved at tulle mig med Medikamenter ... men nu er det glemt ... aa jeg er lykkelig ved at være væk fra Hofjægermesterens ... ikke for det, Børnene er mærkeligt nok omgængelige og den gamle Løvenskjold er egentlig rar ... og sikke Historier han kan fortælle, nej, det gør du dig ikke noget Begreb om, Martha ... du skal forresten nok faa dem ... men det er dog dejligt at være fri for alle de Baslemaner, som saadan en Guvernanteplads fører med sig ... man er hverken Dame eller Tyende, uf!

FRU RUD.

Min Gud, Josefine, har du sagt din Plads op? Er du bleven Uvenner med Hofjægermesterens?

JOSEFINE.

Aldeles ikke. Vi skiltes paa det pynteligste. Jeg skal endda skaffe dem min Efterfølgerske. Du kan faa Pladsen, Martha!

MARTHA.

Vorherre bevares! Guvernante, det er det værste, jeg véd.

HERMAN.

Martha skal ikke ud af Huset.

JOSEFINE.

Hør mig til dem! Naturligvis, Martha er for fin til *det*, som er godt nok til mig. Men jeg har jo altid været Stedbarn her i Huset.

FRU RUD.

Aa, sikke noget, lille Fine!

JOSEFINE.

Jeg vil ikke hedde det Navn, Mor! Jeg har strængt forbudt Gustav at kalde mig saadan ... Aa, forresten, I kan saamænd gærne sige Fine . . . men *han* skal ikke have Lov.

FRU RUD.

Jamen skal du da fra Løvenskjolds?

JOSEFINE.

Naturligvis. Jeg skal jo have Bryllup om en Maaned.

FRU RUD.

Bryllup!

MARTHA.

Om en Maaned!

HERMAN.

Nu gratulerer jeg dobbelt.

JOSEFINE.

Tror I ellers, jeg havde forlovet mig om igen. Nej tak, nu havde jeg ved Gud prøvet den Sødme, Forlovelsen rummer. Og jeg havde da afset Egnen og hvad der var af giftefærdige Mandfolk.

MARTHA

leende.

Først Forvalteren!

HERMAN.

leende.

Saa Kapellanen!

JOSEFINE

leende.

Kan jeg gøre for, at de frier til mig. Det er mig saa overvældende umuligt at sige nej. Naar saadant et lille Mandfolk kommer anstigende med sin højtidelige Mine og forsikrer, at han elsker mig saa umaadeligt og vil blive saa grænseløst ulykkelig, hvis jeg svarer nej — saa nænner jeg formelig ikke at bedrøve Mennesket. Bare for at slippe fri for videre Tiltale, siger jeg: Jaja da, naar De endelig vil. Men den næste Dag fortryder jeg det . . . Gud, hvor jeg fortryder

det den næste Dag; men saa er han der jo og hænger over mig.

MARTHA

leende.

Og saa slog du op med Forvalteren, for han var saa kedelig.

HERMAN

leende.

Og med Kapellanen, for han var *saa* kedelig.

JOSEFINE

leende.

Ja, kedelige var de begge to, og jeg véd ikke, hvem der var værst. (Raskt.) Og Gustav er da heller ikke videre morsom.

HERMAN.

O ve!

JOSEFINE.

Jamen han vil gifte sig straks, i en Fart, uden Baslemaner. Og saa er det overstaaet, og man har Hus, Børn og Mand, og det er dog altid tusinde Gange bedre end dette evige Guvernanteri.

FRU RUD.

Tænk, saa hurtig! Hvor skal du faa Udstyr fra, mit Barn!

JOSEFINE.

Aa, Mor, det personlige det klarer vi vel. Jeg har rigtignok ikke lagt noget op af min høje Gage, for det kunde jeg ikke . . . jeg *maatte* have nye Kjoler til Jul . . . men nydelige er de, kan du tro, Martha . . . en grøn og en blaa, udskaarne og med en dejlig Fylde, hvor der *skal* være Fylde . . . og den blaa gjorde det ganske af med Gustav . . . men Penge har jeg sandfærdig ikke en Øre af.

HERMAN.

Jeg skal betale Udstyret, men saa maa du virkelig blive gift denne Gang.

JOSEFINE.

Tusind Tak! Du er altfor sød imod mig, min stakkels Dreng! (Hun faar Taarer i Øjnene og kysser ham.) . . . Aa, vi syr det i en Fart!

MARTHA.

Vist saa! Det bruger vi Ferien til. Det er herligt.

FRU RUD.

Men kan han ogsaa gifte sig, din Doktor?

JOSEFINE.

Han sidder godt i det . . . de holder meget af ham paa Herregaardene . . . han spiller nok

en dejlig L'hombre, og det giver Praksis. Og Bønderne. Ja, naar den kloge Kone ikke er ved Haanden, saa tager de tiltakke med Gustav . . . Du, Mor, jeg er forfærdelig sulten . . . har du noget godt til mig?

MARTHA.

Mor har havt travlt i Køkkenet siden i Morges.

JOSEFINE.

Og hvad har du saa lavet paa Vandkunsten?
(Hun ler.) Naa, bliv nu ikke fornærmet . . . Gustav tager et dejligt Foder, kan du tro . . . Men hvor er Far?

FRU RUD.

I Forretninger naturligvis.

MARTHA.

Far er bleven saa gammel i den sidste Tid, synes jeg.

JOSEFINE.

Skændes han ikke længer med Herman?

HERMAN.

Fuldt saa kraftigt som før.

JOSEFINE.

Saa har det ingen Nød. Saalænge man endnu gider skændes om Højre og Venstre,

Rigsdag og Grundlov, saa har man saamænd Livskraft i Overmaal. Gud, at Mennesker vil beskæftige sig med saadant noget? Jeg har Synd af dig, min Søn, for du ødelægger dig da ganske med det forfærdelige Blad. Du skulde bare vide, hvad Hofjægermesteren sagde!

FRU RUD.

Hvad sagde han, Barn?

JOSEFINE.

Aa, det er saamænd ligemeget, hvad den gamle Hofidiot vrinskedel Det var det bare Vaas.

FRU RUD.

Der kommer Far.

FEMTE SCENE.

De FORRIGE. RUD kommer fra Døren til Trappen.

JOSEFINE

løber hen imod RUD.

Goddag, Far!

RUD.

Goddag, Josefine, velkommen og til Lykke.

(Han ser sig om.) Er Hr. Doktoren med?

JOSEFINE.

Han kommer straks. Han skulde logere sig ind paa et Hotel først.

RUD.

Hvor skal han bo?

JOSEFINE.

Jeg véd det saamænd ikke, Far! Maaske var det *Kongen af Danmark* eller *Kronprinsen* eller noget andet Højfornemt.

HERMAN.

Det er da ogsaa ligegyldigt.

RUD.

Jeg har vel Lov at spørge.

FRU RUD.

Far ser træt ud. Har du havt meget at løbe om idag?

RUD.

Nej, men det er hedt i Vejret. Og der er ingenting at tjene, saasnart Sommeren begynder... Folk har ingen Penge for Tiden... Og Humøret kan da heller ikke være godt.

JOSEFINE.

Saa maa der være noget galt med din Mave, Far!

RUD.

Jeg har en svag Mave, Barn, men det maa man finde sig i, naar man er over de tres Skulde jeg blot ikke høre paa alt det onde, Folk kan fortælle!

FRU RUD.

Ja, Folk er slemme.

MARTHA

hurtigt.

Har du hørt, Far, at Josefine skal have Bryllup om en Maaned allerede?

RUD.

Hvad siger du! Er det muligt, Barn?

JOSEFINE.

Ja, vi er fiks og færdige til at gifte os.

RUD.

Jeg synes, det var en *noget* kort Forlovelse.

FRU RUD.

Jeg finder rigtignok ogsaa, det er et svært Hastværk.

JOSEFINE.

Aa, for mit Vedkommende kan vi jo lægge mine to andre Forlovelser til, og Gustav — han har vist ogsaa været tilstrækkelig forlovet tidligere.

RUD.

Hør, Josefine, det er ingen Tone for en ung Pige. Jeg véd sandfærdig ikke, af hvem I har lært saadan en Maade at tale paa.

FRU RUD.

Saadan er unge Mennesker nuomstunder.

RUD.

Og *var* det saa endda det hele! Men der er langt værre Ting, man oplever.

HERMAN.

Naa Far, kom nu heller med det! Det piner dig altfor meget.

JOSEFINE.

Aanej, aanej! Lad os nu ikke faa det ugudelige Skænderi! Lad os allesammen holde op at ærgre os over Herman!

RUD.

Saa maa Herman virkelig bære sig fornuftigere ad.

MARTHA

til JOSEFINE.

Saa! Lad dem nu bare faa frit Spil!

JOSEFINE.

Sæt dig saa her hen i Vinduet til mig! Jeg vil passe paa, naar Gustav kommer.

RUD sidder i Sofaen til venstre, HERMAN ved Midterbordet, og de tre Damer ved Vinduet.

HERMAN.

Hvad er der saa i Vejen idag?

RUD.

Det samme som altid! Du gør dig alle Folk til Uvenner, kritiserer og river ned ... aah ... tror du ingen anden har Ret end du ... Folk taaler ikke saadanne — uforskammede Talemaader.

HERMAN.

Naanaa, Far, jeg siger min Mening.

RUD.

Hvem spørger om din Mening?

JOSEFINE.

talende med de andre ved Vinduet.

Kirkebryllup naturligvis, med Pastor Søde-Petersen og hele Borgermusikken.

RUD.

En Bekendt af mig sagde idag, at han aldrig havde læst saadant et Stykke som det imorges mod Melson. Man havde ikke Lov til at skrive saadan. Naa saa læste jeg det hos Barberen ... Véd du, at hans bedste Kunder har bebrejdet ham, at han holdt dit Blad —

HERMAN.

Det er ikke mit Blad. Jeg skriver deri.

JOSEFINE

som før.

Vi køber Møblerne her i Byen. Det vil sige, *jeg* køber. For Gustav har en Smag som en Dyr læge. Jeg vil have noget, der er Stil i... (Leende.) og noget der kan stikke i Øjnene paa de gode Madamer derovre.

RUD.

Hvad tror du, at du vinder ved den Slags Artikler? Folk synes, at det er smudsigt.

HERMAN.

Men, Far! Du mener jo selv, at der er meget Humbug ved Melsons Foretagender. Hvorfor skal jeg da ikke sige Sandheden? Jeg udholder ikke al den Løgn, der regerer herhjemme. Værre bliver det Dag for Dag.

RUD.

Kan *du* faa Bugt med dem, der raader? Kan *du* selv regere?

HERMAN.

Jeg gør, hvad jeg tror er min Pligt. Maaske Melson staar svagere end mange tænker.

RUD

hidsigt.

Saa! Det tror jeg ikke! Han har mange Ressourcer. Men om du saa ødelagde ham, fik

du ingen Ære deraf. Man faar aldrig Ære af at gøre ondt imod Folk, og det bør man heller ikke.

HERMAN.

Æren maa jeg tage i min egen Bevidsthed.

RUD

stigende.

Og Skaden og Skammen kommer over mig.

HERMAN.

Nej, Far, det er virkelig for galt.

RUD.

Og Martha, som informerer der i Huset! Ja, det hjælper ikke, det maa siges.

FRU RUD

der har nærmet sig.

Tag dog ikke saadan paa Vej, I maa virkelig ikke —

JOSEFINE

ved Vinduet.

Der kommer Gustav nede. Gud, hvor han puster! Han er ogsaa frygtelig fed. Jeg tror, at han har en hel Oksefilet paa Ryggen. Naa, jeg skal nok magre ham af. Nu skal han til Vejrs. Han vil ordentligt stønne paa Trappen.

FRU RUD.

Jeg vil hente lidt Vin. Vi maa dog byde ham pænt velkommen.

JOSEFINE.

Ja, det plejer vi ved mine Forlovelser!

FRU RUD.

Josefine dog! Du maa glemme alt det gamle. Det var ikke rigtige Forlovelser.

JOSEFINE.

Jo, det véd Gud, det var. Ringforlovelser endda!

HERMAN.

Du er en brillant Pige, Josefine!

RUD.

Ja, opmuntr hende bare i hendes Uartighed.
Det er højst upassende —

MARTHA

hurtigt.

Far! Josefine gør ingenting, der er galt.

RUD.

Det skulde jeg ogsaa have mig frabedt.

SJETTE SCENE.

DE FORRIGE. VÆNK kommer fra Trappedøren.

JOSEFINE

gaar ham imøde.

Naa endelig! Maa jeg saa præsentere: Far og Mor og Søster og Bror. Du kender dem allesammen af Beskrivelse, og de kender og-saa dig.

RUD.

Hr. Doktor! De er os hjærtelig velkommen.

VÆNK.

Mange Tak! Goddag, Frue!

FRU RUD.

Goddag og rigtig Velkommen!

JOSEFINE.

Bliv nu færdig i en Fart, Gustav! Det er Martha, (Vænk trykker Marthas Haand.) og det er Herman.

VÆNK.

Vi har vist set hinanden som Studenter.

HERMAN.

Ganske sikkert. Jeg tænkte ikke dengang, vi skulde komme i Familie sammen.

VÆNK

Jeg saamænd heller ikke Jeg tænkte ikke stort paa Giftermaal dengang. Men naar man først er bleven Distriktslæge i Vendsyssel, saa faar man Trang til Hygge —

JOSEFINE.

Og naar man saa kan faa en smuk Kone —

VÆNK

smiler mat.

Naturligvis. Uden en Kone kan man nu slet ikke gifte sig.

MARTHA.

Og det skal virkelig ske om en Maaned?

VÆNK.

Ja, jeg er istand til at gifte mig, og hvad skal vi vente efter?

FRU RUD.

Det er dog forskrækkeligt hurtigt.

MARTHA.

Det har Hr. Svoger rigtig Ret i.

HERMAN.

Ja, Dr. Vænk har altid næret radikale Anskuelser.

FRU RUD gaar ud af Døren tilvenstre.

VÆNK.

Nej, Gudbevares... det er virkelig forbi... nej, jeg er bare Praktikus nu... alt det med Interesser og saa videre har jeg for længe siden svedt ud. Nej, passe sin Tallerken og faa den godt forsynet — det er det solideste; og det jeg vil holde mig til.

JOSEFINE.

Naa, og paa den Tallerken skal jeg ogsaa ligge.

MARTHA.

Du er de grønne Blade, der pryder Stegen.

RUD.

De skal endelig ikke, Hr. Doktor, tage Dem nær, hvordan mine Pigebørn taler... lidt rapmundede... det er saadan nymodens.

VÆNK.

Jeg finder det blot rart, at Josefine er saa livlig. Jeg selv er optaget af Praksis —

JOSEFINE.

— og af L'hombre.

VÆNK.

Hører med til Praksis, min Pige!

JOSEFINE.

Ikke *min Pige*, ikke *min Pige*. Det kan jeg ikke taale. Jeg hedder Josefine ligesom høj-

salig Kejserinde Napoleon og forlanger at kaldes ved mit højstegne, allernaadigste Navn.

VÆNK.

Ikke *Fine* engang?

JOSEFINE.

Ikke paa nogen Maade, hvis vi skal være gode Venner; ellers bliver du heldt ud, min rare Dreng . . . (Halvt sagte til Herman.) jeg har Øvelsen.

MARTHA.

Tag Dem bare iagt, Hr. Doktor!

VÆNK

genert smilende.

Naa, Josefine, du slaar vel ikke Haanden af mig for saa lidt.

RUD.

Hvor du dog er uforsvarlig kæphøj, Josefine, det gaar virkelig over Stregen. (Konverserende.) Det er vel et meget anstrængende Liv derovre, Hr. Doktor!

JOSEFINE.

Hu-um!

MARTHA trækker i hende for at faa hende til at tie.

VÆNK.

Ja, denne evige Traven om til Herregaardene og Bønderne.

RUD.

Naa, Bønderne, de er vist hyggelige i Omgang.

VÆNK.

Frygtelige: sejge, uforskammede og dumme.

RUD.

Det maa være yderst penibelt for en dannet Mand. Jeg ser dem jo i Butikkerne. Jeg forsikrer Dem, der gaar en Rædsel gennem den hele Forretning, naar saadant et Bondebæst træder ind med sin Mutter. Alt skal de se paa . . . ikke et bestemt Ord kan man faa ud af dem . . . og Pengene, ja de sidder saa faste paa dem som de var limede til Kroppen. Det kender De vel til, Hr. Doktor!

VÆNK.

Ja, Gudbevares, det er jo altid græsseligt Vrøvl og ussel Betaling.

HERMAN.

Skafter Bønder virkelig saamegen Ulejlighed i Butikker? Jeg synes, de ser saa forlegne og beskedne ud. Københavnske Damer har ellers Lov for at kunne vende ordentlig op og ned paa en Butik.

RUD.

Om en Dame gør Ulejlighed, hvad saa? Er hun lidt fiks, saa er det dog en Fornøjelse

at ekspedere hende ... medens saadan en stinkende Bonde —

HERMAN.

Herregud, vi lugter vel ikke allesammen saa dejligt.

JOSEFINE.

Jo det gør vi. Netop. Du skønner slet ikke paa, at du har saadan smukke og velplejede Søstre.

HERMAN.

Saamænd gør jeg saa.

JOSEFINE.

Nej, du sværmer naturligvis for en eller anden kvindelig Student med afklippet Haar og Opstoppernæse og Reformdragt.

MARTHA.

Skudt forbi. Hans Ideal er særdeles flot og elegant og parfumeret og hedder ikke mindre end Konni Melson.

JOSEFINE.

Den Dukke! Har man hørt Mage? Ikke et ærligt Træk i Ansigtet!

HERMAN.

Ikke en Linje af den ædle gamle Rudske Type!

VÆNK.

Konni Melson — min Kusine?

RUD.

Hvad behager! Er Frøken Melson Deres Kusine... Er De maaske en Nevø af —

VÆNK.

En Nevø af Etatsraad Melson — ja netop.

RUD.

Og det har du ikke fortalt os et Ord om, Josefine! (Til Fru Rud, som er kommen ind med Vin og Glas.) Tænk dig, Mor, at Dr. Vænk er en Nevø af Etatsraad Melson, og Josefine siger ingenting.

JOSEFINE.

Herregud, jeg blev forlovet for tre Dage siden og faldt ikke paa, at denne vigtige Omstændighed straks skulde meddeles, inden jeg selv arriverede.

VÆNK.

Ja, jeg har saamænd heller ikke faaet Tid til at meddele Onkel min Forlovelse, før jeg lige nu traf ham paa Gaden.

RUD.

De fortalte ham... øh... at De var bleven forlovet med Josefine. . hvad sagde han dertil, med Forlov?

JOSEFINE.

Han blev naturligvis lykkelig.

VÆNK.

Han sagde, han kendte lidt til Familien.

FRU RUD

som byder Vin om.

Martha spiller med Frøkenen.

RUD.

Nej, han kender Herman. Det er bedst, De faar det at vide, Dr. Vænk. Mange Gange, og endnu idag har Herman skrevet mod Deres Onkel — grovt, meget grovt. Aa, det er forfærdeligt! Jeg tager mig det overordentlig nær. (Til HERMAN.) Og ser du nu, hvad der kommer ud deraf! Nu er den Mand, du angriber, næsten Onkel til Josefine og i Familie med os alle.

HERMAN.

Ja, Far, det var højst ubetænksomt af mig, at jeg ikke anede, hvem Josefine vilde forlove sig med.

VÆNK.

Angriber De virkelig min Onkel? Det er underligt, De gider. Enten er min Onkel velfunderet — og saa skulde da Pokker; eller han er mindre solid . . . hvad jeg ikke haaber eller tror . . . og hvorfor saa slaa til ham?

RUD

ivrig

Fortræffeligt sagt. Lige min Mening. Der ser du, Herman: Doktor Vænk er ogsaa en ung Mand og dog —

JOSEFINE.

Naa ung! Nogle og tredve og tyndhaaret som en sand Adelsmand — véd du hvad, Far!

RUD

hidsig.

Nej, véd du hvad, Josefine —

JOSEFINE

hurtigt.

Ja, jeg véd, at du skal drikke et Glas, Far, paa de Nyforlovedes Vel... (Sagte til HERMAN.) som vi plejer.

RUD.

Ja, det vil jeg. Jeg vil ønske os alle til Lykke med vor Families nye Medlem. En fornuftig, dygtig, brav og hæderlig Mand af udmærket Familie, har valgt dig, Josefine... skøn paa din Lykke —

JOSEFINE.

Naa, naa! Smaa Slag!

RUD

stærkere.

Jeg siger: skøn paa den! I vor Tid, hvor unge Mennesker desværre er befængte med gale Ideer og saa lidt forstaar, hvad det gælder ... og ingen Erfaring har ... og ingen Ærbødighed har for dem, der har Erfaring ... der er jeg i alt Fald glad over, at —

Han standser. Medens han taler og alle samler sig, leende og med Glas i Haanden, omkring ham, høres ikke en Bank paa Døren. Denne er gaaet op, og MELSON er traadt ind i Stuen. RUD ser ham og standser forvirret, idet alle de andre vender sig imod Døren.

SYVENDE SCENE.

DE FORRIGE. MELSON.

MELSON

hilsende.

Undskyld, at jeg falder med Døren ind i Huset. Men den stod aaben, og De hørte vist ikke min beskedne Bank. Jeg beklager, hvis jeg kommer til Ulejlighed.

RUD

anstrængt.

Bevares, Hr. Etatsraad ... det er naturligvis en Ære ... Behag at tage Plads ... Min Kone, min Familie ... det var just en lille Familefe ... Hvis De vil sidde her —

Han ruller en Lænestol frem.

MELSON.

Tak! Jeg maa først igen hilse paa Gustav, som jeg nok ventede at træffe her . . . (Imod MARTHA.) Og her staar vel din Forlovede.

RUD.

Nej, det er min Datter Martha.

VÆNK.

Nej, min Forlovede staar her.

JOSEFINE.

Jeg er den udkaarne.

MELSON.

Aa, nu ser jeg: det er jo Frøkenen, der spiller med Konni . . . men de unge Damer ligner virkelig hinanden saa meget . . . (Til JOSEFINE.) Maa jeg ønske Dem til Lykke! Jeg kender Deres Forlovede godt, kan De tro.

JOSEFINE.

Tusind Tak! Det er saamænd mer end jeg gør, saa nyt det er.

MELSON.

Naa, det kommer, naar De bliver gift . . . og det er snart, hører jeg af Gustav. Hvad siger Fru Rud til saa hurtigt at skulle af med sin Datter?

FRU RUD.

Josefine har været saa lidt hjemme.

MELSON

høfligt.

Naa!

JOSEFINE.

Jeg har været Guvernante hos Hofjægermester Løvenskjold.

MELSON.

Aa, ham kender jeg lidt . . . det er en Hædersmand. Undskyld min Nysgerrighed, men er det Hr. Herman Rud?

HERMAN.

Ja Hr. Etatsraad.

RUD.

Ja, det er min Søn.

MELSON.

Jeg kender Dem nok af Gavn, men jeg mindes ikke at have set Dem tidligere.

HERMAN.

Saadan ser jeg ud. Maaske Etatsraaden nu vil erindre mig i Fremtiden.

MELSON.

Upaatvivleligt! Jeg husker næsten altid Folk, jeg éngang har truffet . . . især dem jeg har Grund til at genkalde mig. (Smilende.) Desuden vil De nok minde mig om Deres Tilværelse, hvis jeg skulde glemme Dem.

HERMAN.

Maaske kunde det lykkes mig, Hr. Etatsraad!

MELSON.

Naa, jeg kom ganske sikkert for at ønske til Lykke . . . Jeg er jo en Art Fader til Gustav . . . men ogsaa for at tale to Ord med Hr. Rud . . . saa hvis jeg ikke forstyrrer —

RUD.

Paa ingen Maade, Hr. Etatsraad, paa ingen Maade!

FRU RUD.

Vi gaar ind i Spisestuen.

JOSEFINE.

Vi fortrækker straks. Kom, Gustav!

Alle gaar til venstre ind i Spisestuen undtagen RUD og MELSON.

RUD.

Hvad er til Etatsraadens Tjeneste?

MELSON

siddende ved Bordet.

Min gode Hr. Rud! De indlader Dem paa store Spekulationer

RUD.

Hvad behager! Jeg forstaar ikke —

MELSON.

Jo vist forstaar De. Men jeg begriber daarligt, med hvilke Midler De vover Dem saa langt ud. Deres Kredit i Banken kan ikke slaa til, Banken kan umuligt sluge alt.

RUD.

Men laane paa solide Papirer?

MELSON.

Ikke ethvert Beløb! Hør nu engang! Da De for en god Maaned siden henvendte Dem til mig med en Forespørgsel om, hvor højt Banken vilde laane paa et større Beløb Aktier —

RUD.

Ja, det vil sige, Etatsraaden foreslog mig —

MELSON.

Jeg foreslog Dem intet. De ønskede dengang en lille Kredit i Banken, og under vor Samtale ytrede De en Tillid til visse Papirer — som jeg deler. Jeg kunde da ikke fraraade

Dem at købe; jeg var endog istand til at støtte Dem med et større Laan, fordi jeg ansaa Dem for en paalidelig og — (Stærkt.) diskret Mand, der vel sad smaat, men dog ordentlig i det. Man fortalte dengang, at De havde tjent godt ved de opadgaaende Kaffeconjunkturer.

RUD.

Det var desværre en Fejltagelse. Jeg *kunde* have tjent, hvis jeg havde ejt en Smule Kapital eller raadet over større Kredit, for jeg forudsaa Stigningen — men!

MELSON.

I hvert Fald man mente paa Børsen, at Deres Spekulation var lykkedes for Dem, dengang De begyndte at købe Papirer.

RUD.

Jeg brugte forskellige Mæglere, men da Beløbene var saa store, vakte det efterhaanden endel Opsigt. Kursen er sikkert gaaet tilvejs, men om den vil holde sig —

MELSON.

Og hvis den falder, hvem dækker da Banken for Forskellen?

RUD.

Ved at købe kan man holde Kursen.

MELSON.

Det kommer an paa, hvem der køber og i hvert Fald hvor store Midler Vedkommende raader over ... Som sagt, De vover Dem mer end yderligt —

RUD.

Men, Hr. Etatsraad, De støtter mig jo.

MELSON.

Saa langt jeg formaar — ja. Men mine Kolleger i Banken har havt Betænkeligheder ved de betydelige Laan, der er ydede Dem ... Jeg gentager: hvem dækker Kursforskellen, hvis Papirerne falder?

RUD

forsigtigt ligesom begyndende en Sætning.

Ja, *De*, Hr. Etatsraad —

MELSON

skarpt.

Jeg — har intet med Deres Køb af Aktier at skaffe. Jeg har laant paa dem, fordi jeg selvfølgelig anser mit eget Foretagende for solidt. Men der gives Fluktuationer, over hvilke ingen er Herre. Jeg er ikke interesseret i at forhindre et øjeblikkeligt Prisfald ... *De* derimod særdeles, og derfor forbavses jeg unægteligt, naar der fra Deres Hus udgaar Angreb netop paa det Foretagendes Soliditet, hvoraft Deres Velfærd — jeg begynder at frygte det — er afhængig.

RUD

forvirret.

De mener, Hr. Etatsraad —

MELSON.

— at Deres Søn, Hr. Herman Rud — eller
er det ikke Deres Søn?

RUD

mumlende.

Jo, desværre!

MELSON.

— endnu idag har angrebet min hele Virksomhed og specielt mit sidste Foretagende...
talt om en kunstig Holden af Kursen —

Rud

hurtigt.

Ja, jeg har læst det med Skræk hos Barberen. For det fordømte Blad kommer ikke i mit Hus —

MELSON.

Hvor gaar dette til? Hvad Forklaring kan De give mig? Har De da ikke sagt Deres Søn Besked? Hvor kan han handle saa stik imod al Fornuft — og imod Deres Fordel?

RUD

lavt.

Hr. Etatsraad! Jeg har intet sagt til min Søn! Han véd slet ingenting om mine Børsfor-

retninger, mit Forhold til Dem — (Rettende sig ved et Blik af MELSON.) eller rettere: mine Pengeanlæg.

MELSON.

Hum! Det var mærkværdigt. Han véd ingenting. Og hvorfor har De intet sagt ham?

RUD

febrilsk,

Herman er saa underlig . . . han er saa upraktisk . . . man har stor Vanskelighed ved at sætte ham ind i Forretningsforhold . . . han har taget alle sine Eksaminer . . . endogsaa med Udmærkelse . . . for han er overordentlig flittig og dygtig, virkelig begavet . . . efter alles Mening . . . han kunde godt gaaet Embedsvejen . . . men han er jo ikke saadan præsentabel . . . det har han syntes selv . . . denne ulykkelige Legemsfejl . . . jeg begriber ikke, hvor han har faaet den fra . . . for hverken min Kone eller jeg er da pukkelryggede . . . men rimeligvis har den gjort ham ulykkelig . . . og bitter —

MELSON.

— mod de Ligeryggede?

RUD.

— øh — mod de Bedrestillede eller Helligere . . . og derfra den hele Retning . . . den hele Tone, der er saa forkastelig . . . rive ned

paa alting ... krænke og fornærme alle Menne-
sker ... og hvordan skrives der ikke til Gen-
gæld mod ham ... jeg, hans Far, maa læse —

MELSON

afbrydende.

Altsaa har De intet sagt ham?

RUD.

Nej, jeg har fundet det rigtigt ... hidtil ...
men nu naturligvis, efter den Artikel idag ... dette
ligefremme, grove Angreb ... havde jeg selv tænkt
det ... i denne Morgen ... men saa kom just
min Datter med sin Forlovede, Deres Hr. Nevø
... Saasnart jeg nu bliver alene med ham, skal
jeg tage ham for mig og —

MELSON.

Nej, vent et Øjeblik! Siden han intet véd!
... Jeg vil hellere selv tale med ham.

RUD.

Vil Etatsraaden virkelig! Ja, det er vist
meget bedre.

MELSON.

Altsaa tier De foreløbig. Og bed nu Deres
Søn komme herind et Øjeblik!

RUD.

Straks! Men Hr. Etatsraad ... Jeg kan vel
faa mine Veksler omsatte idag ... jeg skal netop
modtage et større Parti —

MELSON.

Hvormeget?

RUD.

Halvtredssindstyve tusind Kroner! Jeg *skal* bruge dem.

MELSON.

Hum! Lad saa være!

RUD.

Tusind Tak!

MELSON

henkastende.

Køber De idag?

RUD.

Ja — jo — naturligvis.

MELSON.

Saa var det den unge Hr. Rud?

RUD.

Øjeblikkelig! (Han gaar til Spisestuedøren og kalder.) Herman, kom lidt herind! (HERMAN kommer.) Etatsraaden vil gerne tale med dig.

HERMAN.

Vil De tale med mig? Jeg er til Tjeneste.

MELSON

ser paa sit Uhr.

Tak! Ja nu er min Tid forløben ... Jeg

havde to Ærinder her: en lille Forespørgsel til Deres Hr. Fader og saa at skaffe mig en Samtale med Dem idag ... men nu maa jeg desværre gaa, Klokken er bleven mange.

HERMAN.

Kan jeg da ikke træffe Etatsraaden paa en anden Tid?

MELSON.

Jo, hvis De vilde og kunde komme til mig, helst i min Bolig ... Skulde vi sige Klokken fem ... passer det Dem?

HERMAN.

Jeg kan godt komme.

MELSON.

Saa venter jeg Dem bestemt. Tak! Farvel!
Min Kompliment til Familien!

RUD

følgende ham til Døren.

Ærbødigst, Hr. Etatsraad, Farvel!

HERMAN.

Farvel! (Melson gaar ud af Døren til Trappen.) Det var da besynderligt; hvad vil han mig og hvad vilde han dig?

RUD.

Ja, ser du ... det var om Josefine ... om Udstyr og Bryllup ... meget forbindtligt og venligt —

HERMAN.

Aa, vi behøver jo ingen Hjælp.

RUD.

Ikke saa kæphøj, min Dreng!

HERMAN

hæftigt.

Far!

JOSEFINE

stikker Hovedet ind af Spisestuedøren.

Er Fornemheden gaaet? Jo! Saa kom frit.

Hun, MARTHA, VÆNK og FRU RUD kommer fra Spisestuen.

VÆNK.

Er Onkel borte? Naa, jeg vil dog derud idag.

MARTHA.

Og jeg skal ogsaa derud og spille med Frøken Konni.

JOSEFINE.

Hvilken livlig Omgang vi pludselig faar!

RUD.

Og Herman skal ogsaa derud idag.

ALLE

i Munden paa hinanden.

Herman! Nej dog!. Hvordan gaar det til?

HERMAN.

Ja, spørg mig ikke! For jeg er vist den mest overraskede.

Tæppet falder.

ANDEN AKT.

Meget elegant Havestue i Melsons Villa. I Baggrunden Glasdør og store Vinduer ud til Haven. Til højre langt tilbage Dør til Entréen. Til venstre, fremme, Dør til de andre Værelser. Mod Baggrunden et aflangt Bord med Stole. Til højre Kamin og ved den en lille Sofa og Lænestol, mod venstre et lille Bord med Damearbejde og Stole. Luksusmøbler og Blomster overalt.

FØRSTE SCENE.

KONNI sidder ved Bordet i Baggrunden paa venstre Side. Hun er klædt i en gul Atlaskes Peignoir af japanesisk Stof. Paa Bordet foran hende Frokostservice med Frugter og Vinkander. Hun sidder i en drømmende Stilling, let smilende, og males af SINDAL, hvis Staffeli er anbragt foran Kaminen.

KONNI.

Jeg er snart træt, du! Nu'er du vel ogsaa færdig med mine Yndigheder?

SINDAL.

Ingenlunde! Jeg fordyber mig saaledes i din Skønhed, at jeg glemmer at male.

KONNI.

Taler du saaledes til dine Modeller?

SINDAL.

Naar de er smukke, svarer jeg for ingenting.

KONNI.

hæftig.

Jeg vil ikke høre saadant noget, jeg taaler det ikke, Johan! Du véd godt, jeg er jaloux!

SINDAL.

Det var jo Spøg.

KONNI.

Du véd, den Spøg piner mig!

SINDAL

uvillig.

Du er altfor nem at saare.

KONNI

gaar hen til ham.

Véd du, hvad det imorgen er for en Dag? Den tredje Juni, Papas Fødselsdag. For et Aar siden, husker du?

SINDAL.

Om jeg husker! Vi kom hjem fra Ballet, vi to alene i Vognen, jeg havde dengang boet her en Maaned og hver Dag været sammen med dig mange Timer — om Morgenens bar du den

hvide Dragt med de blodrøde Striber ... og den brune Kjole med Fløjelslivet, hvor den klædte dig ... og den store Herremiddag, da du var den eneste Dame, hvor var du dejlig i det blaa Brokade med den stive Kniplingskrave ... hver Dag havde jeg beruset mig i din Skønhed, set og stirret og begæret ... ikke arbejdet det Guds Gran den hele Tid —

KONNI.

Og saa kom vi paa Bal ... og du var jaloux, naar jeg dansede med den lange Løjtnant (Leende.) han var nu ogsaa temmelig nærgaaende —

SINDAL.

Jeg véd ikke værre Pine end saadant et Bal! Jeg kunde slaa dem alle ned, for at blive ene med den, jeg vil have.

KONNI

skarpt.

Du taler, som det var en almindelig Følelse hos dig, hvergang du er paa Bal. Der er maaske altid én, du vil have.

SINDAL.

Nej, men den Aften ... jeg havde Feber den hele Aften igennem, saadan glædede jeg mig til Hjemkørslen ... fra Østerbro til Platanvejen ... næsten en Time ... og ingen Onkel, der

skulde følge med. Endelig blev Klokken to... Vognen var der ... jeg meldte dig det ... jeg husker endnu, at jeg blev ganske bleg af Sindsbevægelse, da jeg traadte ud med dig i Entréen og lagde det hvide Skindslag over din hvide Atlaskeskjole ... det var som om jeg greb og bortførte dig ... hvid var du som en Due, en hellig Jomfru, en Brud ... prættet ind i en Skede af hvidt Atlask.

KONNI

sagte.

Jeg husker, at du var bleg ... jeg spurgte, hvad du fejlede —

SINDAL.

Vi kom i Vognen ... den fyldtes som et Smykkeskrin af din Parfyme, og du lod Kaaben glide af dig ... det var saa varmt, sagde du ... men jeg holdt listelig Vinduerne lukkede ... af Frygt, paastod jeg, for at du skulde forkøle dig ... nej for at være dig tættere, aande den samme Luft som du, kysse dig igennem Luften ... Atlaskesslæbet laa over mine Knæ og knitrede ... og du sad rank som en mystisk Guddom, en Mona Lisa, og smilede med en Buket hvide Roser i Haanden ... hvid, mælkevid. Og jeg skjalv i Feber.

KONNI.

Jeg spurgte igen, hvad du fejlede.

SINDAL.

Jeg er syg af din Skønhed ... du er dejlig, jeg elsker dig! — fik jeg frem ... og du hviskede blot: Johan ... saa greb jeg dig i mine Arme.

KONNI.

Hvor vild du var!

Han har ladet sig glide ned foran hende og hviler Hovedet paa hendes Knæ.

SINDAL.

Vi listede os ind i mit Atelier, da vi kom hjem, og stjal endnu en Time og saa' det blive Dag ... den kom med graat, grimt Lys ind i Stuen ... og saadan tynd og kølig Luft, mens Fuglene sang ... Jeg husker, du stod ved Vin-duet ... din Kjole havde ingen Farve.

KONNI

uden at høre ham.

Hvor du er smuk, Johan! (Hun kysser ham hæftigt.)
Elsker du mig?

SINDAL

mat.

Ja — ja!

KONNI

hæftig.

Nej, du gør ikke! Du svarede mig ikke saadan i gamle Dage. (Ømt.) Sig, at du elsker mig!

SINDAL.

Jeg elsker dig.

KONNI.

Nej! Det er modbydeligt at høre. Du talte ikke saadan i Vognen, tror du ellers . . . Sig som du dengang sagde, med det samme Tonefald!

SINDAL.

Det kan jeg ikke.

KONNI.

Hvorfor? Fordi du elsker mig ikke!

SINDAL.

Jo vist gør jeg, Konni . . . du er henrivende —

KONNI.

Slip mig! Du *er* forandret! Men jeg *vil* ikke taale, at du er kold imod mig, vil ikke, vil ikke . . . Saa skal du flytte herfra.

SINDAL.

Men Konni dog, hvad gaar der af dig?

KONNI.

Hvorfor skal vi holde vor Forlovelse hemmelig . . . vil du blot sige mig det?

SINDAL.

Det véd du jo godt. Hvad vil din Far sige, naar jeg, en fattig Maler, uden Navn, uden Udsigter, beder ham om hans smukke, elegante, talentfulde — og stenrige Datters Haand.

KONNI.

Han vil sige: vær saa god at gifte jer.

SINDAL.

Det tror jeg ikke paa. Lad mig erhverve mig et Navn først, Konni... jeg maa blot rejse et Aars Tid til Paris, besøge et fransk Atelier ... og du skal se, jeg skal gøre Opsigt ... jeg mangler blot en vis Teknik — men den kan læres — foruden gode Modeller ... og jeg skal male nogle Kvinder —

KONNI.

Men jeg vil ikke, at du skal rejse til Paris — ikke, at du skal faa franske Modeller — ikke, at du skal male *nogle Kvinder*. Det frabeder jeg mig ganske. Hvis du rejser, saa skal du ikke spørge efter mig mere ... (Slaar om i Tonen.) Men du vil ikke rejse, hører du, Johan, sig du ikke vil ... eller hvis du rejser, saa vil jeg med ... det vil jeg.

SINDAL

Det gaar umuligt an, Konni.

KONNI

tæt ved ham.

Jo, udmærket ... jeg skal være sød og flink ... du skal bare have Ære og Fornøjelse af mig ...

SINDAL

har hende i sin Arm.

Rejse bort sammen! Alene og i Sikkerhed
... og naar jeg skal paa Atelier?

KONNI.

Jeg følger dig derhen og henter dig, og saa
gaar vi ud at spise paa Restaurant ... du og
jeg alene ... i en Stue for os selv, og ingen
kender os eller er med os ... og derfra i The-
atret ... en rigtig vild Operette, den eneste
Musik jeg bryder mig om, som vi to skal høre
sammen gemte i en Loge ... vi to alene ... vi
skal køre hjem som dengang ... hører du, Johan!
Sig det til Papa idag!

SINDAL

farer bort fra hende.

Der kommer han! Jeg kender hans Trin.

KONNI

stamper i Gulvet.

Aa, jeg hader denne Skræk! Jeg vil det
ikke mer.

SINDAL

malende.

Sæt dig derhen, jeg beder dig.

Hun sætter sig igen ved Bordet.

ANDEN SCENE.

DE FORRIGE. MELSON kommer fra Entrédøren. Siden TJENEREN.

MELSON.

Sidder I her endnu! Det var en lang Séance.

KONNI.

Johan synes, at han arbejder godt idag.

MELSON.

Hum — arbejde — hum!

SINDAL.

Onkel finder maaske ikke, at Malen er et Arbejde?

MELSON.

Jo vist gør jeg saa, naar der blot tages dygtigt fat. (Han stiller sig bag Sindal.) Naa, det gaar jo fremad, Konnis Kjole er god.

KONNI.

Og mit Ansigt?

MELSON.

Jeg synes, det ligner Kjolen i Farven.

KONNI.

Tak!

SINDAL.

Onkel har naturligvis Ret. Endnu har jeg større Lethed for at male Stoffer end Hud... det sidste lærer man kun i Paris.

MELSON.

Du kunde imens blive en udmærket Støtte for et Modemagasin. Har her været nogen?

KONNI.

Nej, slet ingen.

MELSON.

Ikke Gustav?

SINDAL

som pakker sine Malerredskaber sammen.

Er han kommen her til Byen?

MELSON.

Ja imorges — og med sin Forlovede.

KONNI.

Er Gustav bleven forlovet? Og med hvem og hvornaar?

MELSON.

For et Par Dage siden med en Frøken Rud — en Søster til hende, du spiller med — han tog straks herover for at præsentere hende.

KONNI.

Med Frøken Rud! Nej, nu har jeg aldrig hørt saa galt.

SINDAL.

Med Frøken Rud. Det er unægteligt en Overraskelse.

MELSON.

Det er en ubemidlet Pige, men vist flink ... hun ser ogsaa godt ud.

KONNI.

Aa, det er ikke farligt ... har *du* set hende?

MELSON.

Ja, jeg var et Øjeblik idag oppe hos Familien ... jeg havde en Forretning med Faderen ...
(Til den indtrædende Tjener.) Hvad er der?

TJENEREN.

Grosserer Holm ønskede gerne at tale med Etatsraaden.

KONNI.

Papas højre Haand. Saa løber jeg ind.
Hun gaar ud til venstre.

SINDAL.

Og jeg forsvinder ogsaa.

Han gaar ud af Havedøren.

MELSON.

Bed Grosserer Holm at komme ind!

Tjeneren aabner Døren for HOLM.

TREDJE SCÈNE.

MELSON. HOLM kommer fra Entréen.

HOLM.

Hvis jeg ikke kommer til Ulejlighed, vilde jeg gjerne et Par Øjeblikke —

MELSON.

Vi kan maaske blive her. Hvad staar til Deres Tjeneste?

De sætter sig ved det lille Bord til venstre.

HOLM.

De undrer Dem maaske over, at jeg søger Dem her, men jeg mente, at da det jeg vilde meddele Dem var af privat Natur, egnede hverken Banken eller Børsen sig —

MELSON.

Jeg er slet ikke forbavset over, at De kommer — ønskede det ogsaa, fordi jeg gjerne vilde tale med Dem. Jeg næsten ventede Dem. Englænderen siger: »Hør paa Maagen; maaske undgaar du Stormen!«

HOLM

overhørende hans Ord.

Ja, Etatsraaden er ikke let at overraske.

MELSON.

Overraske! Hvordan?

HOLM.

Imorgen kommer Deputationen, og jeg vilde forberede Dem —

MELSON

forvirret.

Hvilken Deputation? Min kære Holm, jeg forstaar ikke —

HOLM.

Etatsraaden har altsaa glemt, at De imorgen fylder tresindstyve Aar . . . men andre har ikke glemt denne Dag.

MELSON

beroliget.

Ja, tilforladelig, det havde jeg aldeles glemt.

HOLM.

Sagen er den. Ude i Sognet, hvor Deres Landsted ligger, og hvor den smukke lille Kirke som De har skænket Fiskerlejet, nu snart knejser, har man samlet til et guldforgyldt Kors paa Gudshusets Spir. Men de brave, fattige Menneskers Midler forslog ikke, og derfor er

endel af Deres Handelsvenner og Bekendte traadte til, og imorgen vil man i en festlig Deputation overbringe Dem den Sum, rigelig den Sum, som behøves til Korset og dets Forgyldning.

MELSON.

Det er meget smukt. Jeg vil modtage denne Gave med dyb Følelse af dens Værdi og af den Samstemning i Følelser —

HOLM
afbrydende.

Det var da mit halve Ærinde at forberede Dem paa denne Deputation — af Fiskere.

MELSON
lidt urolig.

Og den anden Halvdel?

HOLM.

Er af forskellig Art, men af ligesaa intim Natur. (Brysk.) Bankraadet har store Betænkeligheder ved hvad der sker.

MELSON.

Hvad behager! Min gode Holm —

HOLM.

Ja, min gode Melson, saaledes er det. Vi kan ikke længere lade det passere, og da jeg er Deres gode Ven — (Smilende.) man kalder mig

Deres højre Haand, véd De — saa har jeg ansét det for Venskabs Pligt at advare Dem, saa De kan tage Deres Forholdsregler for at undgaa en ubehagelig Scene i Bankraadsmødet, der afholdes imorgen.

MELSON

bleg.

Vil De forklare Dem lidt nøjere!

HOLM.

Det er ganske simpelt. Banken har anbragt betydelige Kapitaler i Deres private Aktieforetagender. Vi finder Beløbet altfor stort, og Grunden —

MELSON.

Det er unødvendigt at dvæle derved.

HOLM.

Vel! Imidlertid købes der stadigt store Partier af Deres sidste Aktieemission, hvortil Tilliden ikke er særdeles stor, og Grunden —

MELSON.

Hører heller ikke herhen.

HOLM.

Hvis der ikke købtes saa stærkt, vilde Kursen falde.

MELSON.

Alle Papirer falder, naar der ikke er Købere.

HOLM.

Men naar der kun er én Køber, saa holdes Kursen kunstigt.

MELSON.

Kun én Køber!

HOLM

tørt.

Vi har den Tro. Og denne ene er en Mand ved Navn Rud. Dette sker samtidigt med, at De, Deres Virksomhed og forskellige Foretagender, ja, ikke blot De, men alle vi, der arbejder sammen med Dem og støtter Dem, gøres til Genstand for de skarpeste Angreb i Pressen. Der kastes Smuds paa Dem, og Projektilerne sprøjter over paa os. Og hvis man ikke fejler, er Angriberen en ung Mand ved Navn Rud, en Søn af den første Rud. Er det ikke saa?

MELSON.

Jo, denne Rud er et ulykkeligt Menneske ... et fra Fødslen vanskabt, pukkelrygget og derfor bittert og hadefuldt Menneske.

HOLM.

Mon De ikke gør ham noget mere pukkelrygget end han er? Dog ligemeget. Altsaa

Hr. Rud junior angriber, og Hr. Rud senior køber. Vor Forstand staar stille. Men vi véd, at Hr. Rud senior er en Mand uden Formue, og at han alligevel, mærkværdigt nok, nyder en meget betydelig Kredit i vor Bank . . . baade direkte tages hans Veksler og der laanes paa hans enorme Aktieindkøb. (Meget bestemt.) Bankraadet vil være enigt om, at begge Dele hurtigt maa høre op.

Pause.

MELSON.

De — eller Bankraadet har altsaa tænkt sig —

HOLM.

Selv det værste. Krediten afbrydes straks, og man maa finde sig i det store Tab, som saaledes kan blive tilføjet Banken.

MELSON.

Ogsaa naar dette store Tab kan undgaas ved en Respit —

HOLM

haardt.

Vi vil ikke give Respit til Svindel, Hr. Etatsraad! Det er *min* Mening, og den vil være Bankraadets imorgen. Eller vil disse uhyggelige Angreb paa os alle i Pressen standse?

MELSON.

Jeg har ingen Magt derover.

HOLM.

Ja saa fælder den unge Hr. Rud — i hvert
Fald sin Fader.

MELSON.

Vel!

Pause.

HOLM

rejsende sig.

Jeg kom som Deres Ven.

MELSON.

De er min højre Haand. Og den højre
Haand skal ikke vide, hvad den venstre gør.

HOLM.

De taler som en Kristen, Hr. Etatsraad!

MELSON

blidt.

Jeg tænker ogsaa saadan, haaber jeg. De
maa ikke gaa endnu! Jeg har tænkt meget paa
Deres Affærer i de sidste Dage.

HOLM.

I de sidste Dage! Etatsraaden har Tid til
saa meget.

MELSON.

De fortalte mig for en Maanedstid siden, at De som Parthaver har ret betydelige Summer indestaaende i Hendersons Fabrikker, og De var noget betænkelig ved, at Driften trods Bestyrelsens Dygtighed endnu ikke havde givet de forventede Resultater . . . selv om dette ikke generede Dem særdeles.

HOLM

usikker.

Jeg er unægtelig noget stærkt engageret . . . og en Likvidation vilde —

MELSON.

Derom er der jo slet ikke Tale. Ser De, jeg har sat mig ganske grundigt ind i Bedriften, og jeg er overbevist om, at hvad der mangler for at hæve denne samfundsnyttige Virksomhed til dens virkelige Betydning — det er ene og alene de Millioner, over hvilke end ikke De, vor rigeste Privatmand, raader. Men Millionerne kan skaffes. Jeg har tænkt mig, at Banken købte Fabrikerne, naturligvis med en passende Fortjeneste for de nuværende Ejere, og at den saa bagefter overdrog dem til et Aktieselskab. Det vilde sikkert ogsaa blive en god Forretning for Banken.

HOLM.

Ja, naar De mener det, Hr. Etatsraad —

MELSON.

Jeg har tænkt at bringe Sagen frem i Bankraadet imorgen.

HOLM.

Bankraadet vil naturligvis som altid skænke Deres geniale Ideer den største Opmærksomhed.

MELSON.

Altsaa, De vil støtte Sagen — og *mig* imorgen?

HOLM.

Selvfølgelig, kære Hr. Etatsraad!

MELSON.

Tak, min kære Holm!

HOLM.

Farvel da! Ja, saa handler De nok overfor de Herrer Rud i Deres egen Interesse, hurtigt og kraftigt.

MELSON

Naturligvis. Det er jo en klar Sag.

HOLM.

Farvel! Ulejlige Dem ikke. Jeg hjælper mig selv ud.

MELSON.

Farvel! (HOLM gaar ud af Entrédøren; MELSON bliver staaende og ser forpint efter ham og hvisker mellem Tænderne:;) Djævel!

FJERDE SCENE.

MELSON. TJENEREN. VÆNK. Siden KONNI og SINDAL.

TJENEREN

kommer fra Entrédøren og mælder:

Dr. Vænk.

MELSON.

Lad ham komme!

VÆNK

kommer fra Entréen.

Goddag igen, kære Onkel.

MELSON.

Goddag, min Ven!

VÆNK.

Er min Kusine ikke hjemme?

MELSON.

Hun kommer vist straks. (Til TJENEREN, som borttager Servicen.) Sig til Frøkenen og den unge Herre, at Dr. Vænk er her! (TJENEREN gaar ud til venstre.) Naa, du har løsrevet dig fra din Forlovede.

VÆNK.

Onkel synes vel næppe, at det er noget fyrsteligt Parti.

MELSON.

Det er vist en rar Pige; hun ser ogsaa godt ud.

VÆNK.

Jeg blev egentlig glad ved, at Onkel kendte Familien. Jeg vidste ikke andet end hvad Josefine havde fortalt mig, og af hende faar man nok mange, men ikke just nøjagtige Oplysninger. Og saa tænkte jeg, Pigebarnet tager jeg med mig til Vendsyssel igen, og saa kan Familien egentlig være mig ganske ligegyldig. Imidlertid, man vil dog altid hellere Onkel staar altsaa i Forbindelse med den gamle Rud.

MELSON.

Aa, Forbindelse!

VÆNK.

Ja, jeg mener: benytter eller hjælper ham lidt.

MELSON.

Ja, hjælper — hjælper! Han er ret flink og ivrig ... saadant noget af en gammel Sporhund, der rejser Øren, naar den lugter Vildtet.

VÆNK.

Og han er maaske altid paa Jagt efter det vilde Dyr, man kalder hundrede Kroner.

MELSON.

Han er en haardt prøvet Mand ... har stor Sorg af Sønnen.

VÆNK.

Du tænker paa denne Deformitet.

MELSON.

Det gør mig ondt for den unge Mand. Jeg er bange, det ogsaa fordærver hans Karakter. Du skulde tale med ham, Gustav, se at indvirke paa ham —

KONNI

kommer fra venstre.

Nej, goddag, Gustav! Gratulerer, gratulerer ... det var virkelig overraskende.

VÆNK.

Tusind Tak! Hvor du ser brillant ud, Konni!

KONNI.

Synes du? Det var da rart. Men véd du, Gustav, det forekommer mig, som — som —

VÆNK.

Som hvad?

KONNI

leende.

— du lægger dig ud!

VÆNK.

Det *maa* en Provinslæge. Og ser du, da mit Haar begyndte at tyndes og min Mave — nok sagt, saa fandt jeg det paa Tide at gifte mig

KONNI.

Skal det være straks?

VÆNK.

Om en Maaned.

KONNI.

Deri gør du Ret. Jeg lider ikke lange Forlovelser.

MELSON.

Jeg foretrækker dem dog for hemmelige

VÆNK.

Men kender du ikke min Kæreste?

KONNI.

Af Udseende. Hendes Søster er min Spillelærerinde. Jeg tror ogsaa, jeg kender Broderen.

VÆNK.

Saa?

KONNI.

Ja, er han ikke pukkelrygget?

VÆNK.

Jol det vil sige, ikke stærkt. Han ser ellers ganske godt ud.

KONNI.

Et langt blegt Ansigt med to store melankolske Øjne, ikke? Jeg lagde Mærke til ham i

Koncertforeningen forleden. Der sad En ved Siden af Martha Rud, og da jeg hilste paa hende, mødte jeg disse to funklende Øjne. Jeg tænkte ved mig selv: Se, dér er en interessant ung Mand med god Smag. Og saa vendte jeg mig ikke mere ad den Kant, førend det var forbi, da jeg tilfældigvis kom til at kaste et Blik derhen — og opdagede Puklen. Saa var jeg straks mindre smigret over min Erobring hvis det ellers var nogen.

VÆNK.

Du har set ganske rigtigt.

KONNI.

Hvordan det?

VÆNK.

Herman Rud udbrød just i Formiddags i høje Skrig over din Skønhed: den smukkeste Dame i Kjøbenhavn!

KONNI.

Ja, hvis han ikke havde den lille Pude i Ryggen —

VÆNK.

Byron havde Klumpfod!

MELSON.

Rud er et begavet Menneske ... vi talte lige om ham, inden du kom ind, Konni ... men

noget bitter og hadsk. Jeg tænkte saamænd ikke paa, at en lille Pige vinder Venner mange-steds.

SINDAL

kommer fra Entréen.

Goddag, Gustav! Indtraadt i Forlovelsen! Til Lykke! Det er nok en svært smuk Pige, du har faaet.

VÆNK.

Josefine er ganske nydelig, rigtig en (Han søger efter Ord.) ... brillant Pige. Stor og smuk og fyldig ... saadan som en Doktor skal have Kone. Ingen Sygdomme, ingen Blegsot eller Nervøsitet, kan amme selv —

KONNI.

Aa, maa vi være fri!

SINDAL.

Det er ikke min Stil. Maa jeg bede om Slankhed og Elegance bitte smaa Fødder og Kniplinger, Silke og lange Handsker ... ingen Bondepige —

VÆNK.

Josefine er just godt klædt.

KONNI.

Det er da Søsteren ikke. Hvad synes du, Johan?

SINDAL.

Jeg har ikke set paa hende.

KONNI.

Ikke engang paa hendes Kjole! Nu kommer hun forresten straks! Saa kan du tage hende i Øjesyn.

MELSON.

Kommer Frøken Rud her til Spilletime?

KONNI.

Om et Øjeblik! Klokken fire.

MELSON.

Og Klokken fem venter jeg Hr. Herman Rud.

KONNI.

Se, se! Min Tilbeder!

SINDAL.

Hvad for noget? Hvad kender du til ham og han til dig?

KONNI.

Han beundrer mig . . . foreløbigt paa Afstand.

MELSON.

Men nu rykker han nærmere. Hør engang! Jeg finder det passende, at vi for Gustavs Skyld stiller os lidt venligt til hans nye Familie straks.

Derfor, Gustav, send et Par Ord til din Kæreste, at hun skal komme herud Klokken seks til Middag, saa beholder vi baade Frøken Martha og hendes Broder med det Samme, de er her.

VÆNK.

Det vil jeg naturligvis gærne, hvis Onkel tillader.

SINDAL

Naa, det var da morsomt, saa faar vi Forlovelsesgilde og ungt Selskab idag.

KONNI.

Det er vel de unge Damer, du glæder dig til.

MELSON

skarpt.

Det har Johan godt Lov til, Konni!

KONNI.

Bevares! Men jeg kan ikke sige — ja undskyld, Gustav — at det morer mig at skulle invitere min Spillefrøken til Middag.

SINDAL.

Sig *Spillejomfru*! Saa faar du Tonen endnu lidt haanligere!

KONNI.

Jeg interesserer mig ikke for saamange Frøkeners og Jomfruers som du,

MELSON.

Aa, vis vas, Konni, disse Frøkner Rud er jo hæderlige Damer.

VÆNK.

Det skulde jeg mene: rigtig et Par brave smaa Piger.

KONNI.

Altsaa begge de brave smaa Piger og deres velskabte Broder ... skal vi ikke have Far og Mor med? Jeg har set hende, hun ligner ganske en Frugtkone, der sidder i en Port.

MELSON.

Nu er det nok, Konni! Du glemmer dig. Gaa ind med mig, Gustav, og skriv Brevet!

VÆNK.

Ja, gjerne, Onkel!

MELSON og VÆNK gaar ud tilvenstre.

KONNI.

Jeg vil sige dig *det*, Johan, at det *skal* have en Ende.

Hun stamper med Foden og løber ud til venstre. SINDAL, der under de sidste Repliker hemmeligt har skottet ud af Vinduet, gaar hurtig til Entréen, ligesom hun er ude af Døren, og kommer straks efter ind med MARTHA.

FEMTE SCENE.

SINDAL. MARTHA. Siden VÆNK.

SINDAL.

Kom, Sødeste!

Den følgende Samtale føres hviskende af begge.

MARTHA.

For Guds Skyld! Tag dig iagt!

SINDAL.

Vær rolig! Her er ingen! Og jeg passede paa at lukke op, inden du fik ringet.

MARTHA.

Lad mig faa Tøjet af!

Hun gaar med sit Overtøj ud i Entréen, medens han sagte taler efter hende.

SINDAL.

En stor Nyhed! Du skal spise her til Middag!

MARTHA.

Hvad er det, du siger?

SINDAL.

Det er den velsignede Forlovelses Skyld! Onkel har bedt Gustav og din Søster til Middag og vil beholde dig med det samme og din Broder, som nok ogsaa kommer.

MARTHA.

Beholde! Forældrene venter os jo alle og spiser sent for vor Skyld.

SINDAL.

Det hjælper ikke, du Søde ... Aa, hvor nydelig du er! Hvor den Kjole klæder dig! ... Vi *vil* beholde dig ... Og gid det var for altid!

MARTHA.

Tror du, jeg vil blive her i den Kjole!

SINDAL.

Aa jo! Hvad er det for én, du vil have paa?

MARTHA

ler.

Nej, har man hørt Mage! Skal jeg gøre Herren Regnskab for mine Kjoler! Men jeg er som himmelfalden: at alle vi skal spise her til Middag, være hos din fine Onkel og den kaal-høgne Frøken Konni!

SINDAL.

Tænk, at vi skal være sammen den hele Dag ... vi skal spasere sammen i Haven ... naar Mørket falder paa ... og jeg skal vise dig mit Atelier.

MARTHA.

Jeg vil se det altsammen, alt — alting!

SINDAL.

Og jeg vil elske Værelset, naar du har været derinde. Har du tænkt paa mig siden i Formiddags?

MARTHA.

Kun paa dig! ... Aa, Johan, jeg har dig altfor kær. Jeg ser dig altid for mig, hører din Stemme, vil altid være hos dig. Jeg længes saa forfærdelig efter dig, og saa er det kun et Par Timer siden, jeg har set dig. Gud hjælpe mig, Johan, hvordan skal det dog gaa mig: den Kærlighed tager ganske Magten fra mig. Jeg vil aldrig holde af nogen anden end af dig ... jeg véd det saa bestemt.

SINDAL

forlegen.

Du er lidt eksalteret, ikke?

MARTHA.

Nej, slet ikke — tværtimod, ganske rolig. Hvorfor siger du det? Synes du, mine Ord klinger saa uforstandige?

SINDAL.

Jeg er lykkelig over, at du elsker mig saa-

dan . . . Men hvem kan svare for sig selv og for Fremtiden?

MARTHA

ser paa ham.

Elsker du mig virkelig?

SINDAL

lidenskabelig.

Jeg tilbeder dig. Jeg dirrer over mit Legeme her ved din Side . . . Gid jeg kunde dræbe alt Levende her i dette Hus, saa vi to var alene, Timer, Dage, Uger . . . Gid jeg kunde tage dig i mine Arme . . . Jeg fortæres af Længsel . . . Jeg taaler ikke din Nærhed.

Han bøjer sig imod hende, berører hende ikke, men kysser hende paa Kinden.

MARTHA.

Du er som Ild, Johan!

SINDAL.

Sig, at du længes imod mig!

MARTHA.

Jeg elsker dig! Jeg véd ikke af mig selv.
Hun tager hans Haand, i det samme gaar Døren til venstre op.

SINDAL.

For Himmels Skyld! Tag dig iagt!

VÆNK

kommer fra venstre med et Brev i Haanden.

Naa er De — nej du her, Martha! (Til Sindal.)

For jeg er da bleven Dus med min smukke Svigerinde.

SINDAL.

Jeg kan tænke det. Nu kan jeg næsten ogsaa regne mig i Familie med Frøken Rud.

MARTHA.

Med en Skæppe Ærter, ja!

VÆNK.

Det er nok mig, de Ærter.

MARTHA.

Jeg skal ind til Frøkenen.

VÆNK.

Har Sindal sagt dig, at vi skal spise her til Middag?

MARTHA.

Er det virkelig sandt, Hr. Svoger, at Jørgen Hattemagers skal til Gæst hos Kong Salomon?

VÆNK.

Vist saa. Jeg har skrevet til Josefine, at hun skal komme herud.

MARTHA.

Skrevet! Nej, det er vist det rigtigste, du selv tager ind og henter hende. Ellers kan du

let risikere, hun slet ikke kommer. Du maa ogsaa undskylde dig hos Mor, som venter os med fin Middag.

VÆNK.

Jaja . . . naar du mener . . . saa skal jeg sætte mig i en Sporvogn. Naa, du bliver vel med det samme.

MARTHA.

Nej! Jeg maa klæde mig om til Middag.

SINDAL.

Det behøves saamænd ikke, Frøken, De er saa —

MARTHA

afbrydende.

— saa uefterrettelig, som staar her og snakker, mens Frøken Konni venter. Farvel saalænge da!

Hun gaar ud til venstre.

VÆNK.

Naa, saa skal jeg da ind til Byen og ud igen — fire Mil i tre Timer ligesom Jeppe.

SINDAL.

Forlovelsens Pilgrimsgang begynder. Men det haster vel ikke. Sæt dig ned et Øjeblik, vi har jo slet ikke talt sammen.

VÆNK.

Ja. jeg kan vel gjerne sidde et Kvarter; jeg kommer tidsnok i Sporvognen.

SINDAL.

Længes du ikke efter din Forlovede?

VÆNK.

Hvad for noget! Aa skab dig nu ikke, Johan —

SINDAL.

Ikke engang Forelskelse og Forlovelse har kunnet gøre dig begejstret.

VÆNK.

Hør nu, Johan, jeg véd Pokker ikke, hvor du gider tale saadan til mig. Tror du, jeg vil skabe mig ung, fordi jeg vil gifte mig? Jeg har sét Kvindfolk før. Men min Kæreste er en sød Pige og en honnet Pige ... og de honnette har jeg altid holdt mig borte fra, saalænge jeg ingen alvorlige Hensigter havde —

SINDAL.

Det er de dyreste.

VÆNK.

Ja — og de giver mest Vrøvl. Der er ikke noget, der vilde kede mig mere end den Slags Historier.

Jeg begriber ikke, at nogen gider forelske sig i en gift Kone. Man kan jo ikke have et eneste roligt og fornøjet Øjeblik. Bestandig maa man være i Angst for Opdagelse . . . og saa skal man høre paa Fruens Samvittighedsnag og Frygt for Skandale . . . og hvis der er Børn være udsat for den bekymrede Moders Selvbebrejdelser . . . eller ogsaa trues med Skilsmisse — Gud hjælpe En vell!

SINDAL.

Du véd dog ganske god Besked.

VÆNK.

Lidt hører man da. Ogsaa i Praksis.

SINDAL.

Ja, I er nogle lykkelige Hunde, I Læger! Hvad I alt kan begaa under den videnskabelige Undersøgelses Maske — det er jo rent utroligt. Oppe hos min Læge har jeg ofte truffet unge elegante Damer, som saa' ganske sunde og friske ud, men som skulde konsulere Doktoren . . . det er ham, den store, smukke Smith . . . og krak, blev Døren lukket af . . . og jeg sjokkede afsted . . . for de kønne Piger passede altid at være de sidste . . . men indvendig skummede jeg af Raseri. Jeg vilde have givet mit Liv for saadan en Timestid for lukkede Døre med en smuk Dame, som havde noget paa Hjertet,

det være sig Sygdom eller Sundhed, og som jeg kunde kurere.

VÆNK.

Er du gal? Tror du, at en Læge nogensinde misbruger den Stilling, som —

SINDAL.

Ja, I er komplette! Som I kan holde Mund! Hvilken Korpsaand! Ikke én forraader det store Lag.

VÆNK.

Og du vil tale med, du med dine Modeller! Tør jeg spørge, er det ene for Kunstens Skyld, du farer om efter smukke Piger? Du vil da ikke nægte det Skalkeskjul, som Malen efter Model —

SINDAL.

Jeg vil slet ingenting nægte. Jeg vil gerne have smukke Modeller baade til at male og til — at kurere.

VÆNK.

Men Malerne fortæller ogsaa, at de alene klæder dem af for Kunstens Skyld —

SINDAL.

Ogsaa! Det var en slem Fortalelse. Forresten har jeg næsten ingen Modeller havt i

det sidste Aarstid . . . det er begribeligvis umuligt her i Huset.

VÆNK.

Hvorfor er du flyttet herud?

SINDAL.

Fordi jeg ikke ejer en Øre! Jeg er femogtyve Aar gammel, tjener ingen Ting og maa være glad til, at jeg kan spise Naadsensbrød hos min Onkel Etatsraaden, der har givet mig den lille Sidebygning til Atelier. Morsomt er det ikke.

VÆNK.

En Model har du da her, hører jeg: Konni.

SINDAL.

Ja, jeg maler hendes Portræt til Onkel.

VÆNK.

Forlovet?

SINDAL.

Aa — vas!

VÆNK.

Vist saa! Tror du, at du kan bilde mig ind, at du sidder timevis og maler Konni i gult Atlask uden at gøre hende din Kur. Og du har boet et Aar her i Huset opad hende Dag

— og Nat, havde jeg nær sagt. Nej, min gode Ven, jeg kender dig . . . og Kusine Konni med.

SINDAL.

Hvad mener du med det?

VÆNK.

Jeg mener, at Konni ikke er skabt til Vestalinde. Hun er nu tre og tyve Aar og maa helst giftes, ellers bliver hun altfor — nervøs. Hun spiste allerede Grifler og Svampe, da hun var Barn . . . jeg véd ikke, hvad hun nu fortærer. Maaske dig?

SINDAL.

lavt.

Hun *er* noget af et Rovdyr.

VÆNK.

Naa, gift dig med hende!

SINDAL.

Tak!

VÆNK.

Ja, tak din Gud, du kan faa hende. Du ejer ikke en Øre og har et Talent, der i hvert Fald ikke betaler sig. Du kan faa en smuk, meget smuk Pige med en Tønde Guld i Skødet — hvad betænker du dig paa?

SINDAL.

Hvorfor gifter du dig ikke selv med hende?

VÆNK.

For det første tror jeg næppe, hun vilde have mig. Ikke for det — der var ogsaa en Tid, hvor Frøkenen kastede ganske venlige Øjne paa mig, ligesom jeg var bleven Kandidat ... jeg repræsenterede dengang en Mængde *uartigt* for hende ... hun var knap sytten Aar ... men det gik hurtigt over. Saa var der en Periode med Gardeløjtnanter, en med Skuespillere, atter en militær Periode, denne Gang Søofficerer, saa en solidere med unge Grosserere ... men hun kunde aldrig træffe sit Valg mellem den Mængde, der trak op, og ingen vovede uden Opmuntring at fri til saamange Tusinder i saa smuk en Skikkelse ... og nu er hun falden som den modne Frugt i dine Arme. Du er jo ogsaa en Pokkers køn Fyr. Hun er vel forelsket i dit Fjæs, der er yderst romantisk ... skønt du er ganske praktisk, naar det kommer til Stykket.

SINDAL.

Jeg er altsaa den sidste i Kongerækken.

VÆNK.

Grib da til og bestig Tronen ... Ja, mig er det forresten ganske ligegyldigt.

SINDAL.

Du vilde ikke, Gustav?

VÆNK.

Hun vilde gøre mig altfor nervøs. Jeg vil intet Vrøvl have i mit Liv. Jeg vil have Ro — ingen Scener eller Jalousi eller Opstylning med Salon og den Slags. Nu tager jeg min rare Josefine med til Vendsyssel, og der skal jeg lave mig en rigtig borgerlig Eksistens. Men du er Kunstner ... og paa det kunstneriske kan I to vist magelig forliges ... det er jo bare Nervøsitet altsammen. Naa, det bliver Helvede engang imellem. Men hvad Fanden heller end at sulte maa man skændes med en køn Pige. Forsoningen er rar ovenpaa.

SINDAL.

Og hvis jeg var forelsket i en anden?

VÆNK.

Hvad saa! Naturligvis er du forelsket ... det er du altid og vil altid blive til dine Dages Ende ... det er din Natur. Ren patologisk Tilstand ... normale Mennesker er saa'gu ikke forelskede ... bliv mig fra Livet med den Snak! Hvem er det forresten?

SINDAL.

Tys! Der har vi Damerne.

SJETTE SCENE.

DE FORRIGE. KONNI og MARTHA kommer fra venstre. Siden MELSON.

SINDAL.

Hvad! Er Timen allerede forbi?

KONNI.

Aa, jeg var nervøs, og Frøkenen vilde gärne til Byen. Er du her endnu, Gustav?

VÆNK.

Ja, Død og Pine, jeg maa afsted.

MARTHA.

Det er sandelig paa høje Tid.

VÆNK.

Saa følges vi ad.

SINDAL.

Vent lidt, jeg gaar med ... jeg trænger til frisk Luft ... hvis Frøkenen tillader?

MARTHA.

Vi maa straks i Sporvogn; ellers naa'r vi det ikke.

SINDAL.

Vi tager en Droske og henter Frøken Josefine.

VÆNK.

Naa, du vil nok ordentlig være Fætter.

KONNI.

Du maa ikke gaa, Johan, Papa vil tale med dig inden Bordet.

SINDAL.

Kan det ikke vente?

KONNI.

skarpt.

Nej, det kan det ikke.

MARTHA.

Saa maa vi undvære Deres behagelige Selskab, Hr. Sindal! Frøkenens Ordre gaar for alt.
(Til VÆNK.) Kom saa!

VÆNK

der har betragtet SINDAL og KONNI smilende.

Farvel saalænge!

VÆNK og MARTHA gaar ud ad Entrédøren.

SINDAL.

Det er for galt. Du gør mig til Nar.

KONNI.

Det er mig, der ikke vil holdes for Nar. Forresten ... fordi jeg siger, at Papa vil tale med dig?

SINDAL.

Aa! Du saa' godt, *hun* ikke troede det.

KONNI.

Det er mig fuldkommen ligegyldigt, hvad *hun* troer.

SINDAL.

Det er en latterlig Jalousi.

KONNI.

Tror du, jeg vil have dig kørende i Droske med Frøknerne Rud ... konverserende og kurtiserende saadan et Par Dukker.

SINDAL.

Hum, Dukker!

KONNI.

Dejligheder, om du vill

SINDAL

haardt.

Jeg ved ikke, hvad Ret du har over mig.
Lad mig i Fred! Jeg vil ikke være din Dukke.

KONNI

slaar om, blødt.

Aa, Johan, hvor du er haard imod mig!
Du piner mig.

SINDAL.

Hvad skal det alt blive til? Du kan aldeles ikke beherske dig.

KONNI

tæt til ham.

Hvis jeg blot var din, skulde jeg blive god.
Jeg *vil* være din.

SINDAL.

Jaja, Konni, lad os ikke trættes nu. Jeg
gaar ind i Atelieret.

KONNI

helt imod ham.

Vær ikke vred paa mig!

SINDAL.

Nej vist ikke! (Blødt.) Vil du gaa med?

KONNI.

Ja, min sødeste Ven!

De vil gaa ud ad Entréen, MELSON kommer fra venstre.

MELSON.

Aa, Konni, hvor skal du hen?

KONNI.

Jeg gaar ind med Johan i Atelieret.

MELSON.

Nej, bliv lidt! Gaa du kun, Johan, jeg vil
tale et Ord med Konni.

SINDAL gaar ud.

KONNI.

Jeg vil ogsaa gjerne tale med dig.

MELSON.

Naa, det træffer sig jo godt. Vil du begynde?

KONNI.

Nej tak, først naar jeg har faaet mine Skænd . . . for jeg skal vel have Skænd.

MELSON.

Jeg synes ikke ganske om din Opførsel overfor Johan. Du kommanderer ham altfor — familiært. Det er godt nok med Fætter-skabet, men!

KONNI.

Vi er forlovede, Papa! Det var det, jeg vilde sige dig.

MELSON.

Forlovede! Du og Johan . . . Børnestreger!

KONNI.

Jeg er intet Barn . . . treogtyve Aar gammel, véd du nok . . . og det er vel paa Tide, jeg tænker paa at blive gift.

MELSON.

Med Johan! Det var et tarveligt Parti, du har søgt dig ud, efter alle de Tilbud, du har vraget.

KONNI.

Det er ham, jeg vil *have*, Papa! Jeg *vil* have ham.

MELSON.

Her gælder vel ogsaa min Vilje.

KONNI

lavt.

Det nytter ikke, du sætter dig derimod nu. Det har slaaet for dybe Rødder i mig. Jeg kan ikke undvære ham mer. Jeg har aldrig før følt saaledes ... Fordi han har levet mig nær i Aar og Dag, har jeg vænnet mig saaledes til dette Forhold, at jeg ikke kan udholde Tanken om en Adskillelse. Jeg vilde fortæres af Savn og Skinsyge og —

MELSON.

Tys, Barn, tag dog ikke saaledes paa Veje! Det er upassende Tale for en ung Pige — næsten ukristelig Tale.

KONNI.

Du *maa* give os Lov til at gifte os og snarest ... jeg synes, jeg er for gammel til at være forlovet ... Johan vil gjerne rejse til Paris for at uddanne sig. Giv ham Rejsepenge, saa vi kan etablere os et Par Aar derovre! (Indtrængende.) Jeg beder dig, Papa, lad det blive saadan!

MELSON.

Jeg har vel set, at du var noget optaget af din Fætter, men jeg havde aldrig tænkt mig, at en forstandig Pige som du kunde lade sig saaledes rive hen. Vidste jeg blot, om Johan havde Talent, vilde Partiet i verdslig Henseende aldeles ikke være mig imod ... en talentfuld Kunstner vinder maaske i vore Dage videre og sikrere frem end mangelen anden ... men Johan er et lunefuldt og upaalideligt Menneske, frygter jeg, Dreng mere end Mand, ingen fast Karakter og derfor kastet af Stemninger og troløs — troløs, Konni! Hvordan skal det gaa, du som er saa skinsyg!

KONNI.

Han skal ikke være troløs imod mig, Papa ... nu har han maaske Ret, men naar vi er gifte ... nej, nej, saa skal han ene være min.

MELSON

sagte.

Hvorlænge har dette Forhold bestaaet?

KONNI

tevende.

Nogen Tid.

MELSON.

Hum! Jeg vil tænke derover.

KONNI.

Lad Forlovelsen blive deklareret imorgen,
Papa, paa din Fødselsdag!

MELSON.

Jeg siger ikke bestemt nej. Men nu, Konni,
først en anden Sag.

KONNI.

Ganske til din Tjeneste, Papa!

MELSON.

Vi skal have Fremmede idag . . . vis dig
som en god Værtinde, elskværdig og forekom-
mende . . . jeg synes, der findes en Misstemning
hos dig mod disse Frøkner Rud, lad den ikke
raade! Det bliver dog ingen stadig Omgang,
egentlig slet ingen Omgang, men idag —

KONNI.

Stol paa mig, Papa, jeg skal være rent
smeltende blid.

MELSON.

Endnu blot en Ting. Disse unge Damers
Broder kommer idag.

KONNI.

Min Tilbeder!

MELSON.

Jeg holder ikke af saadanne Ord, Konni! Du véd, at han er et af Vorherre mærket Menneske, og hans Legemssvagthed hører til dem, der let kan fremkalde Antipati. Du bør ikke lade en saadan Følelse træde frem. Tværtimod, jeg vil sætte Pris paa, om du viser den unge Mand den Venlighed, som hans Ulykke kan kræve af ethvert kristeligt Sind . . . forstaar du mig?

KONNI

undertrykkende et Smil.

Det tror jeg, Papa. Han er Journalist?

MELSON.

Ja, han skriver dygtige, men altfor skarpe Artikler . . . Han har ogsaa angrebet mig.

KONNI.

Og du tilgiver ham med ægte Kristenkærlighed og indbyder ham til Middag.

MELSON.

Konni, ingen Spøg med sligt! . . . Vær saa fornuftig!

KONNI.

Stol paa mig!

TJENEREN

kommer fra Entreen og melder:

Hr. Herman Rud.

KONNI.

Skal jeg gaa straks?

MELSON.

Ikke lige straks. (Til Tjeneren.) Bed Hr. Rud træde ind!

Tjeneren aabner Døren for HERMAN.

SYVENDE SCENE.

DE FORRIGE. HERMAN.

MELSON

gaar HERMAN imøde.

Velkommen i mit Hjem, Hr. Rud!

HERMAN.

Goddag, Hr. Etatsraad!

MELSON.

Maa jeg forestille Dem for min Datter Konni!

HERMAN

bukkende.

Det er mig en Ære, Frøken!

KONNI

hilser.

De ligner Deres Søster, Hr. Rud, jeg har set Dem fornylig paa en Koncert og kendte Dem straks paa Ligheden.

HERMAN.

Jeg saa' ogsaa Dem, Frøken.

KONNI.

Saa! — Er De meget musikalsk?

HERMAN.

Jeg holder meget af Musik og tror ogsaa, jeg har noget Øre derfor. Frøkenen spiller selv —

KONNI.

Ja, Deres Søster har Umage med at pynte paa mig — hun er saa begavet — men det bliver saamænd ikke til noget med mig. Jeg udholder ikke at høre min egen Klimpring . . . nej, jeg elsker Musik, den store Musik —

HERMAN.

Bach, ikke?

KONNI.

Jo, Bach og — (Forsigtigt) Wagner.

HERMAN.

Wagner sætter jeg over alle.

KONNI

Og Gounod?

HERMAN.

Ham afskyr jeg.

KONNI

hurtigt

Jeg ogsaa.

MELSON.

Naa, det kan man kalde Sympati og Harmoni.

HERMAN.

Det er sjældent, at unge Damer holder af Wagner.

KONNI.

Aa, gør os nu ikke ganske tomme, fordi vi er Damer . . . Er De meget for Reformdragt?

HERMAN.

Ikke Spor. Tværtimod.

MELSON.

En Mode som de andre, kun hæsligere.

KONNI.

Nej, maa jeg bede om en ordentlig syet Kjole . . . Men vi talte om Wagner. Jo vældigere han stormer, des mere henrykker han

mig. Og i Tonehavet dukker saa Motiverne frem som lette Sejlere, der atter opsluges af Bølgerne.

HERMAN.

Tonerne er de store Troppekorps og Ledemotiverne er Hærførerne. Wagner — det er Moltkes Tyskland i Musik. I enhver moderne Aandsvirksomhed — politisk, literær, økonomisk spores beslægtede Forhold.

MELSON.

De har Ret deri . . . overalt store Masser, betvungne ved enkelte myndige Mænd.

KONNI.

Ja, jeg har ofte tænkt, at for Eksempel et stort Blad er ligesom en moderne Opera, bestandig en uendelig Melodi og dog med enkelte Motiver, der beherskede det Hele — Lederne (Hun ler.) . . . det var en hæslig men tilfældig Brander.

HERMAN.

smilende.

Deres Billede er yderst smigrende for et Menneske, der er Journalist med Liv og Sjæl.

KONNI.

Aa, De gør nok Nar.

MELSON.

Ja, undskyld mig . . . men jeg maa vist
 afbryde, inden de to musikalske Sværmere helt
 kommer bort fra Prosaen . . . vi skulde nok
 tale lidt sammen.

KONNI.

Saa løber jeg. (Naivt.) Paa Gensyn, Hr. Rud!

MELSON.

Men Hr. Rud véd slet ikke, at vi beholder
 ham her til Middag. Begge Deres Søstre og
 Vænk kommer —

HERMAN.

Jamen, Hr. Etatsraad, er det dog ikke
 altfor —

KONNI.

Aa, vær nu ikke stiv! Bliv nu til Middag,
 og vi skal tale om Musik. (Hun rækker ham Haanden.)
 Altsaa: farvel *saalænge*?

HERMAN.

Tusind Tak da, hvis De vil have mig.

KONNI.

Bravo! Nu skal jeg sørge for Middagen.

Hun gaar ud til venstre.

HERMAN.

Jeg takker for Indbydelsen, Hr. Etatsraad!

MELSON.

Jeg maa vel bede Dem undskylde denne Overrumpling, men De kan være overbevist om, at den ikke forpligter til nogetsomhelst. Imidlertid, maa jeg nu sige Dem, hvad min Grund var, da jeg bad Dem komme.

HERMAN.

Jeg er lutter Øre.

MELSON.

De angriber mig. De kritiserer mig meget skarpt, min Handlemaade, mine Planer, min Forretningsførelse . . . De finder mig, kortelig sagt, ikke solid . . . usolid om De vil, og De anser det for Deres Ret —

HERMAN
indskydende.

Min Pligt.

MELSON.

Deres Ret og Pligt at gøre Verden opmærksom paa mine Mangler. Men sig mig nu engang: er det aldrig faldet Dem ind, at denne Sag, min Sag kunde have to Sider?

HERMAN.

Den har for mig to Sider: den ene er Deres Fordel; den anden er Aktionærers, Smaafolks, i

det Hele Publikums Fordel. Det er denne anden Side, som interesserer mig.

MELSON

leende.

Og ikke min Fordel?

HERMAN.

Det er den private Side af Sagen, medens jeg kun sysselsætter mig med den offentlige.

MELSON.

Men naar De vil være ærlig —

HERMAN

afbrydende.

Det er jeg altid.

MELSON.

Bevares, det var kun en Talemaade — tror De da, de to Sider kan holdes ude fra hinanden? De angriber mig, den Mand jeg er, som halvvejs Charlatan, halvvejs Børsspekulant —

HERMAN.

Det er *meget* for stærke Ord.

MELSON

muntert.

Jeg maa bede Dem bemærke, det er mig selv, som bruger dem. Ikke desmindre, er De saa venlig at anerkende et vist Talent hos mig.

HERMAN.

En overordentlig Intelligens, en sjælden Forretningsdygtighed, et genialt Blik.

MELSON.

Det er meget for rosende Ord.

HERMAN.

— som *jeg* mange Gange har brugt.

MELSON.

Dog hvad hjælper al Ros, naar én Mangel tilintetgør alle de skønne Dyder. Naar Folk lokkes ud i Mosens Hængedynd, hvad Trøst findes der da i, at Lygtemanden var et Talent?

HERMAN.

Det er netop den Art Tanker, som har vakt Tvivl hos mig. Og tillad mig, Hr. Etatsraad, at sige Dem min Mening i to Ord: det er et Spørgsmaal om Penge, om Penges Anbringelse i forskellige Foretagender. Er disse Foretagender sikre? Kan deres glimrende Skin ikke narre Folk, der ikke har Raad til at miste noget? Er Landet ikke fattigt nok og kan det taale yderligere Forarmelse gennem usunde Forretninger?

MELSON.

Der gives noget over Penge her i Verden, Hr. Rud!

HERMAN.

Det gives meget *andet end* Penge: for Eksempel den Fornøjelse at sige sin Mening . . . den erstatter for mig næsten ganske en stor Indtægt.

MELSON.

Saaledes har jeg ogsaa tænkt mig Dem og ikke et Øjeblik forvekslet Dem med Journalisternes almindelige Hob. Men hvad jeg undrer mig over, hvad jeg beklager, er at det aldrig er faldet Dem ind at opsøge mig, den Mand, som De i alt Fald gennem Deres Angreb viste Interesse. Hvorfor kom De ikke til mig og forlangte de Oplysninger, som undertiden vistnok havde givet Dem et andet Syn — et videre Syn paa mig?

Enkelte af mine Foretagender rummer Farer. Deri har De Ret. Og efter Ævne skjuler jeg Farerne. Jeg er nødsaget til at handle saaledes. Ellers fulgte den fejge og pengegridske Hob mig ikke . . . Men *De* burde forstaa mig.

Se, dette Land er fattigt, dets Grænser snævre, dets Befolkning uden Energi. Trænges her ikke til Befrugtning ved nye Rigdomskilder som ved nye Ideer? Jeg ser Landet ligge for mig som en uhyre uopdyrket og ubeboet Hede, og denne føler jeg en brændende Lyst til at befolke og opdyrke. Dér et Fabrik, dér en

Havn, hist en Inddæmning, her et Maskinværksted — og Sejlere, Dampere, Jærnbaner, Vognladninger, Liv, Handel, Virksomhed alle vegne. Vi danske drømmer og grubler vor Ungdom bort uden at tjene Penge! De selv er et Eksempel. Saaledes bærer ingen Franskmand eller Amerikaner sig ad ... han arbejder, lægger op, gør Guld, indtil han har sin Formue tjent, naar han lige er forbi de tredve ... og saa i Kast med de store Virksomheder og de offentlige Anliggender! Det første, man skulde lære en ung Mand herhjemme, var de Ord: Tjen Penge! Det er Midlet til alt, til Lykke, til Hæderlighed, Samfundsnytte, Aandsinteresser ... til at blive en levende Borger i Nutiden, ikke en stakkels Undersaat fra Middelalderen.

Jeg er et Arbejdsmenneske, og jeg maa have mangt og meget under Hænder, ellers kan jeg ikke udholde Livet herhjemme. Jeg ser stort paa de smaa Forhold ... men mine Medborgere ser smaat paa mig. Ja, selv De, et moderne Menneske med Nutidsideer, fremhæver stadig netop de Hensyn, som jeg *maa* tilside-sætte for at naa frem. Jeg vil flytte Stene, og jeg spænder de Heste for, jeg kan faa. Javel! Aktionærerne trækker Læsset — og hvad saa! naar jeg rydder og beriger Landet. Dette er mit Livs store Plan. Forstaar De da

ikke, at vi, De og jeg, er Folk, der vil det samme og hører sammen?

Jeg har talt mig varm og talt altfor længe. Tro mig, De har sat galt Bestik med Deres Kritik: De burde støtte mig, og De angriber mig. Det er *min* Mening.

HERMAN.

Jeg indrømmer den store Nytte, De i mange Henseender gør Landet . . . jeg ser den Glans, en Mand som De kaster over det hele Folk . . . jeg anerkender paa ethvert Punkt den voldsomme Energi, der besjæler Dem som Forretningsmand, og den Storstilethed, hvormed De arbejder . . . men det enkelte Tilfælde maa selvfølgelig prøves for sig. Jeg har blot sat mig den lille Opgave her i Verden at sige mine Medborgere efter Evne og sanddru: hvordan Virkeligheden er . . . og undertiden antyde, hvad der kunde sættes i Stedet for det nuværende. Dette er maaske, noget mere end blot Kritik. Overalt og altid har jeg Lyst til at afsløre Bedrageren for de Bedragne, Hykleren for de Overlistede eller hvis det er for store Ord: den Snilde for de Enfoldige. Alt skal prøves, og intet tages i god Tro . . . det er *min* Mening.

MELSON.

Aa ja, prøv om De vil, undersøg alt muligt

men glem ikke det store Hele! Og er De vis paa, at det ikke den Dag, De havde styrtet mig, vilde være et Tab for Dem?

HERMAN.

Det er særdeles venligt af Dem at tale saaledes til mig ... dog hvad Forbindelse findes der egentlig mellem en Journalist, der gaar *imod* den offentlige Mening og —

MELSON.

— og en Etatsraad, der støtter sig til den. Jeg har ansét Dem for den Mand, der kunde forstaa dette. Lad os komme til det enkelte Tilfælde! Jeg trænger i Øjeblikket til Fred. En stor Forretning behøver fremfor alt Ro, og derfor vilde jeg ønske, at Deres Angreb — som ikke er saa berettigede som De tror — op-hørte.

HERMAN.

Jeg maa dog sige, Hr. Etatsraad, om det Uberettigede i min Kritik er jeg egentlig ikke bleven overbevist. Det gælder her manges og mange Smaafolks Velfærd. Jeg har saa grumme lidt Sympati for de napoleontiske Eksistenser og de vundne Slag, der koster Tusinder af Menneskeliv. Og hvis Deres Foretagende er usundt, hvad hjælper saa —

MELSON

hurtigt.

De synes end ikke, jeg har Ret i, hvad jeg bemærkede om Hensigtsmæssigheden af en tidlig Formueserhvervelse?

HERMAN.

Aldeles Ret. Jeg tror endogsaa, at jeg offentlig har udtalt en lignende Opfattelse. Vi opdrages ganske forkert; vi lærer Græsk og Latin, Botanik og Astronomi istedetfor det først og sidst fornødne: at tjene Brødet.

MELSON.

De selv er næppe formuende?

HERMAN

smilende.

Nej! Det er vist.

MELSON.

Har De været udenlands?

HERMAN.

Desværre nej!

MELSON.

De maatte have uberegnelig Nytte af at besøge de store Handelscentre og Aandscentre: Paris, London, Berlin. Det er Synd, at De med Deres Begavelse ikke mod-

tager umiddelbare Impulser fra det moderne Verdensliv.

HERMAN.

Kan komme engang.

MELSON.

Nu skulde det ske! Hør engang, min kære Rud, vil De modtage et godt Raad og et velment Tilbud. Rejs bort paa længere Tid, et halvt Aar, et helt Aar, om De vil ... se Dem om, studer, mor Dem, adspred Deres Aand, kom lidt bort fra vort bornerte Samfund ... og tillad mig at forstrække Dem med de nødvendige Midler! (HERMAN vil afbryde.) Nej, hør mig rolig! Her er jo kun Tale om en mindre Sum, som jeg i Virkeligheden skylder Dem eller kommer til at skylde Dem. De er en Medarbejder, en Kompagnon i min Gerning, hvis De vil rejse med Tanken paa den og komme hjem som min videnskabelige Støtte. Jeg vil være den virksomme Haand, De den prøvende Tanke ... eller om De vil, min *venstre* Haand.

HERMAN

bleg.

Jeg takker Dem, Hr. Etatsraad! Det er i Sandhed mærkeligt, at den Mand, som jeg imorges angreb saa stærkt og med saa hæftige Ord —

MELSON
afvisende.

Aa!

HERMAN.

— nu i Eftermiddag gør mig et saa ufortjent Tilbud. Men jeg kan ikke modtage det.

MELSON.

De vil ikke tillade mig at knytte Dem til mig?

HERMAN.

Nej Tak.

MELSON.

Jaja, De kan dog overveje Sagen. (Hurtigt.)
Til Deres Artikel idag maa vi komme tilbage
en anden Gang. Jeg kan uden Tvivl give Dem
Forklaring, der hvor De finder Dunkelhed.

HERMAN.

Det vilde være udmærket for mig. Jeg skal
sikkert benytte mig af Deres Velvilje.

MELSON.

Det skal De have Tak for.

HERMAN
tøvende.

Dog denne Samtales Karakter i Forbindelse
med Deres venlige Indbydelse gør, at jeg bør
sige Dem, at Bladet imorgen vil indeholde en
Fortsættelse af mine Artikler.

MELSON.

Endnu mere! Hum!

HERMAN.

Intet nyt! Kun en Sammendragning af Resultaterne.

MELSON.

Naa! der er jo længe til imorgen.

HERMAN

opmærksom.

Saamænd!

MELSON.

Jeg mener: maaske tales vi endnu ved efter Bordet. En Artikel behøver jo ikke at *komme paa* ... er det ikke Udtrykket i Deres Journalist-sprog?

HERMAN.

Netop.

MELSON.

Saa faar vi se ... Naa, der har vi Dere Familie!

OTTENDE SCENE.

DE FORRIGE. MARTHA, JOSEFINE og VÆNK kommer fra Entréen.

TJENEREN aabner Døren for dem. Siden SINDAL og KONNI.

VÆNK.

Her har du os igen, Onkell

MELSON.

Hjærtelig velkommen, mine Damer! (Til
TJENEREN.) Kald paa Frøkenen!

TJENEREN gaar ud til venstre.

JOSEFINE.

Mange Tak for Indbydelsen! Det var lidt
tungt for Mor, at vi skulde tage bort alle-
sammen just den første Dag.

MELSON.

Ja, naturligvis! Hvis jeg blot havde tænkt —

SINDAL kommer ind fra Entreen og taler med MARTHA, der forestiller
ham for HERMAN.

JOSEFINE.

Aa, Mor gaar dog ikke ud! Hun har det
bedst hjemme, og hun er ikke rask til Bens.
Hun er kun glad i sit Køkken.

VÆNK

nervøs.

Kom Josefine, lad mig forestille dig for
Sindal! (Han trækker hende bort fra MELSON, sagte:) Tror du
min Onkel interesserer sig for din Mors Be-
findende?

JOSEFINE.

Det er mig ganske ligegyldigt, hvad han
interesserer sig for. Men jeg vil raade dig til
at tale i en anden Tone om Mor.

VÆNK.

Jeg har ikke sagt noget ondt om din Mor.

JOSEFINE.

Det manglede bare, saa skulde du se! Naa, lad mig saa faa fat i Fætteren; det er vist et rart Stykke. (Hun betragter SINDAL.) Han er forresten køn.

VÆNK

forestillende.

Det er min Kæreste, Johan!

SINDAL.

Jeg ønsker Dem til Lykke, Frøken, eller rettere jeg ønsker Gustav til Lykke. Han fortjener Dem saamænd ikke. Det er en græsselig Fyr med en skrækkelig Fortid, og De er saa ung og saa smuk ... det er som at kaste Jomfruen af Orleans i Armene paa Rolf Blaaskæg.

JOSEFINE

leende.

De kan tro, jeg lader mig ikke putte ind i det mørke Kammer.

VÆNK.

Jeg synes, du skulde feje for din egen Dør, Johan!

SINDAL.

Min Dør! Hvor skulde en fattig Kunstner faa en Dør fra? Jeg lever indenfor Onkels Dør.

MARTHA.

Men den fattige Kunstner savner vist intet.

SINDAL.

Aa meget, Frøken!

SINDAL fortsætter Samtalen med MARTHA, medens HERMAN, VÆNK og
JOSEFINE samtaler.

JOSEFINE.

Naa, Herman, har du set Idealet?

HERMAN.

Ja, min Tøs, jeg er forestillet.

JOSEFINE.

Og hvordan har du det?

HERMAN

leende.

Tak! Jeg befinder mig vel.

JOSEFINE

Lynilden slog ikke ned?

HERMAN.

Jo, øjeblikkelig. Hun er utrolig dejlig, rentud
vidunderlig i enhver Henseende.

JOSEFINE.

Du er gal, min Søn.

VÆNK.

Aa, min Kusine er overordentlig smuk.

JOSEFINE.

Du ogsaa! (Tørt.) Det er Klæ'r.

HERMAN.

Og noget mere.

JOSEFINE.

En ren Ubetydelighed! Du skulde bare se hendes naturlige Beskaffenhed uden kunstnerisk Udsmykning —

VÆNK
strængt.

Josefine!

JOSEFINE.
uendeligt blidt.

Ja, min Ven, hvorfor kalder du paa mig?

MELSON.

Hvad taler De om?

VÆNK.

Om — øh —

KONNI kommer ind fra venstre, overordentlig elegant klædt, helt i Hvidt.

JOSEFINE.

Om hvor lidt en kostbar Dragt betyder for en Dames Skønhed.

MELSON.

Det er ofte en heldig Ramme. Naa, der har vi Konni . . . De kender vist ikke min Datter. Nu skal jeg forestille. Det er Frøken — (Han standser.)

JOSEFINE.

Josefine.

MELSON.

Josefine Rud, Gustavs Forlovede.

KONNI,

som har hilst rundt og set skarpt paa SINDAL og MARTHA, nedladende.

Jeg gratulerer Dem. De er vel lige kommen til Byen.

JOSEFINE.

Imorges.

KONNI.

Det er yndigt at rejse. Synes De ikke ogsaa, Hr. Rud?

HERMAN.

Jeg er slet ikke berejst.

KONNI.

De, der kan saameget, vilde have endnu mere Fornøjelse deraf end vi andre, som gaar dumme omkring i fremmede Byer. Man skulde have en Cicerone som Dem.

JOSEFINE.

imellem Tænderne.

Cicisbeo, hedder det.

HERMAN

straalende.

Aa Vaas, du! ... (Til KONNI.) Jeg véd desværre grumme lidt.

KONNI

ganske fraværende, betragtende SINDAL og MARTHA.

De burde nu rejse.

MELSON.

Det synes jeg med.

KONNI.

Jeg plager ogsaa Papa om en Tur. Saa kunde vi træffes?

MELSON.

Maaske. Skal vi ikke spise?

KONNI.

Vil du blot ringe!

MELSON gaar mod Baggrunden og ringer, medens KONNI nærmer sig SINDAL.

JOSEFINE

til HERMAN.

Tag dig iagt, du! Hun gør jo Kur til dig. Hvad skal det betyde?

HERMAN.

Er hun ikke vidunderlig?

JOSEFINE.

Du est en ung Mand, min hjærte Broder!

KONNI.

Aa hør et Ord, Johan! Undskyld, Frøken!

MARTHA.

Bevares.

SINDAL.

Hvad er der!

KONNI.

Nu skal jeg gaa tilbords med den pukkel-
ryggede Skolelærer og du med hende. Men
jeg vil blot sige dig én Ting: du vover ikke at
gøre Kur til hende, eller jeg gør Skandale. Tag
dig nu iagt!

SINDAL.

Du er afsindig!

MELSON

til hvem Tjeneren har meldt.

Til Bords, mine Damer og Herrer!

KONNI.

Hr. Rud! Vil De give mig Deres Arm!

KONNI gaar med HERMAN, derpaa de Forlovede og SINDAL med MARTHA,
MELSON langsomt bagerst.

Tæppet falder.

TREDJE AKT.

MELSONS Arbejdsværelse i Villaen. Til venstre Dør til Entréen, i Baggrunden Dør til Lejligheden, til højre Dør til Sovekammer. Til højre, fremme, Vindue ud til Haven. Skrivebord, Herremøbler, Bogreoler, Landkort paa Væggen.

FØRSTE SCENE.

TJENEREN. RUD. Siden MELSON.

RUD,

hvem Tjeneren indfører fra Entréen.

Tror De ikke, Etatsraaden er tilstede?

TJENEREN.

Etatsraaden tager ikke imod. Der er Fremmede.

RUD.

Det véd jeg. (Familiært.) Mit Navn er Gros-serer Rud. Det er mine Børn, som har den Ære at spise hos Etatsraaden.

TJENEREN
høfligt.

Aa!

RUD.

Hvis De altsaa vilde sige til Etatsraaden, at jeg er her.

TJENEREN.

Det skal jeg.

Han vil gaa.

RUD.

De har da spist?

TJENEREN.

Ja, for lidt siden blev de færdige. Det trak længe ud idag.

RUD.

Klokken er over otte.

TJENEREN,

som staar ved Døren.

Der er Etatsraaden.

MELSON kommer fra Baggrunden, ser RUD og giver Tjeneren et Vink om at gaa.

MELSON.

De her, Hr. Rud!

RUD.

Etatsraaden maa undskylde, at jeg har taget mig den Frihed ... jeg ønskede indstændigt at

tale med Dem endnu idag ... Etatsraaden tog tidligt fra Banken.

MELSON.

Jaja, sig Deres Ærinde!

RUD.

Nu vidste jeg jo fra Børnene ... maa jeg takke Etatsraaden for den venlige Indbydelse —

MELSON.

Til Sagen, min gode Hr. Rud!

RUD.

Sagen er, at jeg idag har købt Aktier for omtrent hundred tusind Kroner ... jeg maatte tage saamange for at holde Kursen ... Det var nemlig flovt paa Grund af —

MELSON.

Deres Søns Artikel.

RUD.

Tildels, ja desværre ... Og da jeg var i Banken med mine Veksler, traf jeg Dem ikke ... og nu imorgen ... jeg *maa* skaffe Penge ... og derfor vilde jeg gjerne vide Etatsraadens Dispositioner ... og om De havde talt med min Søn ... og hvad han havde sagt —

MELSON.

Han sagde nej.

RUD.

Hvordan nej! Det er da ikke muligt. Han spiser her til Middag . . . og saa siger han —

MELSON.

Han nægtede at standse sine Artikler . . . der er én imorgen paany.

RUD.

Men han er gal, aldeles gal. Han forstaar ikke —

MELSON.

Nej, jeg tror heller ikke, han forstaar, hvad det gælder — for Dem. (Haardt.) Det er nemlig den afgørende Dag, der nærmer sig.

RUD.

Hr. Etatsraad! De vil da vel aldrig . . . jeg stolede saa sikkert paa Dem.

MELSON.

Det er Deres Søn, De skal tale med, ikke mig . . . og De skal faa Lejlighed dertil. De skal ikke være kommen forgæves. (Han gaar til Vinduet og vinker.) Gaa De herind i mit Soveværelse et Øjeblik! Jeg kommer straks til Dem.

RUD.

Tusind Tak, Hr. Etatsraad!

Han gaar ud til højre.

ANDEN SCENE.

MELSON. HERMAN og KONNI kommer fra Baggrunden. Siden RUD.

KONNI.

Vinkede du ikke ad os, Papa?

MELSON.

Jo, min Pige, det var egentlig Hr. Rud, jeg vilde vise nogle Papirer. (Til HERMAN.) Vær saa artig at tage Plads!

KONNI

halvsagte.

Saa gaar jeg.

MELSON

ligesaa, idet han lader som han søger efter Papirer.

Nej, vent lidt!

KONNI

sagte.

Nu kan jeg ikke holde ham ud mere. Han keder mig ihjel.

MELSON

ligesaa.

Han synes dog godt om dig.

KONNI.

Han er utaalelig med sin Dværgeforlibelse

MELSON.

Giv ham fem Minuter endnu og lad ham sige, hvad han vill

KONNI.

Alt hvad han vil?

MELSON.

Ja vist! (Til HERMAN.) Undskyld, Hr. Rud, men jeg kan ikke finde mine Papirer her. Jeg maa have lagt dem fra mig andetsteds. Vil du underholde Hr. Rud, Konni, mens jeg henter dem.

Han gaar ud af Baggrundsdøren; det mørknes stærkt under den følgende Samtale.

HERMAN.

Jeg trætter Dem sikkert med min Tale, Frøken!

KONNI

sætter sig ved Vinduet og holder uafbrudt Øje med Haven.

Paa ingen Maade. Det er saa morsomt at høre Dem tale.

HERMAN.

Turde jeg blot tro det! Men jeg er bange, De altfor hyppigt maa finde mig sær og kedelig.

KONNI.

Tror De mig saa dum? Men De kan naturligvis ikke forstaa, hvor godt det er at tale med en begavet Mand, der indfører En i saameget

Nyt ... Balkonversation frister mig ikke længer, jeg er en gammel Pige, Hr. Rud!

HERMAN

lavt.

Gammel! De er simpelthen den smukkeste Dame i Kjøbenhavn.

KONNI.

Bliver dette ikke Balkonversation, Hr. Rud?

HERMAN.

De er vred paa mig.

KONNI.

Nej, vist ikke, men hvorfor sige mig saadanne bjærghøje Komplimenter?

HERMAN.

Naar jeg nu mener det —

KONNI.

Saa maa De netop ikke sige dette, da bliver det jo helt kompromitterende. Nej, fortæl mig før, hvor kan De udholde at mene saa ganske forskelligt fra andre Mennesker?

HERMAN.

Vi er nogle Stykker —

KONNI.

Ja dog helt anderledes end de aller—allerfleste herhjemme. Hvor kan De interessere Dem for disse simple Folk, som aldrig kan forstaa Dem og som *maa* frastøde Dem? Ja, De finder naturligvis, jeg er en fæl Skabning. Men jeg er aristokratisk, og jeg sværmer hverken for Arbejdere eller Bønder... de lugter ilde, og de er smudsige og kedelige... Jeg ser paa Dem, at jeg er afskyelig.

HERMAN.

Jeg kan nok begribe, at De er Aristokrat — skønt De vel for Spøg gør Dem værre end De er — men paa den anden Side maa De forstaa, at man føler Lyst til at skaffe Retfærdighed og bedre Vilkaar for Samfundets Ulykkelige — om man kunde.

KONNI

Jeg indser vel . . . det var en stor og smuk Opgave.

HERMAN.

Ser De! Jeg vidste nok, De ikke var saa egoistisk.

KONNI.

Men jeg elsker Skønhed, og Fattigdommen er —

HERMAN.

— hæslig. Sikkert! Men vi kan ikke alle være smukke. Det er naturligt, at *De* føler saaledes. Naar man som jeg er noget stedmoderligt behandlet af Naturen og ikke just forkælet af sine Medmennesker, føler man sig tiltrukken af dem, der heller ikke er heldigt stillede. Og det er godt at slaas.

KONNI.

Det er sandt . . . saadan bør vist en Mand tænke. Er det dog ikke mange Gange ret trist at have saamange Fjender?

HERMAN.

Det er aldrig lystigt, men det glider dog.

Det er nu næsten mørkt.

KONNI

rækker ham pludselig Haanden.

Vær ikke vred paa mig, fordi jeg før talte saa overmodigt! Det er jo En i Klæderne skaaret. De er mandigere end andre, og jeg skal befitte mig paa Bedring.

HERMAN,

der sidder tæt ved hende, bøjer sig og kysser hendes Haand, som han beholder i sin.

De er netop fortryllende, som De er.

KONNI

uskyldigt.

Men Rud dog!

HERMAN.

Tilgiv! Men hvis jeg ikke mishager eller frastøder Dem særdeles, vil De da tillade mig at sige nogle Ord endnu?

KONNI

alvorligt.

Da jeg ikke er helt ung, tør jeg vel sige, hvor interessant dette Bekendtskab har været for mig. Jeg har ikke længe talt saaledes med nogen. (Hun tager langsomt sin Haand bort.) Men jeg forstaar rigtignok ikke —

HERMAN

febrilsk skælvende.

De vil forstaa mig, naar jeg siger Dem: det har længe været mit højeste Ønske at kende Dem . . . jeg har set op til Dem, drømt om Dem, ladet alle vilde Tanker sværme om Dem og sat Dem som mine mest ærgerrige Planers Ledestjærne. Det undrer Dem mindre end det skræmmer Dem — jeg begriber det nok. Dog denne Lidenskab er rent vokset mig over Hovedet, efterat jeg idag kom i Deres Nærhed . . . og kald det Galskab . . . jeg har svoret mig selv, at Dagen ikke skulde gaa til Ende . . . uden jeg fik Dem det sagt. Jeg modtog Deres Faders Indbydelse for at træffe Dem . . . jeg blev her af samme Grund . . . jeg véd,

at det er haabløst; men jeg *vil* tale. Jeg kunde under Deres Øjne udmærke mig, hæve mig, blive dygtig og istand til meget . . . fordi det blotte Syn af Deres Kjole jager mig Blodet til Hjærnen og gør mig viljefast og voldsom. Derfor maaske De kunde bruge mig . . . Marie Stuart brugte jo Rizzio. I hvert Fald vil De, fin og klog som De er, forstaa hvad denne Følelse er værd: jeg har en Mands Sjæl i et skrøbeligt Legeme, og jeg elsker Dem, attraar og beundrer Dem over alt i Verden.

KONNI

ligesom bedrøvet.

Hr. Rud! Hvad vil De, jeg skal svare . . . jeg kender Dem jo næsten ikke . . . De taler med mig idag for første Gang.

Hun har rejst sig og ringer.

HERMAN.

For første Gang . . . ja maaske ogsaa for sidste.

KONNI.

Hvorfor dog! Jeg hører Papa komme.

HERMAN.

Nej, det er ikke ham.

TJENEREN kommer fra Baggrundsdøren.

KONNI

til TJENEREN.

Bring Lys! (TJENEREN gaar og kommer straks efter med Lamper, hvorpaa han igen gaar ud.) Stakkels Papa! Han er saa overlæstet med Arbejde, og Folk misforstaar ham og plager ham og lader ham aldrig i Fred. Det er skændigt, som der tæres paa hans Liv . . . og han er snart en gammel Mand . . . Er det sandt, Hr. Rud, at ogsaa De har angrebet Papa?

HERMAN

tøvende.

Ja, Frøken, jeg har gjort nogle Indvendinger —

KONNI.

Sandheden, intet uden Sandheden?

HERMAN.

Jeg har angrebet ham.

KONNI.

Hvor kunde De! Det er mer end besynderligt.

HERMAN.

Det maa vel synes Dem saa. Men jeg kan ikke tie, hvormegen Skade min Tale end forarsager mig selv —

KONNI.

— og andre. Men nu, Rud, nu hører vel

disse Angreb op ... siden De er blevet Venner med Papa?

HERMAN

betragtende hende, mørkt.

Ja, Venner! — det er vist for stærkt et Ord.

KONNI.

De kommer da her i Huset ... og saa kan De ikke angribe Papa.

HERMAN.

Og *hvis* jeg vedblivende vilde angribe ham ... De skal se, det bliver første og sidste Gang, jeg er her.

KONNI

med nedslagne Øjne.

Jeg syntes, De talte stærke Ord før ... hvis De føler saaledes for mig, hvor kan De da hade min Fader?

HERMAN

mistænksomt.

Tilgiv, Frøken, af hvem har De hørt om mine Angreb paa Deres Hr. Fader?

KONNI

forvirret.

Men — af Papa.

HERMAN.

Og idag først?

KONNI.

Jeg tror idag — ja.

HERMAN.

Blev De da ikke vred paa mig?

KONNI.

Jeg tænkte, det ikke var saa slemt.

HERMAN.

Hvorfor tænker De da det modsatte nu?

Lille Puvse.

KONNI.

Er det et Forhør, Hr. Rud? Der kommer vist Papa. (Meget fornem.) Et Ord endnu: jeg skal glemme, hvad De har sagt.

HERMAN

bøjende sit Hoved, roligt.

Som De vil, Frøken!

MELSON kommer fra Baggrundsdøren.

KONNI.

Naa, er du der, Papa? (Sagte til MELSON, idet hun gaar.) Mislykket!

MELSON

højt.

Ja, gaa nu mit Barn, de andre er vist ude i Haven.

KONNI gaar ud af Baggrundsdøren.

MELSON.

Jeg fandt ikke Papirerne, men det er ligegyldigt. Jeg maa tale alvorligt med Dem. Tiden er knap.

HERMAN.

Hvordan mener Etatsraaden?

MELSON.

Jeg tænker paa Deres Artikel, der skal i Bladet imorgen.

HERMAN.

Skal vi tilbage til den?

MELSON.

Nu først skal vi tale om den. Deres Artikler har skadet mig. Kursen er falden eller rettere vilde være falden, hvis jeg ikke havde holdt den oppe ved selv at købe store Partier af mine egne Papirer.

HERMAN.

Hr. Etatsraad! Denne Meddelelse —

MELSON.

— gjorde jeg Dem ikke i Formiddags. Men nu er der ikke længer Tid til Omsvøb. Jeg anser Dem for en Mand af Ære, der ikke vil benytte Dem af den Kundskab, jeg selv giver Dem imod mig.

HERMAN.

Jeg har ikke tvivlet om, at det forholdt sig saaledes. Visheden forandrer intet for mig.

MELSON.

Vel! Jeg kan imidlertid ikke længer holde Kursen. De Midler, jeg raader over, slaar ikke til.

HERMAN.

Banken vil ikke gaa videre?

MELSON.

Altsaa er det mig vigtigt, meget vigtigt, at Deres Artikel ikke offentliggøres imorgen. Kursen vil holde sig naturligt eller kun falde ubetydeligt. Jeg beder Dem derfor om at tage Artiklen tilbage.

HERMAN.

Jeg indser ikke, hvordan jeg kan føje Dem heri, Herr Etatsraad, netop nu efter Deres egen Meddelelse. Denne kan dog ikke forandre min Dom over Deres Foretagende ... og desuden, det er allerede sent paa Aftenen.

MELSON.

De har været Gæst i mit Hus idag. Jeg troede, De havde faaet en sandere og bedre Opfattelse —

HERMAN.

Jeg beder, Hr. Etatsraad, dette er virkeligt pinligt. Jeg har aldrig angrebet Dem som Privatmand, kun Deres offentlige Virksomhed.

MELSON.

De har Ret. Dette er særligt pinagtigt for mig, der ikke er vant til at bede.

HERMAN.

Skal vi da ikke afbryde denne Samtale! Jeg vil takke Dem for Deres Gæstfrihed og tage hjem.

MELSON.

Et Øjeblik! Jeg har noget at fortælle Dem endnu. Til mine Forretninger har jeg benyttet en Mellemand eller Agent, hvad De vil kalde det, en lille Grosserer uden Forretning og uden Formue.

HERMAN.

Jeg forstaar ikke, hvad det vedkommer mig.

MELSON.

Denne Mand har i Tillid til mig og mine Foretagender givet sig til selv at spekulere, har optaget Laan, gjort Gjæld . . . kort sagt baaret sig taabeligt ad.

HERMAN

Som en Børsjobber.

MELSON.

Aaja! Jeg har hjulpet ham indtil idag. Nu kan jeg ikke mer. Bankens Tillid er udtømt, hans Kredit er ingen, hans Forpligtelser enorme . . . hvis Kursen falder, er han fortabt . . . fallit.

HERMAN.

Det er en Svindler mindre.

MELSON.

Han har stor Familie, er en af Ulykker prøvet Mand, hæderlig i sin Art trods sin Letsindighed, gammel og snart svag.

HERMAN

urolig.

Jeg begriber virkelig ikke, hvad alt dette angaar mig.

MELSON.

Maaske dog, naar De ser Manden. Han er her.

HERMAN.

Her!

MELSON.

Ja! Og Manden er - Deres Hr. Fader.
(Han lukker Døren op til Sovekammeret og vinker; RUD træder ind.)
Jeg overlader Dem til hinanden. Deres Søn nægter at undertrykke sin Artikel. Jeg kan ikke overvinde hans Betænkeligheder. Prøv nu De!

Han gaar ud af Baggrundsdøren.

HERMAN.

Du, Far, Melsons Agent!

RUD

forceret.

Ja, det er mig. Jeg har tjent godt derved i snart to Maaneder.

HERMAN.

Og intet sagt mig!

RUD.

Jeg bad dig tidnok om ikke at skrive ... dine ... fremfusende og letsindige Sager ... men du blev ved dit. Hvad Ret havde du der til ... hvad vidste du om de Ting ... nu ser du, hvordan vi staar!

HERMAN.

Ja, Far, nu ser jeg, hvordan vi staar. Har du spekuleret — uden at eje noget?

RUD.

Øh — det var ganske sikkert ... og Melson støttede mig ... havde ikke dine fordømte Artikler været ... kunde jeg blevet en rig Mand ... jaja netop en rig Mand ... men nu er det galt for mig ... hvis du nu ikke giver efter ... du betænker dig vel ikke?

HERMAN.

Og er du bedre faren, om jeg tier. Tro du mig: han slaar dig ned den Dag, han ikke behøver dig mere, eller naar Risikoen —

RUD.

Ja, lad mig om det ... jeg kan vel ogsaa skade ham, naar jeg vil fortælle —

HERMAN.

— at du har været Straamand for ham? Bild dig det ind! Sig mig blot én Ting: er du i Gæld, stor Gæld?

RUD

lavt.

Hvis han ikke vil hjælpe mig, er jeg fallit.

HERMAN.

Det var det, han truede med.

RUD.

Tag saa hurtigt til Byen og faa din dumme Artikel —

HERMAN.

Jeg véd ikke, om jeg kan standse den ... men hvad hjælper det, Far! Ligesaa godt komme ud af det imorgen som to Dage senere; nu falder vi dog med Ære.

RUD

Hvad for noget! Betænker du dig? Vil du ødelægge din Far, vil du? Jeg gaar fallit imorgen, hvis det forbandede Smudsblad bliver ved med —

HERMAN.

Du gaar fallit i hvert Fald, Far. Desværre, det er saa sikkert som Døden. Og nu skal jeg bøje mig for den skændige Trudsel, netop nu, da min Ære og Pligt fordrer, at jeg skal... Aa, forstaar du ikke, Far, at jeg idag er lokket i en Fælde, at det altsammen er Beregning, at vi ikke kan kæmpe mod denne Overmagt —

RUD.

Naa, saa bøj dig for Overmagten ... og hvis du ikke bryder dig om mig ... hvis du er for dannet til at bryde dig om og have Respekt for din Far ... det gør man vist ikke med dine Ideer ... saa tænk paa din Søster, der lige er bleven forlovet med Melsons Nevø —

HERMAN.

Det er som Nættet var spundet over mit Hoved.

RUD.

— og tænk paa din Mor, som dette nye Slag —

HERMAN.

Aa, Mor! ... Hvad nytter al Tale! Ulykken er her jo, og det er Galgenfrist, hvad vi gør.

RUD.

Du er ikke min Søn, hvis du betænker dig ... jeg siger dig, Herman, jeg tilgiver dig aldrig —

HERMAN.

Jeg tror, jeg kommer for sent; men jeg vil ikke længer høre dette. Jeg véd ikke, om det er Ret eller Uret, jeg gør ... men jeg skal føje dig. Jeg tager til Byen.

RUD.

Det var godt ... skynd dig blot ... imorgen tales vi ved. Jeg skal undskylde dig hos Etatsraaden.

Han følger ham henimod Entrédøren.

HERMAN.

Det behøves sikkert ikke. Farvell!

Han gaar ud af Entrédøren.

MELSON

kommer fra Døren i Baggrunden.

Nu?

RUD.

Han tager ind til Bladet ... hvis det ikke er for sent —

MELSON.

Værst for Dem, om det er for sent.

Han ringer paa Tjeneren.

RUD.

Hr. Etatsraad! Jeg vil dog haabe —

MELSON.

Godnat, Hr. Rud! *(Til den indtrædende Tjener.)* Hjælp

Hr. Rud ud!

RUD gaar ud af Entredøren, fulgt af Tjeneren, og MELSON ud af Døren i Baggrunden.

Sceneforandring.

SINDALS Atelier med Malerier, Tæpper, stærktfarvede Stoffer, Kobberskjolde, gamle Sager. En Chaiselongue til højre. Det er en Sidebygning til MELSONS Villa med Udgang til Haven i Baggrunden. Til venstre Dør ind til Lejligheden. Der er Glastag til Ovenlys. Det er Maaneskin.

TREDJE SCENE.

SINDAL og MARTHA kommer fra Haven.

SINDAL.

Endelig et Øjeblik alene! *(Han tager hende i sine**Arme.)* Du er altfor sød! Jeg tilbeder dig.

MARTHA.

Min Elskede! . . . Du maa slippe mig. Tænk, om de kommer.

SINDAL.

Vi har et Øjeblik, mens de siger Farvel.
Vænk passiarer med Onkel. Hele Tiden har
vi været paapassede og overvogtede —

MARTHA.

Især af Husets Datter.

SINDAL.

Synes du det?

MARTHA.

Vil du narre mig? Det kan man da se
med et halvt Øje, at hun er forelsket i dig...
Du gør da ikke Kur til hende... du narrer mig
ikke, det vilde være Synd af dig —

SINDAL.

Tro mig dog, jeg elsker kun dig... har
ikke set andet end dig i denne nydelige Kjole
... Du er saa fin og frisk... Aftenen er saa
smuk... med en Foraarsglød i Luften, der
tænder Ild i Ens Sind... og Maaneskin og to
tindrende Øjne og to bløde Læber... hvor skal
et stakkels Menneske roligt kunde udholde alt
dette?

MARTHA.

stille.

Du er sød, og du er min.

SINDAL.

Hvorfor skal vi dog skilles nu?

MARTHA.

Tror du ikke, jeg gerne blev hos dig?

SINDAL.

Kan jeg ikke følge dig?

MARTHA.

Og Vænk og Josefine?

SINDAL.

Men de vil jo paa Lystighed — Morskabs-theater, Tivoli, National og Gud véd hvad... der behøver du da ikke at være med.

MARTHA.

Nej, de sætter mig i en Sporvogn og saa kører jeg ind.

SINDAL.

Alene! Aa, jeg faar en god Idé. Stig ud igen, saasnt du kan, og kør lige tilbage! Gaa herved ad Vejen, jeg skal vente dig ved Have-laagen, og vi kan sidde her hos mig en Times-tid — en halv blot... saa skal jeg nok besørge dig til Byen igen.

MARTHA.

Hvor vil du hen! Hvor tør jeg det?
Komme her tilbage!

SINDAL.

Og hvorfor ikke? De andre gaar, de sørger
for sig selv. Fem Minuter efter stiger du ud og
løber her tilbage. Jeg passer dig op, og vi er
alene i Fred, i Salighed.

MARTHA.

Det var en forfløjen Idé . . . Umuligt. (Tøvende.)
Nej, jeg kunde maaske møde dig i Alléen?

SINDAL.

Det er tusind Gange farligere. Der kan
nogen sé os . . . her er vi saa sikre som intet-
steds.

MARTHA

ser paa ham.

Hvad vilde du tænke om mig, hvis jeg
føjede dig?

SINDAL.

At du holdt af mig, at du havde Medlidenhed
med mig.

MARTHA.

Og intet andet?

SINDAL.

Hvad andet?

MARTHA.

At jeg var en letsindig Pige, som du ikke behøvede at have nogen Agtelse for.

SINDAL.

Hvor vil du sige sligt! Jeg beder dig, kom! Jeg har meget at sige dig, og jeg elsker at høre dig tale ... Det er Synd at kaste en saadan Nat bort. Hvor mange har vi vel? Hvor hurtig er Ens Ungdom ikke forbi! Jeg bliver undertiden saa angst, at jeg vil klynge mig til hver Time for at holde Tiden fast. Og Timerne rinder, de løber afsted ... Og hvad lever man, hvad nyder man, før det Rædselsfulde, Sygdommen og Døden, kommer! Føler du ikke ogsaa saadan, min Elskede?

MARTHA.

Naar jeg er hos dig, naar jeg kunde holde dig fast, saa gives der intet mere i Verden for mig. Og jeg frygter ikke for at dø, jeg vil det gerne ... jeg har ikke ventet mig meget af Livet ... du forlanger vist altfor store Ting.

SINDAL.

hæftigt.

Ja dig! Dig forlanger jeg. Skænk mig denne Nat!

MARTHA.

Tys, der kommer nogen. Jeg hører dem tale.

SINDAL,

mens han hurtigt tænder Lys i et Par Stager.

Lov mig det; hører du, Martha!

MAKTHA.

lavt.

Hvis jeg kan — maaske.

FJERDE SCENE.

DE FORRIGE. JOSEFINE kommer fra Haven. Siden VÆNK, KONNI og
MELSON.

JOSEFINE

i Døren.

Hvad er det! Leger I Skjul?

MARTHA.

Jeg søgte efter mine Handsker —

SINDAL.

Ja, Frøken Martha søgte efter sine Handsker —

JOSEFINE.

Ja naturligvis søgte Martha efter sine Handsker. (Hviskende til MARTHA.) Kom nu bare, inden Frøken Spidsnæse ser dig! Jeg løb iforvejen. Hun er snart bindegaalet af Jalousi. (Højt, talende ud af Døren.) Her er vil! (Til KONNI og VÆNK, som kommer ind fra Haven.) Jeg søgte efter mine Handsker.

KONNL.

Har De dem ikke paa?

JOSEFINE.

Tusind Tak, jo nu har jeg dem. Kom, Gustav, nu gaar vi . . . vi skal endnu besøge meget iaften.

VÆNK.

Vi skulde saamænd hellere gaa iseng.

JOSEFINE.

Aldrig i Evighed! Tror du, at du er bleven forlovet for at gaa iseng. (Hurtigt.) Smil ikke, hører du, du smiler ikke kønt.

VÆNK.

Jeg smilte slet ikke.

KONNL.

Var du her med Frøken Martha, Johan?

SINDAL.

Vi spaserede i Haven —

JOSEFINE.

Det er ogsaa et dejligt Vejr. Vi vil gaa op til Runddelen.

SINDAL.

Er det ikke snarere til Morskabstheatret?

JOSEFINE

1er.

Maaske, maaske. Vil De med?

MARTHA.

Saa maa I først sætte mig i en Sporvogn, jeg vil hjem, og Herman, der skulde følge mig, er jo løbet.

JOSEFINE.

Her er da svært romantisk ved Maaneskin i Deres Atelier.

KONNI.

Det finder vist Frøken Martha ogsaa.

MARTHA.

Jeg har ikke set mig videre om. Jeg interesserer mig saa lidt for fremmede Folks Værelser.

JOSEFINE.

Der har vi Etatsraaden.

MELSON

kommer fra Haven.

Naa, er hele Selskabet forsamlet her.

JOSEFINE.

Vi vilde nu sige Farvel og takke for idag, Hr. Etatsraad!

MELSON.

Farvel, Frøken! Ja, vi ser dig vel imorgen, Gustav!

VÆNK.

Jeg kommer naturligvis efter gammel Fødselsdagssædvane til Frokosten.

KONNI.

Den er tidlig, Gustav! Svir nu ikke for længe med din Forlovede inat!

JOSEFINE.

De er ligesom en Art Over-Moder for Gustav... det er rigtignok uhyre venligt af Dem, Frøken Melson! Godnat og Tak for idag, vi haaber, De gør os den Fornøjelse engang.

KONNI.

Mange Tak, det er saa venligt af Dem, Frøken Rud!

MARTHA.

Farvel, Hr. Etatsraad, og Tak! Farvel Frøken! Godnat, Hr. Sindal!

SINDAL.

Farvel og paa Gensyn, Frøken! Jeg følger Dem til Laagen.

MARTHA, JOSEFINE, VÆNK OG SINDAL gaar ud i Haven.

MELSON.

Du ser saa nervøs ud, Konni!

KONNI.

Aa, hvilken Dag! Jeg gør det aldrig om igen. Disse utaalelige Tøse her i Huset . . . jeg begriber ikke, du vil have dem indenfor Døren . . . de har altid ærgret mig, naar jeg saa' dem storme forbi mig paa Gaden . . . jeg tog bare Martha til Spillefrøken, fordi det morede mig at lade hende møde som en Art Tyende! Naa, hun skal hurtig faa sin Afsked. Og Gustav, der har forlovet sig med denne Josefine, der vist har været forlovet adskillige Gange før.

MELSON.

Og Johan, der gør Kur til Frøken Martha?

KONNI.

Dril mig ikke, Papa!

MELSON.

Hvad vil du med ham, Konni? Han bryder sig ikke om dig. Betænk dig vel! Endnu er det Tid.

KONNI.

Jeg kan ikke, Papa, jeg kan ikke slippe ham. Naar jeg ser ham sammen med en anden, er det som mit Hoved blev Ild, og jeg véd ikke

af mig selv. Og naar jeg tænker paa, at han skulde være borte fra mig og hos hende, saa styrter alting sammen for mig. Jeg vilde miste Forstanden af Længsel og Raseri . . . det nytter ikke, at jeg vil kæmpe derimod. Han har mig . . . og jeg vil have ham.

MELSON.

Hvor du taler, Konni! Jeg vil ikke høre mer.

KONNI

lyttende.

Han kommer.

MELSON.

Jeg vil ikke tale med jer iaften. Jeg er træt. Dagen har været slem, og den imorgen bliver næppe bedre. Sov nu paa det, Konni! Endnu er der Tid.

KONNI.

Jeg kan ikke. (Til SINDAL.) Naa, fik du fulgt dine Gæster godt ud?

SINDAL.

Mine Gæster? Sig Onkels og dine!

KONNI.

Du syntes da udmærket om dem.

SINDAL.

Udmærket om Pigebørnene. Broderen er mig en kedsommelig Personnage. Men han var da aldeles betaget af dig.

KONNI.

Og naar jeg faar de Pukkelryggede, saa maa jeg vel takke min Gud.

SINDAL.

Hvor blev han forresten af?

MELSON.

Der kom Bud efter ham; han maatte straks tage til Byen. Naa, jeg vil iseng. Kommer du med, Konni?

KONNI.

Straks! Det er saadan dejlig Aften. Jeg venter et Øjeblik.

MELSON.

Bliv ikke for længe oppe! (Han kysser hende paa Panden.) Godnat, Johan!

SINDAL.

Godnat, Onkel!

MELSON gaar ud til venstre

Lille Pause.

KONNI.

Har du ikke et Ord at sige mig?

SINDAL.

Et bestemt? Nej.

KONNI.

Da kan jeg sige dig, at jeg har talt med Papa.

SINDAL.

Hvad har du? Talt med Onkel!

KONNI.

Ja! Sagt ham, at vi er forlovede.

SINDAL.

Sagt ham det! Uden at spørge mig. Jeg begriber ikke, Konni, hvorledes —

KONNI

kærligt.

Er vi da ikke forlovede? Forsikrede du mig ikke om din Kærlighed endnu i Formiddags . . . hvor lykkelig du vilde være ved at rejse bort i Følge med mig som din Hustru? . . . *du* vilde ikke tale med Papa af en vistnok berettiget Stolthed, men jeg kunde sige til min Fader, hvor meget vi holdt af hinanden, og bede ham hjælpe os til vor Lykke. Og det vil han. Han

har sagt mig *det*, Johan, vi kan gifte os og rejse udenlands, til Paris, hvor du kan bo i Fred, male og studere den hele Dag . . . og blot finde dig i, at din lille Kone venter dig om Aftenen.

SINDAL.

Din Far giver sit Samtykke?

KONNI.

Ja, Johan, han holder af dig, og han vil ikke modsætte sig vort Ønske.

SINDAL

forlegen.

Men Meningen var vel ikke, at vi straks —

KONNI

skarpt.

Hvordan! Ikke straks?

SINDAL.

Hør nu, Konni, synes du ikke selv, at vi gør bedst i at opsætte dette noget. Jeg er ung —

KONNI.

Men jeg ikke, mener du.

SINDAL.

Jeg finder dig ung og smuk, og det gør enhver, der kan se. Jeg frygter netop for vor

fælles Ungdom ... at vi ikke skal besidde tilstrækkelig Ro og Ligevægt i Sindet — nervøse som vi begge er — og at jeg, naar jeg kommer til Paris, skal være altfor optaget af det Nye, baade de overvældende Indtryk og det nye Arbejde, saa jeg ikke ret kan leve for dig ... Jeg maa vist, før jeg kan blive en god Ægtemand, dukke mig helt ned i Arbejdet og Kunsten —

KONNI.

— og Modellerne.

SINDAL.

Der ser du selv, Konni. Hvad skal dette blive til? Uden mindste Anledning springer din Skinsyge frem saa urimelig som nogensinde.

KONNI

opfarende.

Tal ikke til mig om urimelig Skinsyge idag ...
(Bekæmpende sig.) Nej, jeg vil intet sige derom. (Atter rolig) Det kan ikke være din Mening, Johan, at du vil udskyde vort Bryllup og saa enten rejse bort eller blive herhjemme som forlovet?

SINDAL.

Som forlovet just ikke. Vi er vist enige om offentlige Forlovelsers Græsselighed, men enten jeg nu blev boende her eller rejste, vilde vi dog vedblive at være forenede og —

KONNI

koldt.

— og du holdt dig altid Muligheden aaben.

SINDAL.

Er det din Rigdom, du hentyder til, da er netop en saadan Fornærmelse Grund nok for mig til at udsætte mit Ægteskab, indtil jeg selv kan tjene dit og mit Brød.

KONNI

blødt.

Bliv ikke vred! Jeg vil ikke fornærme dig, men hvad vil du, jeg skal tro? Du siger, du elsker mig og gærne vil leve med mig ... og naar du kun behøver at udstrække din Haand, betænker du dig med spidsborgerlige Grunde, der slet ikke ligner dig. Hvorfor slipper du mig da ikke helt? Hvorlænge skal jeg vente paa dig?

SINDAL

der stærkere og stærkere viser Tegn paa Uro og Utaalmodighed.

Saalænge, du selv vil ... jeg kan ikke tvinge dig. Jeg stiller dig desuden ganske frit.

KONNI.

Aa, Johan, du piner mig!

SINDAL.

Det vil jeg ikke. Lad os ikke tale mer iaften! Vi er lige nervøse, begge to.

KONNI.

Nervøse! Hvorfor er du nervøs, om jeg tør spørge.

SINDAL.

Jeg *er* det.

KONNI.

Er det Martha Ruds Nærværelse, der har paavirket dig? Jeg havde aldrig troet, du vilde byde mig dette: sidde og kurtisere den opblæste Tøs lige for mine Øjne!

SINDAL.

Hun er ingen opblæst Tøs!

KONNI.

Ja forsvar hende bare ... det skylder du hende vist. Du er saa urolig ... du skal maa-ske træffe hende inat ... løb bare efter hende ... du indhenter hende nok ... undskyld, jeg har forsinket dig ... jeg vidste ikke, du var saa forelsket.

SINDAL.

Jeg er slet ikke forelsket, men du taler over dig.

KONNI

med Taarer.

Nej, nej ... men det er oprørende. Jeg kommer til dig iaften, glad og stolt, fordi jeg

bringer Papas Samtykke, lykkelig, fordi jeg snart skal være din ... og istedetfor at tage mig til dig, kysse mig, takke mig og være ligesaa glad som jeg, giver du dig til at diskutere og overveje og betænke ... blot fordi du idag har ladet dig gøre Kur til af et koket Pigebarn ... jeg tør vel ikke sige, at hun er koket ... men jeg vil det, vil det alligevel ... og dine Udflugter skal jeg høre paa og taale din haanlige Kulde, som om jeg havde baaret mig galt ad! Saa gaa da din Vej ... lad det saa være forbi imellem os ... tag din Frihed ... jeg kan vel undvære dig.

SINDAL

blødt.

Konni, jeg beder dig! Jeg har ikke villet saare dig ... du er jo sød og god.

KONNI

falder ham om Halsen.

Johan, hvor kan du nænne det! Holder du da slet ikke af mig?

SINDAL

kælende for hende.

Jovist gør jeg — vist, vist saa. Men du er saa nervøs og saa opfarende. Vær nu ganske rolig, gaa iseng, og imorgen tales vi ved.

KONNI

løfter Hovedet.

Du vil have mig bort.

SINDAL.

Vist ikke ... men for Onkels Skyld ... og
for Folkenes —

KONNI

river sig løs.

Aa, alle de Hensyn ... den Nat, vi ifjor
kørte hjem, tog du ikke saamange ... og hvis
du elskede mig nu som før, vilde du da betænke
dig ... nej, nej ... jeg vil ikke ydmyges saa-
dan ... lad mig saa gaa ... jeg vil ikke have
det mindste mer at skaffe med dig.

Hun løber ud til venstre.

SINDAL

trækker Vejret dybt.

Gudskelov! (Han gaar hurtigt til Havedøren.) Det var
paa Tide. (Vender om og slukker Lysene, løber saa ud i Haven og
kommer straks efter tilbage med MARTHA.) Kom blot, vær ikke
bange!

MARTHA.

Mit Hjærte banker!

SINDAL.

Sæt dig her ... vær rolig, min Elskede!

MARTHA.

Jeg løb alt, hvad jeg kunde ... jeg troede,
du havde været her udenfor. Og da jeg saa
kom herhen ... saa' jeg, at der var Lys hos dig.

SINDAL.

Onkel blev et Øjeblik og talte med mig. Jeg kunde ikke faa ham bort. Jeg var i Angst for, at du skulde vente og blive vred. Tilgiv mig!

MARTHA.

Han kommer da ikke tilbage?

SINDAL

Umuligt.

Haa trækker Portierer for Havedøren.

MARTHA.

Jeg maa straks gaa.

SINDAL.

Hvor er de andre?

MARTHA.

Paa de vilde Veje. Jeg smuttede ind i en Sporvogn, og fem Minuter efter ud igen ... jeg syntes, Konduktøren og alle Folk derinde saa' paa mig, som de kendte min Hemmelighed.

SINDAL.

De saa' paa dig, fordi du er saa dejlig. Som om du ikke kunde bo her i Nærheden og være kørt det Stykke. Og vi har Tiden for os, ingen venter dig hjemme.

MARTHA.

Og hvad vil du mig?

SINDAL.

Se dig!

MARTHA

ler.

I Mørke.

SINDAL

rejsende sig halvt.

Skal jeg tænde Lys?

MARTHA

holdende ham tilbage.

Du understaar dig ikke!

SINDAL.

Jeg ser dig i al din vidunderlige Skønhed ...
 hvor dybe dine Øjne er, hvor fint og roligt dit
 Smil, og hvor dit lille Hoved knejser stolt ... og
 din Skikkelse, saa smal om Liv, saa bred om
 Bryst ... du er saa hel fra Isse til Fod ... ingen
 anden bevæger sig saadan, som skød der en
 Strøm op fra Skoens Spids til Hattens Fjer ...
 du rentud gjorde mig svimmel, naar du kom
 lysende imod mig paa Gaden ... spænstig, for-
 nem, sejsikker, hemmelighedsfuld, koket —

MARTHA.

Ikke koket — lad gaa med de andre
Uartigheder!

SINDAL.

Jeg har bedt dig komme for at sige dig,
at jeg elsker dig vildt og taabeligt ... nej, klogt
og mandigt, for min Sjæl og mit Legem tørster
efter dig ... Sig, at du elsker mig!

MARTHA.

Jeg elsker dig.

SINDAL.

Og du vil være min?

MARTHA.

Jeg *er* din.

SINDAL.

Helt min, heltud min?

MARTHA

febrilsk.

Forstaar du da ikke, at jeg ellers ikke var
her! Tror du, at jeg aldrig har været Genstand
for Nogens Hyldest ... at aldrig andre har
søgt at vinde mig. Men jeg brød mig ikke om
dem, og deres Smigreri var mig imod. Nu er
du kommen og har forhekset mig, ja netop
forhekset mig, for jeg er ikke længer min
egen Herre, jeg lystre dig, som om jeg var

magnetiseret. Jeg hører dig kalde langt fra ... og jeg maa gaa. Tror du, jeg kunde blevet siddende i Sporvognen? Fra det Øjeblik, du havde sagt: Kom! ... var jeg mig ikke selv mægtig. Den ene Tanke var i mit Hoved: at komme her tilbage igen. Jeg tænkte ufladelig derpaa, udregnede og inddelte Tiden: nu gør du saadan og saadan — saa sker det og det ... Som om jeg gik i Søvn, løb jeg herhen ... jeg maatte jo herhen ... og jeg stod udenfor Laagen og saa' mod dine oplyste Vinduer ... jeg havde staaet der, til Dagen gryede, om du ikke var kommen ... du er jo min Herre, mit et og alt ... du er mig ... der er ikke en Fiber i mig, som ikke tilhører dig. Jeg *vil* slet ikke fra dig igen. Jeg bryder mig om ingen mere — ikke om dem derhjemme ... jeg vil ikke se dem ... de vil plage mig, ryste paa Hovedet ad mig, blive bedrøvede. Gem mig hos dig! Skjul mig, men lad mig blive hos dig ... jeg er din Ting og har glemt alt andet. Hvad skal jeg mere se fremmede Mennesker for ... lad mig blive her! Du spørger mig, om jeg er din. Tag mig og gør med mig, hvad du vil ... der er ingen Modstand i mig. Jeg vil dukke mig ned i dig ... kun hos dig er der Lykke, kun hos dig lever jeg.

SINDAL.

Min Elskede! Min Elskede! Kys mig nu!

MARTHA.

Ja!

Han omfavner hende. Døren til venstre gaar op, og KONNI træder ind med et Lys i Haanden.

KONNI

sagte kaldende.

Johan!

SINDAL

springer op og staar foran MARTHA.

Hvad er der! Hvem er der?

KONNI.

Det er mig. Vær stille!

SINDAL.

Hvad vil du her?

KONNI.

Jeg vil — (Hun ser MARTHA; med et Skrig.) Martha
Rud! Her hos dig!

MARTHA

stammende.

Ja, det er mig. Jeg havde glemt... og jeg
blev bange... saa —

SINDAL.

Ja, Frøkenen vilde ikke... da de andre var
tagne bort... gaa alene til Byen... og saa —

KONNI

koldt

Jeg forstaar ikke, hvorfor Frøkenens Nær-
værelse skal forklares. Det er vist ret naturligt,

at hun befinder sig her. Dog er det sikkert bedst, hun kommer herfra lidt hurtigt... jeg véd ikke, om du ønsker, at jeg skal kalde paa Papa.

SINDAL.

Den Tone, hvori du taler, Konni —

KONNI.

Den er vist netop passende. Naa, faa nu Frøkenen afsted!

MARTHA.

Jeg forstaar ikke, hvorfor De vil være ubarmhjærtig, skønt jeg nok ser, at De har Anledning til at fornærme mig.

KONNI.

Jeg er i mit Hjem, og min Fætter maa tage imod sine Damebesøg andetsteds end her, hvor jeg ikke vil raade Dem til oftere at sætte Deres Fod. Gjorde jeg Dem Deres Ret, lod jeg Tjeneren kaste Dem paa Døren.

MARTHA.

Og du taaler, Johan, at hun fornærmer mig saadan?

KONNI.

Du — Johan! Aa, ja, det er vel rimeligt. De er i Deres Rolle, men at min Fætter indfører Dem i et anstændigt Hus —

SINDAL.

Konni! Hold op, siger jeg dig —

KONNI.

— med hvad? Er Frøkenen her, fordi hun har glemt sine Handsker eller —

MARTHA.

Jeg er kommen, fordi jeg elsker Deres Fætter og han mig ... og jeg véd ikke, hvad dette angaar Dem, og med hvad Ret De blander Dem i vort Forhold.

KONNI.

Med hvad Ret?

MARTHA.

Ja! Jeg er en honnet Pige, og jeg har mødtes med den Mand, som kalder mig sin.

KONNI.

— og som De er forlovet med, maaske?

MARTHA

strækkende sin Haand ud imod SINDAL.

Ja, som jeg er forlovet med?

KONNI

gaar imellem dem.

Ah! Nu skal jeg sige Dem min Ret til at jage Dem bort. Den Mand, De elsker og som kalder Dem sin og med hvem De er forlovet ... han er da forlovet med to.

MARTHA.

Hvad er det, De siger! Johan, hvad betyder det?

SINDAL.

Kom, Martha, følg mig! Jeg skal forklare dig alt . . . hør ikke paa dette inat!

KONNI.

Med hende vil du altsaa tale inat, ikke med mig. Nej, De *skal* høre mig. I mange Maaneder har Johan og jeg været forlovede, endnu idag laa han for mine Fødder og tilsvor mig sin Kærlighed.

MARTHA

svimmel.

Endnu idag!

KONNI.

Idag talte jeg med min Far og bad om hans Samtykke til vort Giftermaal . . . at vi hurtig kunde rejse bort sammen.

MARTHA.

Rejse sammen! (Til SINDAL.) Sig, det ikke er sandt!

KONNI.

Han tør ikke! Iaften, da De var gaaet, meddelte jeg Johan min Fars Indvilligelse . . . Forlovelsen skulde deklareres imorgen.

MARTHA.

Aa, det er nok! Lad mig komme bort!

SINDAL.

Hør mig, Martha, det er kun halvt sandt
altsammen. Jeg vilde ikke gifte mig straks, jeg
nægtede det —

KONNI.

— og tog mig i dine Arme og kælede for
mig og sagde, at jeg var smuk og sød. Er
det sandt?

MARTHA.

Er det sandt?

SINDAL.

Det er sandt, og det er ikke sandt. Saa-
dan er jeg, og jeg har ikke løjet for nogen af
jer. Jeg elsker dig, Martha!

MARTHA.

Sig, sig, at du var vis paa, at du ikke vilde
gifte dig med hende nu! Sig det!

SINDAL.

Jeg kan ikke svare, jeg vil intet mere sige.
Tro mig paa mit Ord!

KONNI.

Jeg véd ikke rettere, end at vi aftalte
Bryllupsrejsen i Formiddags.

MARTHA.

Er det sandt? Saa svar dog for Guds Skyld, svar!

SINDAL

mørkt.

Det er sandt.

MARTHA.

Lad mig komme bort! Hvad vil jeg her!
(SINDAL stiller sig ivejen for hende, medens hun tager Hat og Handsker.)
Rør mig ikke, lad mig gaa, lad mig blot komme bort!

SINDAL.

Martha, bliv! Hør mig! Lad mig tale med dig!

Hun styrter forbi ham ud af Døren til Haven.

SINDAL.

Den Ulykkelige! . . . Aa, Konni, Konni! Hvorfor gjorde du dette?

KONNI.

Fordi jeg elsker dig, Johan! Jeg tilgiver dig. Du er et Barn — svag og blød. Gaa iseng! Godnat, Johan!

Hun gaar imod Døren til Lejligheden, medens han er sunken sammen i en Stol.

Tæppet falder.

FJERDE AKT.

MELSONS Havestue fra anden Akt. Det er Morgen.

FØRSTE SCENE.

KONNI sidder i Tanker. Hun er meget elegant i sort Atlaskes Kjole.

SINDAL kommer fra højre.

KONNI.

Godmorgen, Johan!

SINDAL.

Godmorgen! Er Onkel oppe?

KONNI.

Han kommer straks, tænker jeg. Her ventes Fremmede, Deputation o. s. v. Papa klæder sig i Festdragt. Du ser, jeg er allerede fin fra Morgenstunden.

SINDAL

vil gaa.

Det er vel bedst, at jeg ogsaa pynter mig.

KONNI.

Aa, du har Tid. Vi maa tale sammen, Johan. Da jeg iaftes gik ind igen til dig, vilde jeg sige, at jeg fortrød min hæftige Opførsel. Jeg forstod, at dine Betæneligheder gjorde dig Ære. Du vil vist idag indrømme, at dybere saaret end jeg kunde ingen Kvinde blive, hvis hun troede sig elsket.

SINDAL

mumlende.

Jeg havde ikke tænkt at krænke dig —

KONNI.

Jeg har følt mig som din Hustru — allerede længe. Det er maaske min Fejl. Jeg tænkte ikke, at du vaklede, at du endnu valgte. For mig stod det, som om dit Valg éngang var truffet, og som du havde knyttet mig til dig med uløselige Baand. Jeg kunde derfor tilgive dig en flygtig Opblussen for en anden Kvinde ... dette kom jeg netop for at sige dig iaftes ... jeg havde gjort for meget ud af en ringe Ting ... saa traf jeg hende! Og nu maa jeg spørge dig: er det hende, du har valgt ... er det mig, som du vil opgive efter denne lange Tids Samliv ... er hun den Kvinde, du vil gifte dig med? Sig mig ærligt: har du for Alvor tænkt at gifte dig med Martha Rud? Du skylder mig Svar paa dette Spørgsmaal.

SINDAL.

Om jeg vilde gifte mig med hende — hvad jeg jo ikke er istand til — saa afviste hun mig dog nu —

KONNI.

Aa, hun lod sig bevæge.

SINDAL.

Men du kender mig jo, Konni, hvorfor plager du mig da med disse Spørgsmaal? Nej, jeg har ikke tænkt at gifte mig med Martha Rud, jeg har slet ikke tænkt saa langt frem, jeg blev forelsket i hende, jeg sagde hende det, og hun —

KONNI.

— var forelsket i dig. Ja, med Eders Forelskelse har jeg intet at skaffe. Og jeg vil intet mere høre om hende. Men vær nu god imod mig, Johan! Jeg holder af dig, og jeg kan, efter hvad der nu er hændt, ikke nøjes med en Uvisshed. Jeg maa enten tilhøre dig helt eller slet ikke. (Ydmygt.) Tænk over, om du nu vil støde mig fra dig, om du har Raad til at undvære min Hengivenhed, og om du kan nænne det imod mig. Er jeg dig imod, synes du, jeg er styg?

SINDAL

hos hende.

Du er blot dejlig, Konni!

KONNI.

Papa ønsker vor Forbindelse, og han vil bedrøves dybt, naar han erfarer Aarsagen til vor Adskillelse. Vil du krænke ham, vil du slutte dig til hans Fjender? Ja, det er det rette Udtryk, for Herman Rud er Papas hæftigste Modstander.

SINDAL.

Er det muligt?

KONNI.

Og blot derfor var jeg igaar venlig mod dette ækle Menneske. Og saa for Gustavs Skyld — for hvem jo det hele Kompagni var indbudt. Men betænk dig nu vel, Johan! (I Taarer.) Betænk, om du vil knuse mit Hjærte og tilintetgøre al Lykke og Ungdom for mig!

SINDAL

tager hende i sine Arme.

Konni, min egen Søde, du maa ikke græde. Holder du saameget af mig?

KONNI.

Jeg elsker dig mer end mit Liv, over alle Hensyn, over alt i Verden — du véd det godt.

SINDAL.

Hvor dit Haar dufter, Konni, og hvor blød du ligger i min Arm!

KONNI.

Du holder dog lidt af mig endnu?

Hun kysser.

SINDAL.

Jeg elsker dig.

KONNI.

Saa er alting godt. — Der kommer nogen

SINDAL.

Det er Onkel.

KONNI.

Saa siger vi ham det nu.

SINDAL

tovende.

Nu —

KONNI

blødt.

Min søde Ven! Du vil være god imod mig?

SINDAL

træt.

Som du vil da.

ANDEN SCENE.

DE FORRIGE. MELSON kommer fra venstre. Senere VÆNK.

KONNI.

Godmorgen Papa, til Lykke med Dagen!

MELSON.

Tak, mit Barn!

SINDAL.

Jeg ønsker dig ogsaa til Lykke.

MELSON.

Tak, tak! Jeg har forresten længe været oppe. Jeg ser, at du ligesom jeg, Konni, har gjort Toilette fra Morgen af.

KONNI

hurtigt.

Johan vilde just klæde sig om, saa faldt vi i Snak. Det var min Skyld, jeg holdt paa ham. Er du ganske vel, Papa, jeg synes, du er lidt bleg?

MELSON.

Jeg har maaske ægret mig lidt idag, da jeg fik Bladene. Vil du tænke dig, Konni, den unge Fyr, som var her i aftes, har idag offentliggjort det mest hadefulde Angreb paa mig, lige uforskammet i Tone og i Indhold.

SINDAL.

Har Herman Rud, som spiste til Middag her igaar?

KONNI.

Jeg syntes straks, der var noget uhyggeligt dæmonisk ved ham . . . han lignede en ond Trolde.

MELSON.

Saadant noget irriterer Ens Nerver . . . skønt det er værst for Personen selv. Dog gør det mig ogsaa ondt for Gustav.

SINDAL.

Fordi han er kommen i Familie med Rud?

MELSON.

Jeg kan ikke længer beskytte Faderen, naar Sønnen paa den infame Maade angriber den Forretning, jeg bestyrer . . . og den gamle Ruds Affærer er i en miserabel Tilstand . . . Jeg tænker, at det en af de allerførste Dage er Fallit.

SINDAL.

Fallit!

KONNI.

Stakkels Gustav! Han aner ikke, hvilken Familie han er gaaet ind til.

MELSON.

En vistnok lidt letsindig Forlovelse.

KONNI.

Du mener, de ikke kendte hinanden tilstrækkeligt. (Hun gaar hen til MELSON.) Papa! det er ikke Tilfældet med Johan og mig. Ja, Papa, du tillod mig igaar at henvende mig til dig, naar vi var alvorligt forvissede om —

MELSON.

Er det Alvor? Er I sikre paa Eders Følelser?

KONNI.

Det er vi, Papa, vi har prøvet os selv og hinanden.

MELSON.

Og du, Johan, kan jeg stole paa dig?

SINDAL

mumlende.

Det haaber jeg, Onkel.

MELSON.

Husk, Johan, jeg viser stor Tillid, naar jeg — skønt jeg finder et vist Letsind, i din Karakter — forener dig med Konni. Og skøn paa din Lykke: du faar en ung, smuk og velopdragen Pige, hvis materielle Fremtid jeg, om Gud vil, kan sikre. Dog paa det Materielle vil vi ikke tænke. Hun kunde gøre et langt mere glimrende Parti. . . hun holder af dig, saa vilde det være Uret, om hun ikke knyttede sin Skæbne til din. Men du maa aldrig glemme, hvormeget du skylder hende, og jeg haaber, at du ved kærlig Omhu og Flid i din Gerning lønner hende for, hvad hun skænker dig.

KONNI.

Johan vil være saa god imod mig.

MELSON.

Gør hende lykkelig, Johan!

SINDAL

forpint.

Jeg vil — naturligvis — bestræbe mig for
at blive — hende —

MELSON.

Jaja, Børn, saa har I min Velsignelse.

KONNI.

Tak, Papa!

SINDAL.

Tak, Onkel!

KONNI.

Og ikke sandt, Papa, en ganske kort offentlig Forlovelse?

VÆNK kommer fra Entréen.

MELSON.

Som du vil, Konni! — Der har vi Gustav.
Godmorgen, min Dreng!

VÆNK

Godmorgen, Onkel, og min hjærteligste
Lykønskning!

MELSON.

Tak! Naa, du kunde finde saa tidligt herud.

VÆNK.

Jeg vilde gerne være en af de første, og hvis jeg ikke fejler, kommer her snart mange.

SINDAL.

Saa maa jeg ind og have Kjolen paa.

Han gaar ud af Entréen.

VÆNK.

Tak for igaar, skulde jeg sige. Hvad synes I saa om min nye Familie?

Pause.

KONNI.

Oprigtig talt, Gustav, vi sad just og talte om Hr. Herman Ruds Adfærd.

VÆNK.

Bar han sig galt ad igaar?

KONNI.

Papa fortæller, at han idag har offentliggjort en meget hadsk og uartig Artikel mod ham. Jeg véd ikke, hvad du synes om denne Opførsel: være Gæst her igaar — og idag!

VÆNK.

Jamen Onkel plejer jo at være som en Klippe saa urokkelig og ligegyldig overfor Angreb.

MELSON.

Jeg fylder idag tresindstyve Aar, og jeg er bleven saarlig og trænger til Ro med Alderen.

VÆNK.

Jeg beklager særdeles, at Onkel idag er bleven krænket —

TJENEREN kommer fra Entréen.

MELSON.

Hvad er der?

TJENEREN.

Det er en Herre fra Indenrigsministeriet med et Brev, han ønskede personlig at overbringe Etatsraaden. Jeg har ført ham ind i Etatsraadens Værelse.

MELSON.

Nu kommer jeg.

Han gaar ud af Entrédøren og TJENEREN efter ham.

VÆNK.

Onkel er nervøs?

KONNI.

Jeg kan betro dig to Ting, Gustav: først, Johan og jeg er forlovede, og vor Forlovelse bliver deklareret idag.

VÆNK.

Jeg gratulerer. Det var altsaa ingen dyb Hemmelighed, jeg fik betroet, siden det idag —

KONNI.

Det andet angaar *din* Forlovelse. Papa har i lang Tid hjulpet din Svigerfader, den gamle Rud . . . han vil og kan det ikke mere . . . Rud har baaret sig galt ad, er i stor, stor Gæld og gaar nok fallit en af de første Dage.

VÆNK.

Umuligt!

KONNI.

Papa sagde det for vist til Johan og mig, og han plejer ikke at tage fejl.

VÆNK.

Det var en stor Ulykke.

KONNI.

Ogsaa for dig, Gustav. (Efter en Pavse.) Jeg finder i det Hele, om jeg tør sige det, dit Valg lidt mærkeligt. Jeg kan vel som gammel Kusine tale frit?

VÆNK.

Naturligvis kan du det.

KONNI.

Din Forlovede er for mig lidt — naa, rent ud; simpel. Ja, undskyld, jeg siger det, men

hendes Tale og Manerer er ikke nogen Dames,
i alt Fald ikke nogen fin Dames.

VÆNK.

Josefine er maaske lidt rap, men —

KONNI.

Jaja, maaske du har forandret Smag paa
Landet. Jeg skulde imidlertid tage meget fejl,
om hun ikke havde været forlovet før.

VÆNK.

Det har hun, og hvad saa?

KONNI.

Ja, det er jo en Smagssag ... jeg mente
nu, at en Mand kunde forlange en Kvindes første
Kærlighed.

VÆNK.

Jeg er ikke saadan Rigorist, du, og jeg
troede ogsaa, at du var en mild Dommer.

KONNI.

Ikke i det Kapitel.

VÆNK

bittert.

Naa, ikke! Ja, du har altid været en fuld-
endt Verdensdame.

KONNI.

Desuden slutter jeg fra den ene Søster til den anden.

VÆNK.

Hvad skal det sige?

KONNI.

Lover du mig at tie stille med, hvad jeg vil fortælle dig — absolut?

VÆNK.

En tredje Hemmelighed! Ja, jeg lover det.

KONNI.

Véd du, hvor Martha Rud begav sig hen igaaraftes, da du havde sat hende i Sporvognen? Du tror vel: hjem. Nej, hun gik saamænd her tilbage — for at træffe Johan igen. Du maa nok se forbavset ud. Hun havde for Spøgs Skyld lovet at besøge ham samme Aften ... ja, han troede, det var Spøg ... men Frøkenen arriverede nok saa frækt ... og blev afvist. Hun vilde lægge sine Garn ud efter Johan, men han tog sig ivare. Ja, jeg tør egentlig ikke fortælle dig dette ... Johan vilde blive vred paa mig, hvis han anede det ... men jeg syntes dog, du burde vide, med hvilken Familie du vil besvogle dig. Din Svigerfader er fallit, din Svoger en infam Journalist, og din Svigerinde hører til de Damer,

der besøger fremmede Herrer om Natten. Og én Ting kan jeg sige dig: her i Huset sætter ingen af dem mere sin Fod; det tillader Papa aldrig.

VÆNK.

Det var en underlig Historie, Konni ... Martha kom her tilbage. Er det sandt?

KONNI.

Jeg sværger dig det til ved alt, hvad der er helligt.

VÆNK.

Det løber ganske rundt med mig.

MELSON kommer fra Entréen,

KONNI.

Naa, hvad godt nyt, Papa!

MELSON

med et stort Brev.

En stor Ære, mit Barn! Det har behaget Hans Majestæt at udnævne mig til Konferensraad.

KONNI.

Gratulerer, sødeste Papa, det bliver ret en lykkelig Dag for os alle!

MELSON.

Lad os haabe det, mit Barn!

VÆNK.

Jeg maa ogsaa af Hjærtet lykønske dig.

MELSON.

Du ser lidt bleg ud, Gustav!

VÆNK.

Jeg har faaet meget alvorlige Ting at tænke paa.

Tjeneren kommer.

MELSON.

Vær nu fornuftig, Gustav! — (Til Tjeneren)
Hvad er der?

TJENEREN.

Hr. Rud ønsker at tale med Etatsraaden

MELSON.

Hr. Rud!

TJENEREN.

Ja, den gamle Hr. Rud.

MELSON.

Sig, at jeg ikke kan modtage ham her og paa denne Tid!

KONNI

hvisker nogle Ord til Tjeneren, der vil gaa.

TJENEREN.

Maa jeg tillade mig ærbødigt at lykønske Konferensraaden!

MELSON.

Tak, min Ven! Sig saa det. (Tjeneren gaar ud.)
Det er dog en evig Løben-paa-Døre.

KONNI.

Og han har ikke saa megen Takt, at han kan blive borte idag.

VÆNK
tøvende.

Tror Onkel virkelig, at en Katastrofe er nærforestaaende?

MELSON.

Det er der næppe ringeste Tvivl om. (Tjeneren kommer ind igen.) Hvad nu?

TJENEREN.

Hr. Rud har givet mig dette Kort til Doktor Vænk.

VÆNK.

Til mig! (Han læser Kortet; genert.) Ja, Hr. Rud, min Svigerfader beder mig om at lægge et godt Ord ind for ham . . . hans Anmodning er, at du vil skænke ham 2 — to Minuters Samtale. To er baade med Tal og Bogstaver og understreget.

KONNI.

Det er dog oprørende uforskammet.

MELSON.

Naa ja da . . . jeg vil ikke nægte dig dette,
Gustav! (Til Tjeneren.) Lad saa Hr. Rud komme!
Gaa I ind saalænge!

Tjeneren gaar til Entréen.

KONNI.

Kun to Minuter, Papa, ellers jager jeg ham ud.

KONNI og VÆNK gaar ud til venstre.

TREDJE SCENE.

MELSON, RUD kommer fra Entréen. Senere KONNI, VÆNK, SINDAL, HOLM,
ANDERSEN og en Deputation af Borgere og Fiskere.

RUD.

Ærbødigst Lykønskning, Hr. Etatsraad! De
maa ikke blive vred over min Dristighed . . . jeg
maatte se Dem . . . forklare Dem —

MELSON.

Det er ingen Nytte til, Hr. Rud!

RUD.

De har sikkert allerede set Bladet og den
ulyksalige Artikel . . . Han kom for sent.

MELSON.

Det er tænkeligt.

RUD.

De maa ikke tvivle . . . Altsaa Hensigten var der . . . og det er ingen Forbrydelse at komme for sent.

MELSON.

Nej. Men det er for sent.

RUD.

De mener det ikke, Hr. Etatsraad . . . naar nu i Fremtiden —

MELSON.

Der er ingen Fremtid fælles for mig og Dem. Det er mig ogsaa ligegyldigt, hvordan Deres Søn bærer sig ad. Tværtimod, lad ham kun angribe mig! Man gavnes kun af Angreb fra den Kant.

RUD.

Men De vil skaane mig.

MELSON.

Jeg har intet mer med Dem at skaffe.

Man hører Musik ude fra Haven. Der blæses: *Vor Gud han er saa fast en Borg.* MELSON lytter uvilkaarligt efter.

RUD

konverserende.

Det er sikkert Deputationen . . . de kommer med Musik . . . nydelig Musik . . . Jeg skal øjeblikkelig gaa, Hr. Etatsraad!

MELSON.

Ja, De maa gaa, og det straks. Vi to har intet at tale med hinanden om. Deres Spekulationer angaar ikke mig. Falder De, ligger De paa Deres Gerninger. Jeg vil fra idag af ikke høre et Ord mere om Dem og Deres — undtagen, hvis jeg tvinges dertil, ved Opgøret af Deres Bo.

Musiken bliver stærkere.

RUD.

Hr. Etatsraad! Betænk dog ... jeg har dog gjort Dem Tjenester ... og jeg véd ogsaa en Del ... og naar De tvinger mig, da maa jeg værge mig —

MELSON.

De truer mig!

RUD.

Jeg truer ikke, men skaan mig!

TJENEREN

kommer fra Entréen.

Hr. Konferensraad! Grosserer Holm med flere Herrer lader sig melde samt en Deputation af Fiskere med Musik; de opholder sig i Hayen.

MELSON.

De hører, Hr. Rud, jeg er optaget —

RUD.

Hr. Konferensraad! Jeg beder Dem endnu

engang indstændigt: ræk mig en Haand ... jeg klarer mig muligvis paa et Par Dage ... et Par Dage —

MELSON.

Det er nok!

KONNI

kommer fra venstre, medens VÆNK holder sig i Døren.

Papa! Papa! Er du færdig?

RUD.

Hr. Konferensr —

Tjeneren, der har aabnet Fløjdørene til Haven, gaar imellem og trænger RUD, som viger tilbage, ud mod Entréen, hvor han forsvinder. Samtidig kommer HOLM med flere Herrer, alle festklædte, ind fra Haven, ude i hvilken man ser Deputationen af Fiskere.

HOLM.

Konferensraad Melson! Min kære, mangeaarige Medarbejder! Jeg overbringer Bankraadets Lykønskning til Dagen og til den fortjente Udmærkelse, hvormed Hans Majestæt har hædret Dem, og desuden kommer jeg for at spørge Dem, om De vil modtage en Deputation fra det Fiskerleje, hvis Velgører De er.

MELSON.

Det vil være mig usigeligt kært at modtage de brave Folk.

SINDAL kommer festklædt fra Entréen.

HOLM

til en af Herrerne.

Vil De sige til! (Herren gaar ud i Haven, imens nærmer

HOLM sig MELSON.) Saa' jeg ret, var det Hr. Rud, der gik, ligesom vi kom!

MELSON.

De saa' rigtigt! Dette paatrængende Menne-ske overhængte mig nu som før ... en uhyggelig Person. Jeg tror ogsaa, han drikker. Han er forbi. Og idag besudler hans Søn mig, den giftige Svamp.

HOLM.

En daarlig Familie! (Til KONNI.) Maa jeg hilse paa Dem, Frøken! Hvor straalende De ser ud!

KONNI.

Naar Papa saaledes bliver hædret!

MELSON

smilende,

Maaske dog ogsaa, fordi Konni idag er bleven forlovet med sin Fætter, Maler Sindal, som dér staar.

Hilsen og Gratulation. Imidlertid kommer Fiskernes Deputation med Lodsolderland ANDERSEN i Spidsen. Han bærer en Pokal med Guldpenge. Musiken spiller: *Paa Søen, naar den skummer vred.*

MELSON.

Træd nærmere, mine Herrer, og hjærtelig velkommen!

HOLM

sagte til ANDERSEN.

Etatsraaden er bleven Konferensraad. Pas paa!

ANDERSEN

forbløffet.

Hr. Konferensraad Melson! Ude i vor lille By staar nu bygget den Kirke, De har skænket os til Guds Ord og vor store Husværelse. Fiskerens Dont er haard, Hr. Etats—Konferensraad! Barsk er Klimatet, og trods stort Slid er Fortjenesten mange Gange mere end simpel. Men naar alle vi Mennesker altid maa sætte vor Lid til ham, der vaager over Kompasset, saa maa dog Fiskeren, der skal trodse Elementerne i den bælgmørke Nat — dette mere end andre: nemlig se hen til Kompasset. (Bifaldsmumlen fra Fiskerne.) Og vor kære lille Kirke er os derfor baade Fyr og Kompas i vort Liv herved og sikrer os mod det frygtelige Forlis.

Hr. Etats—Konferensraad! Vi har ønsket at takke Dem for Deres kristelige Velgørenhedsværk, og vi har troet ikke bedre at kunne vise Dem vor Tak end ved at overrække Dem denne lille Sum, bestemt til at ægteforgylde vor Kirkes Kors. Den er samlet fra smaa Hjem og lave Stuer, men den Forgylldning, vi ønsker, skal heller ikke være som verdslig Forfængelighed, men som det ægte Guld i Hjertet. Vi bringer Dem vor simple Fødselsdagsgave med Velsignelse over Deres Navn — ærede Hr. — Konferensraad Melson!

Han overrækker Pokalen til MELSON, der atter giver den til SINDA, som anbringer den paa et Bord. Musiken spiller nu: *En Sømands Brud har*

Bølgen nær.

MELSON.

Jeg takker Dem — Dem alle, mine Herrer! Hvor dybt bevæget jeg er ved den rige Gave og de smukke Ord, der kom fra Hjærtet og gik til Hjærtet, formaar jeg ikke at udtrykke. Jeg paaskønner mest af alt den Aand, hvori den sjældne Gave er mig skænket. I det Kærlighedsværk, der forener os, i den Kirke, der kalder os alle sine Børn, er der ingen Store og ingen Smaa, findes der ingen Forskel mellem Fiskeren, der pløjer Havet med sin Baad i den rasende Storm og lægger Garn ud i den oprørte Sø, og Handelsmanden, der arbejder for at skabe Velstand i vort Fædreland, og hvis Gerning — tro mig, mine Herrer — ofte er ligesaa anstrængende og farefuld som Fiskerens, og som derfor, naar *han* lægger *sine* Garn ud, ligesaafuldt som denne trænger til Kompas og Fyr. Og Lodsoldermand Andersen, den prøvede Sømand, har Ret: Kirken er dette for os alle, for Købmanden og for Fiskeren — Sikkerheden mod det jordiske og evige Forlis.

Tak, mine Herrer, fordi De har forstaaet dette som jeg! Jeg betragter Deres Gave, Guldkorset, som et Vidnesbyrd om, at De opfatter min Gerning saaledes, at Æren er Guds i det Høje. Endnu engang, Tak!

Han trykker Lodsoldermandens Haand og begynder dernæst paa Fiskerne.

HOLM

raaber.

Leve Konferensraad Melson og hans store
Livsgerning.

Hurraraab, Jubel, Musikfanfare.

Sceneforandring.

RUDS Dagligstue fra første Akt.

FJERDE SCENE.

FRU RUD syende ved Vinduet. JOSEFINE kommer fra højre. Siden MARTHA.

FRU RUD.

Naa, er du endelig der, Fine, hvor sent du
kommer op!

JOSEFINE.

Ja, jeg kom ogsaa sent iseng.

FRU RUD.

Fortæl mig nu ordentlig om igaar: hvordan
I havde det, hvordan det var — altsammen.
Jeg har ingenting faaet at vide, skønt Martha
kom tidligt hjem, men hun havde Hovedpine og
gik straks og lagde sig. Har hun Hovedpine
endnu?

JOSEFINE.

Ja, hun er rigtig ussel, men nu kommer
hun straks,

FRU RUD.

Naa, fortæl saa! Hvordan havde I det?

JOSEFINE.

Væmmeligt, Mor, Frøken Konni er ganske modbydelig -- et rigtigt ækelt Salonmøbel.

FRU RUD

Men, Fine, dog, hvor kan du sige saadant noget?

JOSEFINE.

Vi skulde blevet hjemme hos dig, Mor, her er allerrarest.

FRU RUD.

Aa, Herregud, her er rigtignok ikke noget for unge Mennesker. Hvis det endda gik lidt rundeligere for Far! I den sidste Tid synes det næsten, som det skulde bedre sig, men saa er han til Gengæld i et græsseligt Humør ... Er det nu ikke ogsaa forskrækkeligt med Herman, at han skal have de forkerte Meninger?

JOSEFINE.

Aa Gud, Mor, det er vist Ulykken, at de er rigtige, derfor gaar det ham saa forkert.

FRU RUD.

Nej, hør nu, Fine -- (MARTHA kommer ind fra højre.)
Min Gud, hvor ser du ud, Barn!

MARTHA.

Mit Hoved er rent galt, Mor, og saa har jeg ikke sovet inat.

FRU RUD.

Vil du ikke have lidt at spise, en Kop Kaffe?

MARTHA.

Tak, jeg kan ikke.

JOSEFINE.

Jamen, det kan jeg. Aa, Mor, lav mig en forfærdelig stærk Kop Kaffe, og skær mig nogle bastante Smørogbrød'er, men selv, hører du!

FRU RUD

rejser sig.

Gærne, min Tøs! (Klapper MARTHA) Er det saa helt galt?

MARTHA.

Ja, Mor, det *er* slemt.

FRU RUD gaar ud til venstre.

JOSEFINE.

Martha dog, min egen lille Pige, hvad er der ivejen? Sig mig det! Jeg véd det jo dog.

MARTHA.

Det er forbi, rent forbi med mig.

JOSEFINE.

Det er aldrig forbi, du, før man ligger i sin gode Ro dernede. Er det saa slemt med den Forelskelse?

MARTHA.

Du kan ikke forstaa —

JOSEFINE.

Han er smuk og sød, jeg saa' det nok, og gruelig forelsket i dig.

MARTHA.

Ja, og forlovet med hende!

JOSEFINE.

Med Konni Melson, det er da ikke sandt?

MARTHA.

Idag bliver Forlovelsen deklareret — til Fødselsdagen.

JOSEFINE.

Hvor véd du det fra? Har han skrevet til dig?

MARTHA.

Jeg troede, han holdt af mig alene . . . og saa traf jeg ham iaftes — igen . . . efterat I var gaaede.

JOSEFINE.

Aa jeg Dumrian!

MARTHA.

Og saa —

JOSEFINE.

— saa sagde han *det*?

MARTHA.

Meget værre — det allerværste. Jeg kan gærne sige dig det altsammen, saa kan du tro om mig, hvad du vil.

JOSEFINE.

Du kan være vis paa, at hvad du tager dig til i Verden, saa vil jeg altid mene, at du har baaret dig rigtigt ad. (Hun kysser MARTHA.) Naa, hvad fik han dig saa til?

MARTHA.

Jeg gik tilbage til ham, ind hos ham.

JOSEFINE.

I Atelieret!

MARTHA.

Og der — Josefine —

Hun standses af Hulken.

JOSEFINE.

Min egen Unge, græd blot ikke!

MARTHA.

Der var vi sammen . . . indtil hun kom farende . . . og jog mig væk med de mest

haanende Ord . . . som om jeg var den usleste Kvind fra Gaden.

JOSEFINE.

Og han, han forsvarede dig ikke!

MARTHA.

Han kunde jo ikke! Han havde samme Dag . . . tænk dig samme Dag, sagt til hende, at han elskede hende og vilde gifte sig med hende og rejse til Udlandet med hende! Og til mig —

Hun græder.

JOSEFINE.

— havde han sagt det samme.

MARTHA.

Jeg tror, netop de samme Ord.

JOSEFINE.

Han maa ikke være videre opfindsom.

MARTHA.

Og véd du, Fine, han er maaske forelsket i os begge.

JOSEFINE.

Eller i alle Fruentimmer. Men den Forklaring hjælper ikke dig.

MARTHA.

Der er ingenting, der hjælper mig.

JOSEFINE.

Hvor vil du sige det! Det er din første Sorg. Tænk, hvor ung du er!

MARTHA.

Du skal se, der bliver ikke mere for mig . . . jeg har hele Natten kun tænkt, hvor godt det vilde være, om jeg ikke længer var til . . . og iafte da jeg løb hjem vilde jeg helst gaaet lige i Vandet . . . jeg turde ikke . . . men jeg vil aldrig slippe Tanken om denne Nat . . . og hvem véd, hvor ulykkelig jeg endnu kan blive for hans Skyld!

JOSEFINE.

Vær nu ikke saa fortvivlet! Du er jo lige god for det. Han er en slet Karl, og hun en ækel Tøs —

MARTHA.

Jeg véd ikke, om han er slet . . . jeg tror det ikke —

JOSEFINE.

Fordi du er forelsket.

MARTHA.

Ja, det er jeg. Og véd du, hvad jeg tænker paa — du maa vel finde det forfærdeligt: jeg vilde ønske, at han kunde have to Koner . . . ja,

det vilde jeg . . . saa vilde jeg være den ene,
og han skulde nok være mest hos mig.

JOSEFINE.

Det samme vilde han naturligvis ogsaa
ønske . . . Martha, dog! Hvordan skal det gaa,
naar I mødes igen!

MARTHA.

Jeg vil ikke mødes med ham . . . for jer
Skyld, jeg kan ikke ødelægge mig ganske . . .
igaar Aftes var jeg blevet hos ham, hvis han
havde villet det . . . mig selv bryder jeg mig
ikke om . . . men hun jog mig væk! (Brydende ud i
Graad.) Hun jog mig væk, saa var jeg nok fri for
at blive. Aa, Josefine, det er forbi . . . gid jeg
var død!

JOSEFINE.

Min egen Tøs! Græd ikke! Der kommer
nogen.

FEMTE SCENE.

DE FORRIGE. HERMAN kommer fra Baggrunden. Siden VÆNK og RUD.

HERMAN.

Hvad er her iveau?

JOSEFINE.

Martha er ikke rask.

HERMAN.

Herregud, Barn, hvad er gaaet dig imod?

MARTHA

smilende gennem Taarer

Og du selv! Du ser da heller ikke videre festlig ud.

JOSEFINE.

Ja, min Søn, du har mig et højst travrigt Gesicht.

HERMAN

sættende sig.

Ja, det er vel bedst, jeg siger jer det.

MARTHA.

Hvad er der nu?

HERMAN.

Det er Far. Det er galt med hans Penge.

JOSEFINE.

Aa, ikke andet!

MARTHA.

Det siger jeg med ... skønt, stakkels Far!

HERMAN.

Vi skal slide haardt, om vi skal holde sammen paa Stumperne.

MARTHA.

Gærne for mig; saa har vi da noget at tage os til.

JOSEFINE.

Det bliver næppe nogen følelig Forskel for os; vi har jo aldrig havt Penge, og Far har altid ladt sig narre.

HERMAN.

I tager det let og forstaar vel heller ikke synderlig deraf. For mig er det slemt, det binder mig Mund og Pen. Far har spekuleret i Melsons Papirer og paadraget sig stor Gæld. Han er gammel nu og faar drøje Dage. For os bliver det ensommere end før: vi faar ikke mange Venner fra idag ... naa, jeg har nu aldrig havt nogen.

MARTHA.

Stakkels Mor!

HERMAN.

Hun skal have saa lidt som muligt at vide.

JOSEFINE.

Og det kommer fra Melsons! Vi har Held med den Familie!

HERMAN.

Melson har i alt Fald indirekte forledet ham til vanvittige Ting. Mig vilde han købe igaar — han troede, jeg var tilfals.

JOSEFINE.

For Frøken Konnis Yndigheder?

HERMAN.

Nej, for Penge, skønt Frøkenens Venlighed mod en stakkels Pukkelryg vel var bestilt af Direktøren. Det var en net Komedie, det Hele.

JOSEFINE.

Og den ender som en rigtig Komedie skal med Forlovelse.

HERMAN.

Hvad mener du?

JOSEFINE.

Idag bliver Frøken Konni forlovet med sin Fætter, Johan Sindal.

HERMAN

rejser sig.

Se, se! Det er jo ogsaa en smuk Fyr.

JOSEFINE.

Lad dem være hinanden vel undte!

HERMAN

pludselig til MARTHA.

Han har da ikke gjort dig Fortræd?

MARTHA.

Hvor falder du paa saadant noget?

HERMAN.

Jeg véd ikke. Men hvis han har, skal det komme ham dyrt til at staa ... skønt, hvad kan jeg vel gøre ham? Hvad bilder jeg mig i det Hele ind. Jeg er slagen og forbi ... jeg synes, det ser ud, som om vi alle var forbi.

MARTHA.

Det er vi nok ogsaa.

JOSEFINE.

Ikke jeg! Jeg befinder mig i Forlovelsens første Blomstring. Hør — der har vi ham paa Trappen. Jeg kender hans Skridt, de klaprer som Kommandantens ... hør, hør, hør! Der kommer Straffen over mine erotiske Synder.

MARTHA.

Jeg vil ikke træffe ham nu.

Hun løber ud til højre.

HERMAN.

Jeg ikke heller.

JOSEFINE.

Det er jo ogsaa rimeligt, jeg opvarter ham alene.

FRU RUD

kommer fra venstre med en Bakke med Kaffe og Smørrebrød.

Her er Kaffen. Goddag, Herman!

HERMAN gaar ind i Spisestuen til venstre.

JOSEFINE.

Det var dejligt. Jeg trænger virkelig til noget Styrkende, mens jeg underholder min Forlovede. (Til den fra Baggrunden indtrædende VÆNK.) Goddag, Gustav!

Hun sidder ved Bordet og drikker og spiser under det Følgende.

VÆNK.

Goddag, Josefine! Goddag, Fru Rud!

FRU RUD.

Goddag, Hr. Doktor, hvordan befinder De Dem?

VÆNK

hele Tiden meget forbeholden.

Tak, meget vel!

FRU RUD.

De svirede nok længe inat.

VÆNK.

Ja, Josefine vilde absolut se disse kedelige Forlystelsesetablissementer —

JOSEFINE.

— som kun er morsomme for uforlovede Herrer. Ja, saadan er Fine.

FRU RUD.

De bliver vel hos os til Middag.

VÆNK.

Tak -- nej! Jeg har lovet at spise hos Onkel idag.

FRU RUD.

Igen! De vil nok slet ikke slippe Dem derude. Og hvad siger Josefine til det?

JOSEFINE.

Vi fornemme Folk nøder ingen.

FRU RUD.

Naa, naa, Fine! Ja, nu vil jeg se til mit Køkken . . . Undskyld, Hr. Doktor . . . men Kærestefolk vil nok ogsaa helst være alene.

FRU Rud gaar ud til venstre.

Pause.

JOSEFINE

spisende.

Vil du have Kaffe?

VÆNK.

Nej tak!

JOSEFINE

rækkende ham et Smørrebrød med Tone som til et Barn.

Pørrebø da?

VÆNK.

Nej tak!

JOSEFINE.

Naa, Basse, hvad har du da paa Hjærtet?

Kom frem med din lille Tale! Du ser saa opdunstet ud.

VÆNK.

Jeg havde tænkt at finde dig mer alvorlig.

JOSEFINE.

Hvorfor skulde jeg være saa serieuse, mit Lam? Fordi jeg har entreret med dig, maaske.

VÆNK.

Jeg har hørt — med megen Beklagelse — at det staar ilde til for din Far.

JOSEFINE.

Ja, tænkte jeg ikke, du havde hørt det.

VÆNK.

Det forandrer naturligvis intet for mig.

JOSEFINE
grublende.

Nej, hvad skulde det kunne forandre? Det er vel ellers din Onkel, der har fortalt dig om Far?

VÆNK.

Det er noget, som desværre snart hele Byen vil vide.

JOSEFINE.

Ganske hvad man kalder: et ligefremt og oprigtigt Svar. Videre, videre . . . jeg venter

mig megen Plaser og Opbyggelse efter denne
saa lovende Begyndelse.

VÆNK.

Du skulde ikke spøge, Josefine.

JOSEFINE.

Kald mig Fine, mit Hjærte!

VÆNK.

Jeg maa sige dig endnu en Ting.

JOSEFINE.

Har du allerede betroet mig noget?

VÆNK.

Det drejer sig om din Søster.

JOSEFINE

ser mørkt paa ham i forandret Tone.

Det var mærkværdigt.

VÆNK.

Om hende har jeg hørt, hvad jeg næppe
vilde tro muligt for en ung Pige. Hun har baaret
sig saa uforsvarligt ad og maa være saa letsindig
og fordærvet, at jeg bestemt maa forlange, du
hurtigst muligt afbryder al Omgang med hende.

JOSEFINE

rejser sig, koldt.

Naa, saa det vil du! Det er vel den usle
Tingest Konni Melson, i hvem der ikke findes

en god Blodsdraabe — det er vel hende, som du har hørt bagtale Martha saa skændigt. Du tog vel din Svigerinde i Forsvar, kan jeg tænke. Du forstod vel straks, hvad du skyldte baade hende og mig, og frabad dig al videre Nederdrægtighed fra den Kant ... nej det er sandt, det gjorde du ikke. Istedetfor kommer du her og forlanger bestemt ... Nu skal jeg sige Dem en Ting, Hr. Vænk: Vær saa god, straks at gaa Deres Vej!

VÆNK.

Josefine!

JOSEFINE.

Her er ingen Josefine. Tror De ikke, jeg kunde se paa Deres Ansigt, saasnart De var inden for Døren, hvad De kom for. Ja, det er forbi. Gaa De nu bare og tal aldrig et Ord til mig i dette Liv og hils mig heller aldrig ... jeg glæder mig ret til ofte at træffe Dem i Selskab paa de Betingelser. Farvel, Hr. Vænk ... ikke et Ord, Farvel!

VÆNK.

Jeg — maa — dog — (Han kan ikke finde Ord, gaar hurtigt bort.)

JOSEFINE

kaldende.

Martha, Herman. (De kommer hver fra sin Side.) Det var min tredje Forlovelse, der gik overstyr, og det skal blive den sidste.

HERMAN.

Hvad! Var det Vænks Ærinde?

JOSEFINE.

Nej, *jeg* hævede Forlovelsen; alle Honnørerne er paa min Haand; men jeg tror nok, det kom ham forbistret godt tilpas. Han havde en saadan Overlegenhedsmine paa, at jeg straks forstod, hvordan han vilde kue mig for Fremtiden, om jeg ikke brød overtvært. Og saa brød jeg.

MARTHA.

Og er du virkelig ikke ked deraf?

JOSEFINE.

Nej, jeg troede, han var rar og skikkelig, og jeg tænkte, jeg kunde holdt det jævnt ud med ham ... men saa opdagede jeg paa fem Minuter, hvilken fæl Fyr han igrunden er, og saa var jeg færdig med ham. Nu er det forbi.

MARTHA.

Ja, det er altsammen forbi.

JOSEFINE.

Vi giver ikke fortabt for saa lidt.

HERMAN.

Der er Far.

RUD kommer fra Baggrunden.

JOSEFINE.

Godmorgen, Far!

RUD

meget mat.

Godmorgen! Jeg mødte din Forlovede paa Trappen, han vilde næppe sige Goddag til mig.

JOSEFINE.

Det kommer af, at han ikke mer er min Forlovede.

RUD.

Har jeg hørt saa galt! I vil da rent ødelægge mig.

JOSEFINE.

Far, vær ikke vred! Jeg kan ikke derfor; han vilde ikke vide af mig, jeg passede ikke til hans fine Familie Og jeg kan vel undvære ham.

RUD.

Og Skandalen, Barn! Igaar forlovet — og idag —

JOSEFINE.

— fri -- det er nok saa godt.

RUD.

I er *saa* ufornuftige! Og Martha, hvordan er det, du ser ud?

MARTHA.

Jeg har blot Hovedpine, Far.

RUD.

Det har jeg saamænd ogsaa.

MARTHA.

Du er *saa* mismodig!

RUD.

Man under mig ingen Fred, du!

HERMAN.

Du vil nok knap se til min Side, Far.

RUD.

Hvorfor det?

HERMAN.

Jeg kunde ikke standse Artiklen igaar.

RUD

bittert.

Nej, naturligvis, saadan gaar det altid: naar man har gjort noget galt, nytter det ikke, man bagefter kommer og vil hjælpe derpaa.

HERMAN.

Og hvordan staar det nu for dig?

RUD

udbrydende.

Det véd du jo godt og Pigebørnene med, kan jeg forstaa ... jeg ligger, som du har redet, ja. Hvad Vej skal man komme, naar alt er imod: du lægger dig ud med alle Mennesker, Josefine forlover sig igaar og slaar op idag ... et udmærket Parti. (Ved en Bevægelse af JOSEFINE.) Hvorfor forlovede du dig da med ham? Jeg forstaar jer ikke.

JOSEFINE.

Du maa gjerne skænde, Far, det er næsten bedre.

MARTHA.

Vi maa blot se at skaane Mor.

RUD

hurtigt.

Vi vil ikke fortælle hende noget! Men hvis jeg maa gaa ... hvis Banken vil erklære mig ... ja hvordan skal det saa skjules? Og saa smaat det bliver for os.

MARTHA.

Vi skal hjælpe, hvad vi kan.

HERMAN.

Det vil vi, Far.

JOSEFINE.

Vi skal være saa flinke.

RUD

træt

Ja, herregud, det skal række langt. Herman vil nok hjælpe med sine Artikler, og I Pige-børn -- naa ligemeget. Jeg ærgrer mig dog mest over denne Melson, den Svindler, den Humbugsmager!

HERMAN

venligt.

Naa, Far, nu mener du dog som jeg.

RUD.

Aa, ja vist, men man skal ikke skrive saadant noget, man skal tie stille og passe sine egne Sager ... det skal man ... der er ingen, der spørger efter Ens Mening, naar man ikke selv buser ud med den.

HERMAN.

Du har Ret, Far! Man er gal, man siger et menneskeligt Ord i dette Land istedetfor at pibe med de Hunde, man er iblandt.

RUD.

Ja, nu er det for sent. Jeg er gammel og udslidt, jeg orker ikke mer ... de kan gøre med mig, hvad de vil ... det er forbi.

FRU RUD

kommer fra Spisestuen.

Naa, er du der, Far, du ser saa træt ud.
Nu har jeg ogsaa Maden færdig, hvis I vil gaa
tilbords.

RUD

Tak, Mor, lad os saa spise! Saalænge vi
har Maden, saa har vi da det. Kom saa,
Børn!

Han gaar mod Spisestuen.

FRU RUD.

I ser ikke rigtig glade ud, Børn!

. JOSEFINE.

Jo, vist gør vi saa. Nu begynder vi paa-
ny — begynde paa ny hver Dag, det er den
eneste Maade at leve paa.

Hun tager FRU RUD under Armen og gaar.

HERMAN

bøjende sig over MARTHA.

Josefine har Ret, kom, Martha!

MARTHA.

Det er forbi, du, forbi.

Tæppet falder.

